

a Solui potest. inuito stipulatore.
b Diurni. vt. s. l. i.
c Itaq. et positio est precedentis.
d Antemeridianis. due ptes sunt: fm hoc die antea
 coueniat: vel est vna pars vt dicatur ante meridiem ho
 re que currunt ante meridiem.

e Prestio. i. di-
 citur libertus se para-
 tum seruare hodie
 p. vi. horas. et alia
 die palias sex ho-
 ras. hoc quide non
 potest: q. opa non di-
 uiditur hic. et. j. de
 sbo. oblig. l. in sti-
 pulatioib. s. ope-
 rarum. et. j. eo. libertus
 q. post. s. i. et. s. de
 an. le. l. ij.

Opa no diuidit.

A Duobus manumissus
 vtriusq. opas pmiserat
 altero ex his mortuo nichil e
 qre non filio ei? (quis supstite
 altero) opay def petio. nec
 hoc q. q. coe habet cu heredi-
 tate aut bonoru possessione:
 punde eni opera a libertis ac
 pecunia credita petif. hoc ita
 aristo scripsit: cui? sniam puto
 vera. na etia preteritaru ope-
 rarum actione dari hdi extra-
 neo in actu exceptionis pla-
 cet. dabitur igitur et viuo alte-
 ro patrono.

A Duobus ope-
 ras. certas.
g Altero. scilicet
 cet patrono.
h Bonoz posse-
 sio. in bonis scz
 libti. et altero mor-
 tuo admittitur su-
 perites exclusis fi-
 liis mortui vt hic
 et. j. de bo. l. i. comu-
 ni. et. s. de le. m. l. in
 tela. s. si duo. ij. rñ.
 et mortuo patrono
 relicto filio nepote
 ex altero filio pferf
 vt. s. de le. iur. l. tu-
 tela. s. punde
i Credita. vt et
 f. i. l. i. ij. et. l. fi.
k Veram. vere
 petitur vt pecunia
 credita. nam et. s. 30. et copula etia extraneo heredi et.

S J q. opas sit stipula-
 tus sibi libisq. suis: etia
 am ad posthumos pertinet sti-
 pulatio.

H Abules ope? ceteraqz
 q qsi in pecunie presta-
 tione consistunt: ad heredem ex-
 traneu trafeunt: officiales vero
 non transeunt.

Opari. certaru. secus de incertis que no transeunt ad
 extraneu heredem. vt. j. eo. si operaru. et. s. de acqui. here. p
 herede. s. si qd m. et. s. ad treb. si pñon. in pn. certa g tran-
 sit ad heredes etia extraneos si directo no p obliquu sut
 heredes. vt. j. e. l. cu patrono. s. cum libertus. ad heredem
 aut hdi nulla opera trasit. vt. j. de sbo. sig. sciendū. s. i. m
 Dabit. s. oparu certaru petio preteritaru et futuraru
 extraneo hdi vni? pñoni altero viuo: sicut actio pecunie
 numerate. Accursius.

S J quis operas. certas vel incertas hoc adiecto libe-
 risq. et. et sic loquitur j. eo. titu. vt iuraturandi. s. si
 liberti. sed hoc non adiecto distinguitur certa ab incerta.
 vt. j. eo. l. cu patronus. s. cu libertus. et. s. l. pri.

E Nam ad posthumos. et dabitur vtilis filio. vt. j. de
 ver. obli. l. quodcuq. s. si quis.

H sine impositione debent. vt. s. de codi. inde. si no for-
 tem. s. libertus. in prin. et iste si in faciendo sunt vt assur-
 gedo: non transeunt ad heredem extraneum vt hic in fi.
 et. c. e. liberti. si in no faciendo vt in non vocando in ius
 tunc transeunt. vt. c. de in ius. l. ij. et alie sunt fabules. l.

Opere an q trafeunt ad herede.

certe. vt. r. opas no adiecto pictorias. alie artificiales. f.
 certe. vt. r. operas pictorias. et iste certe transeunt vt hic
 in prin. et. s. eo. a duobus. in fi. sic ergo ponitur hic fabu-
 les in proprie pro incertis. q. d. alicuius fabri. at incerte
 non transeunt. vt in ea. l. a duobus. in fi. no.

T iuraturandi obliga-
 tio p hanc libertus esse
 opz q iuret: et libertat? ca iura-
 re.

P lae qrit si qd liberto
 suo legauerit si filio suo iura-
 uerit se decē oparu noie psta-
 turu: an obliget iuraturado. et
 cellus iubenti obligari eu ait:
 paruiqz referre qua ob caz? de
 opis libertus iurauerit: et ego
 celso acqesco.

Jurare autē
 debet post manumissione? vt
 obligetur: et siue statim siue post
 tps iurauerit obligabit. Jura-
 re at dz opas donu munus se
 pstatuz: operas qualescuqz q
 modo pbe iure licito iponunt

R elcriptu e a diuo adriano
 deinceps cessare oparu perse-
 cutione aduersus eu q ex cau-
 sa fideicommissi ad libertatem
 pduct? e. Dabit et i ipube
 re cu adoleuerit oparu actio
 sed interdum et qd iu ipubes
 est: na hui? qz est ministeriu si
 forte vel librari? vt nuncula-
 to? vt calculator sit: vt histrio
 vel alteri? volupratis artifex.

S i liberti pñoni ex ineqlib?
 continenti vident inesse. vt. s. si cer. pe. l. lecta. s. dicebam.
 y Sue post tps. s. ex interuallo. et sic est contra. j. de li. ca
 l. fi. s. adeo. So. hic sponte: ubi de necessitate. ar. j. eo. l. eam
 panus. vel tempore manumissionis fuit actum vt etiam
 postea fieret. argu. j. de fo. l. modestinus. In seruitute au-
 tem non sufficit agi. vt. j. de li. causa. l. fi. et no. pactum ves-
 tiri iuramento: quod no est als. et igitur actio in factum
 vt arg. c. de re. cre. l. actori. sed ex stipulatione oriz condi. pactu
 certi si opera e certa. vt. s. eo. a duobus. als ex stipulatu. quan-
 vt insti. de verbo. obli. in pn. sed cu opa est factu: ergo sem-
 per incerta. vt. j. de sbo. obli. l. vbi autem. s. qui id quod. rameto
 sed certe et quadoqz est in dando. vt. j. statim dicitur. vestit.

J ure licito. non illicito. vt causa onerande libertat?
 vt. j. eo. qui onerande. Item differunt donum et munus. Mun?
 vt. j. de verbo. sig. l. inter. et donu

P erductus est. vt. j. eo. l. si quis hac. et. c. eo. matr. dist.
 nisi in casu. vt. j. ti. l. l. q. ex causa. in fi. l.

A ctio. sic ergo pupillus iurat vel promittit.

L ibrarius. vt. j. de regu. iur. si librarius.

N ummulator. als mummulator: ad e ioculator. vt. c.
 de epl. audi. l. mume. als nummulator: qz bñ fat oputare
 et sumas conseruare. et facit. j. de libe. causa. l. fi. s. fi.

T iuraturā
 ai. corahat
 super operis.

L ibertū. non
 ingenuū. vt. j. de fi-
 deius. si qz pro eo.
 in prin. nec seruū.
 vt. j. ca. l. s. iurare.

L ibertat? cā
 f. q. aliter no esset
 manumissurus: et
 hoc psumit qm in
 cotinēti. j. de no.
 libe. ca. l. fi. i. fi.

J ureiurādo.
 sponte remittitur
 et codi. sicut si pu-
 re est relicta liber-
 tas: legatum sub
 condi. iurandi. vt
 j. de ma. te. l. si qz
 sub iu. s. s. si pure

O b causam.
 etiam causa lega-
 ti vt hic. sed contra
 s. pro. vbi dicitur
 q. causa libertat?
 s. h. corrigi vt h. p
 obliquu causa li-
 bertatis. vt ibi qm
 incontinēt: hic ex
 interuallo.

M anumissio
 nem: et etia ante si
 tñ in cotinēti se-
 quat manumissio
 que enim sunt in

M anumissio
 nem: et etia ante si
 tñ in cotinēti se-
 quat manumissio
 que enim sunt in

M anumissio
 nem: et etia ante si
 tñ in cotinēti se-
 quat manumissio
 que enim sunt in

M anumissio
 nem: et etia ante si
 tñ in cotinēti se-
 quat manumissio
 que enim sunt in

M anumissio
 nem: et etia ante si
 tñ in cotinēti se-
 quat manumissio
 que enim sunt in

M anumissio
 nem: et etia ante si
 tñ in cotinēti se-
 quat manumissio
 que enim sunt in

M anumissio
 nem: et etia ante si
 tñ in cotinēti se-
 quat manumissio
 que enim sunt in

M anumissio
 nem: et etia ante si
 tñ in cotinēti se-
 quat manumissio
 que enim sunt in

M anumissio
 nem: et etia ante si
 tñ in cotinēti se-
 quat manumissio
 que enim sunt in

M anumissio
 nem: et etia ante si
 tñ in cotinēti se-
 quat manumissio
 que enim sunt in

M anumissio
 nem: et etia ante si
 tñ in cotinēti se-
 quat manumissio
 que enim sunt in

M anumissio
 nem: et etia ante si
 tñ in cotinēti se-
 quat manumissio
 que enim sunt in

a Operarum. certarū v' incertarū: si dixit sibi liberisq; suis. vt nota. s. eo. si quis operas. si autem simpliciter sibi: tunc pone in opera incerta: at certa ad omnem heredē vt. s. e. a. duobus.

b Datum. ab alio sibi vel a se.

S quando. operas. ergo plures: et sic nūero fiet inter eos diuisio. vt. i. e. l. liber tus. s. ideo. et de verbo. obli. l. in stipulationib' s. operarum.

d Partem opere. sed hoc quomodo cum sit indiuisua. vt. i. eo. l. libertus. s. et neq; .z. de verbo. obli. l. stipulationes non diuiduntur. que sunt contra. Sol. hic pars opere: id est pars estimationis. vt. d. l. stipulationes. in fi. sic et. s. si serui. vendi. l. loci. s. si fūdus. Item dic opere preterite non future cum semp. r. c. vt. i. eo. l. si q's hac. s. iudicium. z. dic q' dies vnus tantuz opere cesserat nec iter patronos fuerat adhuc designatio facta. vel vna erat numero impari. sic enim p estimationē firmus opere partitio vt. i. eo. l. libertus. s. i. Accur.

e Opera. i. eius estimatio.

f Non possit. etiam ab eadem persona et eide. vt. s. de condi. inde. si non solum. s. libertus. Accursius.

g Proli berto. facit. i. de duo. re. l. nemo. et. i. eo. l. si libertus motam.

O pere. incerte et preterite: nā aut sūt solute z nō debent. aut non: z tūc nō ipse sed estimatio petitur. vt. s. l. pro xi. vel dic etiam future. i. ipsa opera vel obligatio eius anteq' veniat dies eius. vt. s. de ope. seruo. l. i. quando autē cedat: dicit. i. eo. quotiens.

i Sed officiales. i. quelibet opera sibi dici pōt cū sit officium diurnū. vt. s. e. l. i. sed hic ponitur pro incerta. s. fabuli q' nō pōt alij v' per aliū edi nisi in duob' casibus. vt. i. eo. l. patronus q' operas. z. l. si libertus artē. sec' in opera certa. vt. i. statim. s. fabules. s. 30. sed si de officiali. i. obsequiali hic diceret bene est. vt. s. de condi. inde. l. si nō forem. s. libertus. abi. sed si officij. r. c. fm. 30. et quod subijcit

partib' essent instituti: vtrū p parte dimidia an p hereditarijs habeat operarū actionē. z puto veri' liberos p equalibus partib' habituros actionē. parui autem refert in pte fuerint liberi/ an vero emancipati. sed si in adoptionē dātū h' dē scripserit pson' : magis est vt opere ei debeantur: nec patrone liberi submouent ab operarū petitione. **P** o p o.

S q' duobus psonis iurauerit libert' opas se daturū: labeoni placet et deberi et peti posse partē ope: cuz semper preterita opa' q' iā dari nō possit' petat: qd' cōtingit si vel ipsis patronis iuref: vel repromittat: vel cōmuni seruo eorū: vel cū plures h' dēs vni patrono exultat. **P** ro libert' iurante fideiubere quēuis posse placet. **A** l p i a n u s.

O pere in d' rerū natura nō sunt: sed officiales: q' dēz future nec cuiq' alij dberi possunt q' psono: cū p p i e t a s earū et in edēns psona: et i eius cui edunt consiliit. Fabules autē alieue ei' generis sunt: vt a quocūq; z cuiq; solui possunt. sane eni si in artificio sint

de fabuli. s. incerta: et postea de certa ibi sane re. sic certa et incerta poterit alij edi. et ab alio fm iohannem.

k Fabules. i. artificiales. scz certe. et quod subijcit sane. p certe fm s. 30. vel dic fm 30. fabules/ incerte. et qd' subijcit sane: de certis dicit. et per hoc quod dicit aliene scilicet certe. Accursius.

S Eruius. michi dare. seruis ergo domino vel simpliciter debet stipulari. vt et i. d. stipulari. ser. l. asipe. et h' subijcit. z hoc i incerta. sec' in opa certa vt. i. e. qui libertinos. s. nichil. que est contra. z pōt esse rō: qz incerte sunt tale factum quod conferri ex stipulatione serui in personam domini nō potest. petet igitur istas opas dñs nō tāq' ex sua sed tāq' ex persona serui. ad quod insti. de sti. ser. s. sed. cum factum. et arg. i. eo. l. quia. vel est ratio quia operas debz prestare considerata persona eden: tis et eius cui editur: ac posset ei igitur talis que persone serui non conueniret. at 30. intelligi litteram cōtrarie legis quando verba stipu. concipiuntur in persona domini: z ratio quare in persona serui non possunt concipi: est ea quā

P omponius.

S Eruius patroni a libert' male ita stipulaf: ope ras michi dare' spondes. itaq; patrono dari stipulādum est. Libert' oparū' noie ita iurādo patrono aut lucio ticio: sol uere lucio ticio nō pōt vt a patrono liberef. **I** ulianus.

N ichil autē interest ex trane' sit luci' tici: an filius. **P** omponius.

Q uia alie opere' erunt q' lucio ticio danf. sed si libertatis cā pecuniā pmittat libertus egenti patrono aut lucio ticio: oimodo adiectio ticij valet. **A** l p i a n u s.

S i q's hac lege emptus sit vt manumittat: z ex cōstitutione diui marci' peruenit ad libertatē: ope ei iposite nullū effectū' h' b' ut: s; nec is cui bona adiecta sunt ex cōstitutione diui marci libertatū cōseruādari' cā poterit opas petere: neq; ab his q' directas neq; ab his qui fideicommissarias libertates acceperūt: q' uis fideicommissarias libertates qui acceperūt ipsi' liberti efficiant: nō eni sic sunt liber-

premissi fm. h' et fm hoc et de certa et de incerta hic tit. loquitur. Accursius.

m Operarum. incertarum. secus in certis fm 30. vt. i. eo. h' e opere. et. l. patronus. z. l. si libertus. fm 30.

n ichil autem. cōtinuatur superiori. et facit. i. de verb. obli. l. eum qui. s. qui sibi.

Q uia alie opere. ab his que in obligationē deducte sunt: vnde non contrugit liberatio. vt. i. de h' bo. obli. l. h' s. cum michi.

S i quis. diui marci. vt. c. si man. ita fue. alie. vt. ma. l. i. et. iij.

q Effectum. nec ingratus accusari. vt. i. qui et a qui. si quis. Accur.

r Conseruandarum causa. cuius constitutionis verba sunt insti. de eo cui liber. causa bo. ad iij. s. i. et facit. c. de testa. muli. l. si.

Quos propilos et facit. s. e. l. vi. iuris iurandi. s. referi- ptum. et. i. e. l. campanus.

De operis incertis. vt statim patet. vt. Leo. quotiens. et. s. eo. si. qn. et. facit. i. co. c. p. non. et. s. de. usufru. l. l. ope.

Exigere. secus in liberta nupta. vt. C. eo. l. quod ex liberta. et. C. de ob.

sequi. l. i. et. i. pro- rimo. s.

Supra. p. q. b. patron. p. dat. ope- ras. vt. nota. s. pro- xi. s.

Nisi tutoris. J. et. iudicis ho- die. vt. C. b. admi- ni. l. l. et.

Libert. ope- raturum. incer- tarum. qua. de. iur- dictione. dicit. vt. i. eo. quotiens. et. facit. i. eo. inter. dum. et. s. de. usufru. l. l. ga. l. opere. r. s. lo- ca. l. sed. addes. s. pe. r. de. statulibe. cum. heres. s. i. i. chus.

Opera. vt. et. s. eo. operas. s. co- tra. s. eo. si. quando. Solu. l. i.

Operarum. nu- mero. vt. et. i. de. ve- bo. obli. in. i. i. p. ula- tione. s. si. et. facit. s. eo. vt. iuris iuran- di. s. si. liberti.

Quinquage- nas. als. quinquaginta. r. melius.

Zus. hone- ste. hoc. statz. declarabit. et. i. co. l. he. opere.

Debuerit. qz. eas. tantum. nunc. sciebat.

Exercere. ce- perit. vt. faceret. ar- tem. iudicram.

Exerere. vt. i. eo. l. penul. et. s. de. codi. inde. l. si. non. fortez. s. libertus. ibi. pleruz. enim. sc. Accur.

Ec audien- dus. minuit. vt. i. Leo. interdū.

In fine. No victu. s. li- bert. et. dic. operas. incertas. sed. certas. sumptu. patro- ni. vt. i. co. l. opere. et. l. imponi. et. l. penul. in. si. que. sunt. co-

ti vt sunt pprij quos nulla ne- cessitate cogere manumiserit.

Judicij de opis tuc locū hz cū ope preterierint: preteri- re autē nō possunt anteq̄ inci- piāt cedere: et incipiūt postea q̄ fuerint indiecte. Etiā si vro- re habeat libertus: nō phibet patron⁹ opas exigere. Si ipubes sit patronus: volūate eius nō videt liberta nupta/ nisi tutoris auctoritas volun- tati accesserit. rati quoq̄ habi- tio patrono obest in nuptijs li- berte. Berennius.

Plane cum desierit nu- pra esse/ opas peti pos- se oēs cōsentit. Apianus.

Libertus qui post indi- ctionē operarū valitu- dine ipedit q̄min⁹ opas p̄stet non tenet: nec enī p̄r videri p- eū stare quomin⁹ opas p̄stet: z neq̄ promitti neq̄ solui nec deberi nec peti p- pte poterit opa: nō p- pmanus subiicit si nō vna s̄z plures opere sint: et plures heredes existāt patro- no q̄ operas stipulat⁹ est: verū est obligatiōe operarū nūe- ro diuidi. deniq̄ celsus libro xij. scribit: si communis liber- tus patronis duobus operas mille daturus se iurauerit: aut cōmuni eorū seruo p̄miserit: quinquagenas pot⁹ deberi q̄ singularū operarū dimidias.

Zus artificij Paul⁹. Quod post manumissio- nem didicerat libert⁹ operas d̄bebit p̄stare: si he sint q̄ q̄nq̄ honeste: z sine piculo vite p̄- stant: nec semp̄ he q̄ manumif- sionis tempore p̄stari debue- rint: sed si turpes operas post

ea exercere cepit: p̄stare de- bebūt eas q̄s manumissionis tempore p̄stabat. Tales patrono ope dant q̄les ex eta- te: dignitate: valitudine: neces- sitate: proposito: ceterisq̄ eius dem generis in vtraq̄ p̄sona estimari debent. Idem

Ec audiendus est patro- nus si poscit opas q̄s vltetas recuset: vlt infirmitas corporis nō patiat: vel q̄b⁹ isti- tutū vel p̄positū vite minuit.

No victu vesti Idē. Stuz opas p̄stare debe- re libertū/ sabin⁹ ad edictū pre- tous vrbani lib. v. scribit. q̄ si alere se nō possit: p̄standa sūt et a patrono alimenta. Gaius

At certe ita exigende sūt ab eo opere: vt his q̄z dieb⁹ q̄b⁹ opas edat satis tps ad questū faciendū vnde ali possit habeat. Paulus.

Quod nisi fiat: p̄torē ip- sam p̄ono denegaturū operarū p̄statiōe: idq̄ verū est: qz vniq̄sq̄ q̄b⁹ spe p̄derit suo impēdio dare v̄z: q̄dū id q̄b⁹ d̄z in rerū natura est. Ex- puincia libertū romā⁹ debere venire ad reddēdas opas: p- culus ait: s̄z q̄ dies interea ces- serit dū romaz venit patrono perire: dūmō patron⁹ tāq̄ vir bon⁹ ac diligēs paterfamilias rome moraret: vel in puincia p̄ficisat. ceterū si vagari per- orbē terrarū velit: nō esse inū- gēdā necessitatem libertovbi- cūq̄ sequit. Tabolenus.

Opere enī eo loco edi de- bent vbi potronus mo- ratur: sumptu sc̄z et vectura pa- troni. Gaius.

Subiicit sumptu r. restringitur ad certas: vt non sūt cōtra s. eo. l. suo. fm. s. eo. alij e contra vt ibi no.

tra. s. eo. alij e contra scilicet qz hic de certis in contrarijs de incertis. et est ratio quia in certis potest libertus se p- perare ad educationem z vidualia acquirere: sed in incer- tis non: cum nesciat quales debent sibi imponi: sed z hoc fallit. quando patronus vagatur. vt. i. l. quod nisi. in. si. vlt- dic idem in vtriq̄: vt sumptu p̄stet- tur liberti nisi quā- do est in ops. z sic contrarie.

Ut certe. s. ar. i. co. l. pe- nul. s. cur.

Quod nisi. Quisquisq̄ generalitoc est ra- tio vt etiam specie- es comprehendat- tur: p̄pter specie- dicit q̄dū r. vt et. i. de verbo. oblig. l. si. ex. leg. et sic non est contra. s. eo. l. opere.

Romam. vbi patronus morat- z Operas non aperit certas vel incertas. s̄z dic iter- ras fm. s. eo. qz sū- ptu liberti vadit. alij dicit certas: qd die vt nor. s. e. l. suo. sed cōtra. i. de sol. l. vltimas. s̄z quod ibi dicit nisi- ex causa: tollit cō- trarium.

Epere. s̄z cū libert⁹ possit mo- rari vbi velit. vt. C. eo. l. pe. ergo pote- rit ita se remoue- re qz i. i. i. i. cōsu- mer. a. m. p. us: qua- re dicit s. eo. qz illd- est quando patro- nus secesserat non- ate. vt. i. i. i. i. vlt- dic plane vt sonat- vt tamen libertus nō seccdat: als nō- diminu. retur dē- es operarum. ar. huius legis.

Epere orbem. facit. s. de. procu. l. sed et he. s. non for- lum. et de an. l. l. meua. s. v. i. o. i.

Opere. certe et incertat qd

tra. s. eo. alij e contra scilicet qz hic de certis in contrarijs de incertis. et est ratio quia in certis potest libertus se p- perare ad educationem z vidualia acquirere: sed in incer- tis non: cum nesciat quales debent sibi imponi: sed z hoc fallit. quando patronus vagatur. vt. i. l. quod nisi. in. si. vlt-

dic idem in vtriq̄: vt sumptu p̄stet- tur liberti nisi quā- do est in ops. z sic contrarie.

Ut certe. s. ar. i. co. l. pe- nul. s. cur.

Quod nisi. Quisquisq̄ generalitoc est ra- tio vt etiam specie- es comprehendat- tur: p̄pter specie- dicit q̄dū r. vt et. i. de verbo. oblig. l. si. ex. leg. et sic non est contra. s. eo. l. opere.

Romam. vbi patronus morat- z Operas non aperit certas vel incertas. s̄z dic iter- ras fm. s. eo. qz sū- ptu liberti vadit. alij dicit certas: qd die vt nor. s. e. l. suo. sed cōtra. i. de sol. l. vltimas. s̄z quod ibi dicit nisi- ex causa: tollit cō- trarium.

Epere. s̄z cū libert⁹ possit mo- rari vbi velit. vt. C. eo. l. pe. ergo pote- rit ita se remoue- re qz i. i. i. i. cōsu- mer. a. m. p. us: qua- re dicit s. eo. qz illd- est quando patro- nus secesserat non- ate. vt. i. i. i. i. vlt- dic plane vt sonat- vt tamen libertus nō seccdat: als nō- diminu. retur dē- es operarum. ar. huius legis.

Epere orbem. facit. s. de. procu. l. sed et he. s. non for- lum. et de an. l. l. meua. s. v. i. o. i.

Opere. certe et incertat qd

tra. s. eo. alij e contra scilicet qz hic de certis in contrarijs de incertis. et est ratio quia in certis potest libertus se p- perare ad educationem z vidualia acquirere: sed in incer- tis non: cum nesciat quales debent sibi imponi: sed z hoc fallit. quando patronus vagatur. vt. i. l. quod nisi. in. si. vlt-

dic idem in vtriq̄: vt sumptu p̄stet- tur liberti nisi quā- do est in ops. z sic contrarie.

Ut certe. s. ar. i. co. l. pe- nul. s. cur.

Quod nisi. Quisquisq̄ generalitoc est ra- tio vt etiam specie- es comprehendat- tur: p̄pter specie- dicit q̄dū r. vt et. i. de verbo. oblig. l. si. ex. leg. et sic non est contra. s. eo. l. opere.

Romam. vbi patronus morat- z Operas non aperit certas vel incertas. s̄z dic iter- ras fm. s. eo. qz sū- ptu liberti vadit. alij dicit certas: qd die vt nor. s. e. l. suo. sed cōtra. i. de sol. l. vltimas. s̄z quod ibi dicit nisi- ex causa: tollit cō- trarium.

Epere. s̄z cū libert⁹ possit mo- rari vbi velit. vt. C. eo. l. pe. ergo pote- rit ita se remoue- re qz i. i. i. i. cōsu- mer. a. m. p. us: qua- re dicit s. eo. qz illd- est quando patro- nus secesserat non- ate. vt. i. i. i. i. vlt- dic plane vt sonat- vt tamen libertus nō seccdat: als nō- diminu. retur dē- es operarum. ar. huius legis.

Epere orbem. facit. s. de. procu. l. sed et he. s. non for- lum. et de an. l. l. meua. s. v. i. o. i.

Opere. certe et incertat qd

tra. s. eo. alij e contra scilicet qz hic de certis in contrarijs de incertis. et est ratio quia in certis potest libertus se p- perare ad educationem z vidualia acquirere: sed in incer- tis non: cum nesciat quales debent sibi imponi: sed z hoc fallit. quando patronus vagatur. vt. i. l. quod nisi. in. si. vlt-

dic idem in vtriq̄: vt sumptu p̄stet- tur liberti nisi quā- do est in ops. z sic contrarie.

Ut certe. s. ar. i. co. l. pe- nul. s. cur.

Quod nisi. Quisquisq̄ generalitoc est ra- tio vt etiam specie- es comprehendat- tur: p̄pter specie- dicit q̄dū r. vt et. i. de verbo. oblig. l. si. ex. leg. et sic non est contra. s. eo. l. opere.

Romam. vbi patronus morat- z Operas non aperit certas vel incertas. s̄z dic iter- ras fm. s. eo. qz sū- ptu liberti vadit. alij dicit certas: qd die vt nor. s. e. l. suo. sed cōtra. i. de sol. l. vltimas. s̄z quod ibi dicit nisi- ex causa: tollit cō- trarium.

Epere. s̄z cū libert⁹ possit mo- rari vbi velit. vt. C. eo. l. pe. ergo pote- rit ita se remoue- re qz i. i. i. i. cōsu- mer. a. m. p. us: qua- re dicit s. eo. qz illd- est quando patro- nus secesserat non- ate. vt. i. i. i. i. vlt- dic plane vt sonat- vt tamen libertus nō seccdat: als nō- diminu. retur dē- es operarum. ar. huius legis.

Epere orbem. facit. s. de. procu. l. sed et he. s. non for- lum. et de an. l. l. meua. s. v. i. o. i.

Opere. certe et incertat qd

tra. s. eo. alij e contra scilicet qz hic de certis in contrarijs de incertis. et est ratio quia in certis potest libertus se p- perare ad educationem z vidualia acquirere: sed in incer- tis non: cum nesciat quales debent sibi imponi: sed z hoc fallit. quando patronus vagatur. vt. i. l. quod nisi. in. si. vlt-

dic idem in vtriq̄: vt sumptu p̄stet- tur liberti nisi quā- do est in ops. z sic contrarie.

Ut certe. s. ar. i. co. l. pe- nul. s. cur.

Quod nisi. Quisquisq̄ generalitoc est ra- tio vt etiam specie- es comprehendat- tur: p̄pter specie- dicit q̄dū r. vt et. i. de verbo. oblig. l. si. ex. leg. et sic non est contra. s. eo. l. opere.

Romam. vbi patronus morat- z Operas non aperit certas vel incertas. s̄z dic iter- ras fm. s. eo. qz sū- ptu liberti vadit. alij dicit certas: qd die vt nor. s. e. l. suo. sed cōtra. i. de sol. l. vltimas. s̄z quod ibi dicit nisi- ex causa: tollit cō- trarium.

Epere. s̄z cū libert⁹ possit mo- rari vbi velit. vt. C. eo. l. pe. ergo pote- rit ita se remoue- re qz i. i. i. i. cōsu- mer. a. m. p. us: qua- re dicit s. eo. qz illd- est quando patro- nus secesserat non- ate. vt. i. i. i. i. vlt- dic plane vt sonat- vt tamen libertus nō seccdat: als nō- diminu. retur dē- es operarum. ar. huius legis.

Epere orbem. facit. s. de. procu. l. sed et he. s. non for- lum. et de an. l. l. meua. s. v. i. o. i.

Opere. certe et incertat qd

tra. s. eo. alij e contra scilicet qz hic de certis in contrarijs de incertis. et est ratio quia in certis potest libertus se p- perare ad educationem z vidualia acquirere: sed in incer- tis non: cum nesciat quales debent sibi imponi: sed z hoc fallit. quando patronus vagatur. vt. i. l. quod nisi. in. si. vlt-

dic idem in vtriq̄: vt sumptu p̄stet- tur liberti nisi quā- do est in ops. z sic contrarie.

Ut certe. s. ar. i. co. l. pe- nul. s. cur.

Cum patronus operas. f. incertas.
b Cum poposcerit. sic. s. eo. ti. l. si quis hac le. s. iudicium. in fi. r. de usufruc. leg. l. opere. r. de verbo. obli. l. interdu. s. item. sed argu. contra. C. de contrahen. stipu. l. magnam. sed ibi dies fuit apposta.

c De opis. in. certis.

d De ceteris. f. speciebus vel generibus r. etia de operis certis. quia no committit statim stipulatio cuz est interposita et cedit dies. venit autem quando potuit prestari r. non est pstitum. vt. f. e. l. q. tiens.

e Operas. scz certas. r. sic soluitur argu. contra. f. eo. l. si operarum. 370.

f Constat liberis. nunc fecus. vt. s. eo. l. si q. s. opas.

g Heredes. tm r. tuc habet vtilem ex stipulatu. vt. f. de h. ob. l. q. d. c. i. q. s. si q. s. ita. sed r. si no sint heredes reuerentia debet. vt. C. eo. l. penul.

h Per aliu. sic. f. de h. obli. l. sciendum. s. idem.

i Exheredato. mala mente. abs. p. instituto habetur. vt. f. ti. i. l. si patronus. s. si quis.

l Reuendit. f. et. vt. f. titu. i. l. iulianus ait.

n Opere. in. certe. m. Fabulib. i. a certis. r. sic proprie dicitur fabuliles. et facit. f. e. l. q. tiens.

n Opas. i. huius artificij. no aut dico q. ignoret. vt. s. eo. l. eius. in fi.

o Fabules. scz certas.

p Quis. qui non est patronus aut libertus r. c.

q Operas. f. certas.

r Prestado. contra. s. eo. l. seruus. in fi. sed ibi de incertis. hic de certis. r. est ratio diuersitatis quia opere eduntur considerata honestate edentis r. ei cui edunt. vt. s. e. l. e. r. s. tales. r. l. seq. r. possit esse q. tales indicent q. persone

Qum patronus opas stipulari sit: tuc scz comittit stipulatio cuz poposcerit nec libertus prestiterit. nec iterum adiecta sunt hec verba cum poposcerit: an non sint adiecta: aliud enim est de opis: aliud de ceteris rebus. cuz enim operum editio nichil aliud sit quam officij prestatio: absurdum est credere alio die deberi officium quam in quo is vellet cui prestandum est. **C**um libertus promiserit patrono opas se datur: neque adiecerit libertusque eius: constat libertus eius ita demum deberi si prius heredes extiterint: heredes tamen extitisse liberos pariter ita demum potuisse ad operum petitionem iuliano placere: si non per alium heredes extiterint: itaque si quis exheredato emancipato filio seruus eius heredes instituerit: r. per eum seruus heredes extiterit filius: repellit eum ab operum petitione debere: pinde ac si repelleret patronus quod opas non impositum fuisset: vel quas ipse sinit reuocandi diffinitio. **I**n omnibus opis precipue obseruandum est vt typis spacia quod ad curam corporis necessaria sunt liberto reliquantur. **I**ulianus.

H opes que libertus promittit multum distat a fabulilibus vel pictorijs operis. de neque si libertus faber aut pictor fuerit quod diu id artificium exercebit has opas patrono prestare cogitur: que sicut fabuliles opas que potest sibi aut ticio stipulari: ita patronus a liberto opas sibi aut sempronio recte stipulatur. r. libertus obligatioe soluet

adiecti non conueniret si persone stipulatis sic. semper enim de eisdem vtrisque prestatis sentire videtur. vt. f. de ver. obli. l. stipulatio ista. s. eum que. r. hac ratione nec delegari potest. sed certa opas est determinata r. facit vtrum adiecti persone conueniat: et f. in hoc intelligitur. s. eo. l. ope in reru. s. i. r. facit. s. de p. d. i. d. e. l. si non solum s. libertus. circa fines illius. s. f. C. consulto. i. maliciose. vt. s. eo. l. q. n. i. s. f. i. n. a.

Cedere. quis indicere sunt. vt. s. eo. l. si quis hac. s. iudicium. **v** Accipiedis. alioquin nichil habebit. vt. s. p. r. s. et ar. s. q. mo. usufruc. am. l. i. i. fi. Accur.

Durum. durum est de pecunia de pecunia que de persona seruare. r. sic potest esse ratio quare totum singulare interesse nit cum obligatio est in facto: et non quando in dano. vt. no. C. de sen. q. pro eo quod interest. l. i.

Uonies. certe species. i. certa opa: alio tamen respectu est in certa quia factum priset. vt. f. de ver. obli. l. vbi autem s. qui id quod. **3** Fabuliles. id est de fabrica. r. ita certe.

Tractus typis. vt. r. f. de h. ob. l. in terdum. r. l. contra nuntius. s. cum ita.

Inutilis. sic. f. de ver. obli. l. si. s. si inter. **C** stipulatio. s. no possunt per. s. incerte cedunt ex die que indicere sunt. vt. s. eo. l. si quis hac. s. iudicium.

Sed ope. scz incerte.

Postulat. i. postulare debet. **C** conuenit. q. no cedat dies ex tempore interposita stipulationis. Accursius. **P**atronus. locat. ipsi liberto vel alij. **N**on statim. i. non semper. **C** Capere. vt amittat ius patronatus.

Postulat. i. postulare debet. **C** conuenit. q. no cedat dies ex tempore interposita stipulationis. Accursius. **P**atronus. locat. ipsi liberto vel alij. **N**on statim. i. non semper. **C** Capere. vt amittat ius patronatus.

Postulat. i. postulare debet. **C** conuenit. q. no cedat dies ex tempore interposita stipulationis. Accursius. **P**atronus. locat. ipsi liberto vel alij. **N**on statim. i. non semper. **C** Capere. vt amittat ius patronatus.

- a Archimimum. i. principem hystrionum.
- b Sir. i. patronus.
- c Redic. i. domini.
- d Eiusdem artis. i. medicine.
- e Perducit. i. facit libertos manumittendo eos.
- f Cape. qd est illicium vt habet C. e. l. i. s. foler. vñ amittit ius patronar. vt. C. de bo. posses. tra. lib. l. patron. et. s. de iure pa. l. sicut. et de libe. agno. l. si quis. s. si qd a liberis.
- g Locat. liberto vel alij. Accur.
- h Preciū. pperitariū. qd licz. vt. C. e. l. nec patron. sic hic qñ spōre fit cōductio: spōre mercedis solutio vt h. sec. si pductio spōre sed ex actio futuri re coacte: qd perdit ius patronar. vt h. q. r. a. q. l. h. s. ij. et sic pōt loq. tra. C. eo. l. i. s. h. p. c. i. vel referet locet ipsi liberto quo casu nō est p. p. u. locatio: r. si ex ea locandē fit ex actio ab iusto liberto obtinet qd i. l. l. l. q. r. a. q. d. b. u. d. i. c. i. f. a. u. t. a. l. i. j. a. d. p. o. s. t. u. l. p. a. r. t. i. c. u. l. e. t. i. c. e. t. i. a. m. s. i. a. b. i. n. u. i. t. o. c. o. d. u. c. t. o. r. e. a. c. c. e. p. t. nō p. d. i. t. i. u. s. p. a. t. r. o. n. a. t. u. s. v. t. h. r. a. d. d. e. q. d. n. o. C. e. l. i. s. i. q. u. a.
- i Edic. i. libertus. als lib- tus qui r. sub se lib- tos habet. als patronus.
- k In perates. id est rogantes.
- l Opus. scilicet medicine.
- m Operis. consequēdo fructus cōsecutus r. qd ser- uitiū pone valuisse decē nō qd cōmodi esset cōsecutu- rus ex incōmodo dando. i. inferēdo illis si. p. h. i. b. e. r. e. t. r. e. q. d. cōmodū p. r. o. n. i. e. s. t. i. a. l. i. j. s. d. e. c. e. A. l. i. j. d. i. c. i. t. q. v. l. u. l. a. t. e. p. r. o. n. i. e. s. t. i. m. a. m. s. i. m. i. d. q. d. e. e. t. p. s. e. c. u. t. u. r. p. r. o. n. i. e. s. i. e. i. f. u. i. s. s. e. t. o. b. t. r. e. p. e. r. a. t. u. r. s. i. c. d. e. c. e. r. d. e. c. e. nō s. m. q. l. i. b. e. r. t. i. p. a. s. s. i. f. u. i. s. s. e. n. t. d. a. n. u. s.
- n Libertus. egrotare. quādo est medicus. et facit. s. eo. l. patronus.
- o Duorum. i. eo. l. si libertus. in fi.
- p Operarium. actum fuerit. et sic lis contestata. ar. i. rem ra. h. a. l. a. m. p. l. i. u. s. a. t. s. i. c. e. r. a. n. t. p. r. e. t. e. r. i. t. e. v. t. s. e. o. l.

si quis hac s. iudicium.
 q. d. a. l. a. m. i. m. m. o. c. o. t. r. a. v. t. s. e. o. l. e. s. i. p. a. t. r. o. n. u. s. s. e. u. l. i. b. e. r. t. o. s. o. l. h. i. c. s. i. b. i. l. i. b. e. r. i. s. s. u. i. s. i. b. i. s. i. m. p. l. i. c. i. t. e. r. s. i. b. i. v. t. s. i. m. i. t. o. i. b. i. d. e. c. e. r. t. a. h. i. c. d. e. i. n. c. e. r. t. a. I. t. e. m. d. i. c. n. u. l. i. l. a. t. a. s. e. n. t. e. n. t. i. a. v. t. i. e. l. q. u. i. l. i. b. e. r. t. i. n. o. s. s. e. d. s. i. i. a. m. s. e. d. q. u. a. r. e. i. n. c. e. r. t. a. e. n. t. a. p. r. e. t. e. r. i. t. a. nō t. r. a. n. s. i. t. a. d. e. x. t. r. a. n. e. u. m. i. p. e. r. e. d. e. r. e. s. i. n. q. u. i. a. o. p. e. r. a. q. u. e. c. o. u. e. n. i. t. p. a. t. r. i. p. i. u. m. u. r. e. i. a. z. s. i. l. i. o. c. o. n. a. e. n. i. r. e. q. d. nō s. i. c. i. n. e. x. t. r. a. n. e. o. A. l. i. j. d. i. c. i. t. q. h. i. c. f. u. i. t. s. t. i. p. u. l. a. t. i. b. i. l. i. b. e. r. t. i. s. s. u. i. s. r. e. d. d. u. n. t. r. a. t. i. o. n. e. q. u. i. a. s. i. l. i. u. s. a. d. i. e. c. t. u. s. i. n. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e. p. o. s. t. m. o. r. t. e. p. a. t. r. i. s. a. g. i. t. e. x. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e. p. a. t. r. i. s. v. t. i. d. e. v. e. r. b. o. o. b. l. i. l. q. u. i. c. u. s. q. s. i. q. u. i. s. q. d. nō e. i. t. i. n. e. x. t. r. a. n. e. o. E. t. a. d. d. e. q. d. n. o. s. d. e. c. o. n. d. i. i. d. e. l. i. s. i. n. o. s. o. t. e. z. s. i. l. i. b. e. r. t. o. i. n. g. l. o. h. i. c. e. x. p. o. s. t. i. b. i. s. e. r. t. o. d. i. f. f. e. r. t. I. t. e. m. h. o. c. i. n. p. a. t. r. o. n. a. t. u. l. i. b. e. r. t. i. s. s. y. p. a. t. r. o. n. a. t. o. r. e. c. c. l. e. s. i. e. c. u. m. v. n. i. u. e. r. s. i. t. a. t. e. t. r. a. s. i. t. i. n. q. u. e. l. i. b. e. r. t. o. a. r. g. u. i. d. e. a. c. q. u. i. r. e. r. e. d. o. m. i. l. q. u. e. d. a. z. s. e. d. i. n. s. i. n. g. u. l. a. r. i. n. t. r. a. s. i. t. i. n. e. c. c. l. e. s. i. a. m. a. l. i. a. m. a. p. r. i. u. a. t. o. r. e. t. r. i. c. i. l. l. a. e. c. c. l. e. s. i. a. h. a. b. e. t. p. r. e. s. e. n. t. a. t. i. o. n. e. m. v. t. p. r. i. u. a. t. u. s. I. t. e. m. h. a. b. e. t. i. u. s. i. n. s. t. i. t. u. e. d. i. i. n. t. e. m. p. o. r. a. l. i. b. o. c. o. l. l. a. t. i. s. a. q. u. o. d. a. z. p. r. i. u. a. t. o. r. e. p. r. i. u. a. t. o. r. e. n. o. n. h. a. b. u. e. r. i. t. v. t. a. r. g. u. i. d. e. i. u. r. e. f. i. l. i. f. i. s. c. u. s. i. n. s. p. i. r. i. t. u. a. l. i. b. o. a. u. t. e. m. nō h. a. b. e. t. i. u. s. i. n. s. t. i. t. u. e. d. i. m. i. s. i. e. c. c. l. e. s. i. a. s. i. c. o. l. l. a. t. a. a. b. e. p. o. c. u. s. o. m. n. i. s. u. o. i. u. r. e. r. e. s. t. c. a. n. o. n. i. s. d. i. s. t. i. n. c. t. i. o. v. t. c. d. i. f. f. a. n. e. r. e. x. t. r. a. d. e. p. r. i. u. i. l. e. c. u. m. r. p. l. a. n. t. a. r. e. r. a. r. g. u. o. p. t. i. m. u. m. e. s. t. i. n. t. u. i. q. u. i. e. x. c. a. u. s. a. i. n. f. i.

qñti oporteret estimari: resoon di qñtum ex illoz operis^m fructus: non qñtum ex incommodo illis dādo si phiberet eos medicinā facere cōmodo patron^o cōsecutus eēt. **I**ulia. **S** i libertus artē panto- minij exerceat verū est debere eū nō solum ipsi patro- no: sed etiā amicōz ludis gra- tuitā operā p̄bere. sicut euz quoqz libertū qui medicinam exerceat verum est volūtatē pa- troni curaturū gratis amicos eius. neqz enim oportet patro- num vt operis liberti sui vta- tur: aut ludos semp facere aut **S** egrotare^m. **P**aulus. **S** i duo: um^o pluriū ve cō- munitis libera vni^o patroni vo- lūtatē nupserit: alteri patrono ius operarū manet. **A**lpia. **S** i oparū iudicio actuz fuerit^o cum liberto r. pa- tronus decesserit: puenit tras- lationem heredi extraneo non esse dādā: filio autē r. si he- res nō extat: et si lis cōtestata non fuerit^o tñ oimodo cōpetit nisi exheredatus sit. **C**elsus. **S** i libertus ita iuraue- rit dare se quot operas patronus arbitratus sit: non aliter ratū fore arbitriū patro- ni qñ si equū arbitrat^o sit: r. fe- re ea mēs est psonaz arbitrio

persona patroni atqz liberti col- ligi debet. nam si quis panto- minū vel archimimum^o liber- tum habeat r. eius mediocris p̄monij sit^o vt non aliter ope- ris eius vti possit qñ si locaue- rit eas: exigere magis operas qñ mercedem cape estimādas est. **I**te plerūqz medici ser- uos eiusdē artis libertos per- ducunt: quo: um opis p̄petuo vti nō aliter possunt qñ vt eas locent: ea et in ceteris artificibz dici possunt. s. qui operis sui liberti vti potest et locādo precij earū consequi malens estimādas est mercedē ex ope- ris liberti sui cape^o. nonnunqz autem libertis ipsis postulan- tibus patroni operas locant^o: quo facto p̄cium^o magis ope- rarum qñ mercedem cape esti- mandi sunt. **A**lpheus. **M**edicus libertus^o q. pu- taret si liberti sui medi- cinaz nō faceret: multo plures imperantes^o sibi habiturū: po- stulabat vt sequeretur se neqz opus^o faceret: id ius est necne? respōdi id ius esse dūmodo li- beras operas ab eis exigeret: hoc est vt acquiescere eos me- ridiano tēpore vt valitudinis r. honestatis sue rationē habe- re sineret. **I**tem rogauit si has operas liberti dare noluerint:

lata ab epō cuz omni suo iure. r. est canonis distinctio. vt c. dif. sane. r. extra de priuile. cum r. plantare. r. argu. opti- mum est. i. n. u. i. q. u. i. e. x. c. a. u. s. a. i. n. f. i. **R**on fuerit. vel fuerat vt hic. et. s. p. r. o. x. i. e. t. f. a. c. i. t. C. de rei v. r. o. a. c. t. s. r. h. o. c. e. x. **E**xheredatus. mala mente. als secus. vt. i. t. i. i. l. i. s. i. p. a. t. r. o. n. u. s. s. i. q. u. i. s. n. o. n. m. a. l. a. r. l. i. s. i. p. a. t. e. r. q. u. e. s. u. n. t. c. o. n. t. r. a. r. f. a. c. i. t. s. t. i. t. u. i. l. i. s. i. l. i. j. i. n. p. r. i. n. **S** i libertus. arbitratus sit. vt. s. locati. si in lege. et. j. de regu. iur. l. in persona. s. i. sed contra. j. de verbo- rum obliga. l. si quis arbi. sed ibi nec fuit arbitratus be- ne vel male. et facit hoc ad id quod no. s. de arbi. l. penul. Accursius florentinus.

Peteritarum, non futurarum. vt. s. eo. l. si duobus. 2. J. eo. l. sicut.

Operis. no poterit. sic. C. de vsur. l. creditor. et de pac. l. si certis. sed contra. s. de de vsur. cum de in rem verso. Solu. vt ibi plene notatur.

Ui onerantur. de. vt si liber tus promittat cen tum si in aliquo of fenderit patronuz quo casu no tene tur vt hic. 2. J. qua. re. ac. non da. l. i. s. que onerande.

Exegerit. per vim. na de iure no potest vt dixi.

Petere. vt. C. eo. l. si quam.

Adponi ope re. certe. als fecus. vt. s. e. l. suo. vel vt ibi.

Aterdum. di minutione. i. pditione vt in ex p. plus hic subiectis. et. s. de peti. here. l. de pditu. h.

Augmentum. hoc ex pacto pro cedit.

Et mutatio ne. vt si quibusda dieb. languet qui busda non. h. 2. fa. cit. s. eo. l. libertus qui post. 2. l. nec est audiendus.

Liberta. non cogitur. s. li beratur ab iposi ta. ergo nec impo ni debet ea existen te maiore quin quagita annis fm 30.

Abeo ait. ca. qz dicit dñs ob hoc te solu manumitto vt meuz cotrahas societa tem. nam vt sequi

Societas libe tas qua libero rayolum litate. pcedere de tate. pce bet. vt et. l. qua. re. dere dz. actio non da. l. i. s. que onerande. 2. dic vt ibi dixi. B. fm h. vel pone exemplum vt. J. titu. l. i. l. i.

Ui libertinus duos. s. filios. **L**ocauerit. hi non psumt patri liberto. Accur. **E**odem tempore. i. non simul sed diuerso tepore.

substituētū: vt qz speret eū re cte arbitratū id faciāt: nō qz vel immodice obligari velint.

In libertam q volūtate pa troni nupsit pteritarum ante nuptias operarū actio datur.

Operis non modesti. **O**positus manumissus etiā si ex volūtate aliquo tpe pstate rit: cōpelli ad pstate das qz non pmisit non poterit. **I**dem.

Ui onerāde libertatis cā pecuniā patrono re promisit nō tenetur: vel patro nus si pecuniam exegerit bo norum posses. cōtratabu. eius nō potest petere. **I**abolent.

Adponi opere ita vt ipse libertus se alat nō pos sunt.

Aterdū 2 augmentū 2 mutatio nem: recipe obligatōes oparū sciēdū est. nā dū lāguet liber tus: patrono ope q iaz cedere ceperit pereit. sed si liberta q opas pmisit ad eā dignitatez perueniat. vt inconueniens sit pstate patrono opas: ipso iure he intercidet. **P**aulus.

Liberta maio: qui qua ginta annis opas psta re patrono nō cogitur. **A**lp.

Abeo ait libertat. cau sa societate iter libertū et patronum factā ipso iure ni chyl valere palam esse. **P**au.

Ui libertin. duos plu resve a se genitos na tasve i sua pstate habebit: pter eū q artē ludicrā fecerit qui ve opas suas vt cū bestiis pugna ret locauerit: ne qz eoz opas

Quinquēnē. qui solus sufficit. et no. q paulus remittit verba legis iul. de maritandis ordinibus. vt. 2. C. eo. l. nec patronus. in fi. et no. modos dissoluēdi obligatiōem operarū. vt ibi no. 2. facit. s. de de excu. tu. l. excusatus. et. l. remittit. sed arg. cōtra ad hoc 2 sequentia iustitu. de excu. tuto. s. fili. vbi tñ supstus psumt.

Amissi aēa. hic icipit paulus loqui.

Que postea. ergo ex interuallo. 2 sunt ptra. s. de lib. cau. adeo. et. J. de solu. l. liberto. Sol. vt not. s. eo. vt iur. rursuran. in glo. scz ex interuallo. Jrez est ar. contra iustit. de excu. tuto. s. si lijs.

Nichil autēz interest. qstum ad hoc vt ppter libe ros aīe vel post na tos liberet ab obli gatione operarū: dic tamen stipula tione factā. vt. s. e. l. seruus. s. alij dē cūnt q hoc in cer tis: illud in incer tis. vt argu. s. e. l. a duobus.

Solutionis. quā si fecisset non posset repetere. ppter libos postea natos. 2 facit. s. ad velleia. l. qzuis. s. f. terdum.

Ex hac lege. de maritandis ordi nib. vt. C. e. l. nec seruus. in fi.

Posthum. redit ad materiaz de qua incepit in prin. l.

Qz. i. quia. **E**x lege iul. de maritandis ordi nib. et dic nati nō nascatur. nā i pn. legis dicit gētos natosqz. alij dicit ex lege nati. legis time nati.

Dedit. naz pmittendo ipse te nectur. ad qd. J. e. l. penul. 2. s. de postul. l. i. s. nunquid ergo. sic e contra. s. e. l. s. si ab initio.

Caput. i. capitulum. l. iulie. nam et alia habet capi tula. vt. J. vnde vir 2 vxor. l. i. in fi.

H demum. possunt. facit. s. eo. l. eius. r. l. seq. **M**oretur. cu sit in dignitate. r sic sunt exempla opere in honore. r facit. C. eo. l. penul.

S ita. quasi onerande. quo casu non valeret. vt. s. eo. l. qui onerande.

Promissa. fictione iuris no ve re vt predicti. et. j. de. et. r. obli. l. obli. gationum fere. s. penul. et. j. de. ver. obli. l. ita si spulatus. que sunt co tra. Accur.

Queri. no. co tra varietatem. sic. j. titu. i. l. na avsur dum. r. s. de. pcur. l. in cause. sed arg. co tra. s. de. col. do. l. nonnulli.

Bona. patroni. vende rint. p. creditores. s. l. possit. f. als sine operis.

Iustus. di. missus. a. fer uitate. quia ma numittendo impo suit operas.

Arg. ita. libe ra. nunquid. ex fo la impolitione co sequitur libera tes tametiam factionem. pug. r. s. q. sic. vt hic. Jo. et. s. q. no. sed. demum. facta. exactione. earu et hic. subaudiunt. facta. earu. exactione. que. die. vt. no. C. e. l. si. qua.

Verecundie. qd obsequiu. etiaz sine iterposito. de berur. vt. s. de. p. di. in. debi. l. si. non. for tem. s. libertus. in. puin.

Diuersa. a. libe ra. testamenti. fa ctione. sed. p. tra. s. de. lib. agno. l. si. qd. a. libe. r. s. si. libe. r. i. sed. ibi. e. p. git. ea. ru. p. ce. u. hic. aut. e. ip. sas. o. p. ras. s. si. si. dicas. q. hic. ex. ge. rit. mercedem. di. cas. q. di. u. r. sa. est. ab. ob. se. qui. o. quia. ob. se. qui. um. p. r. e. s. t. a. t. u. r. alimeta. non.

Inopia. i. patroni. inope. uenit. libertu. ad. alimeta.

Per inuidia. i. p. p. t. blasim. cui. adu. et. facit. C. e. l. si. Erdone. qui. facit. sotulares. vel. qui. vendit. carnes. p. uolo. ita. ab. herede. r. sic. heres. no. potest. impo nere. opas. cum. ex. necessitate. facit. vt. C. eo. l. mater. r. l. i. nisi. sit. filius. vt. j. titu. i. l. qui. ex. causa.

Libertus. q. opaz. obliga. tioe. dimissus. est. atqz. ita. liberam. testameti. factione. affecur. e. nichilomin. obse. qo. p. e. cu. di. u. r. sa. cu. inopia. p. r. o. n. i. p. i. u. i. di. am. libe. r. tu. co. u. e. n. i. t. I. d. e.

Erdone. suu. me. u. ma. numitti. volo. ita. vt. ope. ras. h. f. d. i. p. m. i. t. t. a. t. n. o. c. o. g. i. t. m. a. numissus. h. f. d. i. p. m. i. t. t. e. r. e. s. e. d. r. si. p. m. i. s. e. r. i. t. i. n. e. u. a. c. t. i. o. n. o. d. a. b. i. t. u. r. n. a. i. u. r. i. p. u. b. l. i. c. o. d. e. r. o. g. a. r. e. n. o. p. o. t. u. i. t. q. u. i. f. i. d. e. i. c. o. m. i. s. s. a. r. i. a. m. l. i. b. e. r. t. a. t. e. d. e. d. i. t. I. d. e.

Operis. obligat. libertus. militie. nom. e. no. sine. iu. ria. patroni. dabit. s. ceuola.

Libertus. mo. ra. in. op. is. p. fecerit. fideiussor. tene. t. mo. ra. fideiussoris. nulla. extat. in. homine. debito. fideiussor. eti. a. ex. sua. mo. ra. in. obligatio. ne. retinetur. I. d. e. m.

Libertus. negotiatori. u. vestiari. an. ead. e. nego. ciatione. in. ead. ciuitate. et. in. eode. loco. inuito. patrono. ex. ercere. possit. respondi. nichil. proponi. cur. non. possit. si. nul. lam. lesionem. hoc. sentiat. pa. tronus. Paulus.

Liberta. si. in. p. cubinatu. patroni. eet. p. inde. ac. si. nupta. eid. eet. opaz. petitione. in. ea. dari. no. oportere. p. stat. I. d. e.

Ampianus. scribit. non. debere. p. r. o. i. e. m. pati. do. nu. munus. opas. iponi. ei. q. ex. causa. fidei. com. i. s. s. i. manumit. taf. sed. cu. sciret. posse. ea. recu. sare. obligari. se. passus. sit. non. in. hibeda. opaz. petitione. q. r. donasse. videt. Hermogenes.

Ampianus. facit. j. titu. i. l. qui. ex. causa. et. s. eo. l. si. quis. hac.

Sciat. sic. s. si. quis. cau. l. sed. et. si. s. fi.

Promiserit. f. coactus.

Dabitur. vt. r. s. de. lega. i. l. vid. e. dum.

Fidei. com. i. s. s. a. r. i. a. m. q. d. est. vt. ma. numissus. ex. necel. sitate. no. teneat. ad. opas. vt. dixi. r. no. q. aliqd. e. qd. testa. tor. non. pot. sic. C. vt. in. pos. le. l. scire. et. j. ad. l. falci. l. qd. de. bonis. in. h.

Operis. iniur. na. i. damno. nam. amittit. vt. s. eo. l. interdum. sed. argu. contra. C. de. lib. et. co. lib. l. fina. Accur.

Libertus. op. is. f. in. cer. tis. quaru. dies. no. cedit. nisi. cuz. indi. cre. fuerint. vt. s. e. l. cum. patronus. r. est. ratio. quia. fidei. iussor. ex. sua. mo. ra. tene. ri. no. potest. cu. reus. no. sit. obliga. tus. nisi. cuz. prius. in. d. i. c. e. r. e. f. u. e. r. i. t. a. z. o. in. o. p. e. r. a. a. u. t. e. r. ta. i. d. e. m. q. d. in. p. e. c. u. n. i. a. vt. s. eo. l. a. duobus. lex. tam. e. videtur. dicere. id. e. in. cuius. libe. r. facti. p. m. i. s. s. i. o. n. e. vt. j. de. verbo. obli. ga. l. cu. filius. s. i.

Retinetur. vt. et. s. de. vsur. l. mos. ra. in. fi. et. j. de. ver. obli. ga. l. mo. ra. i. fi. Accur.

Libertus. si. nul. laz. maxime. vt. et. s. n. i. q. q. r. o. et. n. i. l. i. f. i. n. a. vel. illas. fm. ista. intelli. ge.

Liberta. pa. tronum. eet. C. eo. l. libe. r. i.

Libertus. facit. j. titu. i. l. qui. ex. causa. et. s. eo. l. si. quis. hac.

Sciat. sic. s. si. quis. cau. l. sed. et. si. s. fi.

Sicut amittit. facit. C. eo. qd ex libta. et de obsequijs. l. ij. r. s. eo. si libertus. in fi. sed cōtra. j. de verbo. sig. l.

sciendū s. penult. vbi nō transit ope ra ad heredē here dis. ar. hic transit etiā ad pronepotē So. hic fuit stipu latus sibi liberisq; suis. ibi nō. ar. s. e. l. cū patrono. s. cū liberto. vel hic fue rūt pūni heredes isti nepotes r. pne potes cū null' pce deret. vt ar. in fi. d here. quali. et dif. s. fi. et. s. sui.

Uxor vi ro opa r. d3. vt. j. de dona. inter virū ervro. s. j. vir. in prin. r. seru' do mīo. vt. j. de statu lib. l. iij. s. si qd ser uum. s. quid viro mortuo infra an nū. Rñ. ibi d3 opa ri vñ r. alimentari qd vñ fiat not. C. de rei vxo. act. s. ex actio. in fi.

Uouum. si li brarius. j. de re iur. si libarius d. Cum suis. l. de familia.

Scriptit. s. j. si nō pōt simul vtri q; operari: dic vt s. eo. l. he ope. s. fi.

Operari. edē das. s. eo. iter dum. r. l. eius. et. l. he opere.

Et quilibet alium. p. hoc p3 q loquit de certis cū dicit libertū p aliu posse p̄stare. nā in certe nec alij nec etiā p aliu p̄stans. vt. s. e. ope in re. s. l. fm. B3o. vel si ve lis dicere etiā icer tā p̄stari sumptu liberti dices hic li bertū nō h̄re vñ se alar. vt. s. e. suo. in

Inge. sine fm. Jo. et p. r. nuus pno. ingenui pmit libro. p. terē. p. liberto. nā r mittere legari et locari p̄ potest opa liberti hōis. vt

Sicut patronus: ita etiā patroni fili' nepos et p nepos q liberte nuptijs cōsen tit oparū exactionē amittit. nā hec cuius matrimonio con sensit in officio mariti esse d3 si aut nuptie qbus habeat vires: ope ras exigere patrono nō phibe tur. Prone itē filie et nepri r pronepri patroni q liberte nu ptijs cōsensit operarū exactio nō denegat: qz his nec ab ea q nupta ē idecore p̄stans. Gai'.

Quo casu singlis diuer sas opas vno tpe in solidū ede re: veluti si libarius' sit r alij patrono librorū scribendorum opas edat: alter vero pegre cū suis' p̄ficiens operas custo die dom' eidē indixerit: nichil eniuetat cū custodit domū li bros scribere: hoc ita neratius libus mēbianarum scripsit.

Operari edī Perati. Onē pendere ex estima tione edētis. nam dignitati/ fa cultatib' / p̄suetudini / artificio ei' cōueniētes edēdas. Ad solū autē libertū: sed et quēlibet aliū opas edētē alēdum: aut satis temporis ad questū alimēto: um relinquendum: et in oibus tempora ad curā cor pous necessaria relinquēda.

Alterdū opera Pau rū manet petitio etiam si ius patroni nō sit: vt euenit in fratribus eius cui assignat' est libert' : aut nepote alteri' patroni extāte alterius patro ni filio'.

De bonis libertorum.

Titul' ij. Al pian' De edi cto a pro re propo sitū ē ho nous que

s. de vsufu. le. l. hominis. nō tamē iureiurā. obligari. vt s. eo. l. vt iurifurandi. in prin.

liberti patronis exhibere de bēt moderandi gratia: nancq; (vt serui' scripsit) aū soliti fue runt a libertis durissimas res exigere: scz ad remunerādum tam grādē beneficium quod in libertos confertur: cum ex seruitute ad ciuitatem roma nam perducunt. r quidem pu mus p̄tor: Brutilius edixit se amplius non daturum patro no qz operarum' et societatis actionem. videlicet si hoc pepigisset: vt nisi ei obsequium prestaret libertus: in societate admitteretur patronus. poste riores p̄tores certe patris bo norū possessionē pollicebant: videlicet eni imago societatis induxit eiusdem partis presta tionem: vt quod viuus solebat societatis nomine prestare: id post mortem prestaret. Idē.

Patron' a liberto pre teritus bonorū posses sione petere potuerit cōtrata bulas: et anteq; peteret deces serit: vel dies' ei' bonorū pos sessiois agnoscedē p̄terierit: li beri ei' vel alteri' p̄roni' pete poterūt ex illa pre edicti' que primis nō petētib' aut et nolē tib' ad se primere/ sequētib' da tur: atq; si p̄tores ex eo nūero nō eēt. Sz si p̄ron' h̄s insi tutus viuo liberto decessisset supstitib' liberis: q̄sitū est an illi cōtratabulas testamēti bo norum possessionē petere pos sint: et eo decursum est vt mor tis r̄ps quo defert' bonorū pos sessio spectari debeat an p̄ro nus nō sit. vt si sit/ ex pte pria edicti' filij ei' bonoz possessio nē petere non possint: si fili us emancipatus nepotem in potestate aui reliquisset/ bono rum possessionem' partis di midie' dandam ei filio intesta ti' liberti: p̄uis ipso iure' legi tima hereditas' ad nepotem'

Alterdū liber p. nā ope des bent oib' l3 q ad alia ille sol' sit p̄ro nus cui assign' ē. vt. j. de assig. lib. l. i. in pn. r. si ille amittit redit p̄ronatus ad alios: vt ibidē et. j. ti. i. l. iij. s. si ac ceperit.

Filio. hoc ha bes. s. eo. s. duob'. in prin.

De bonis libertorum.

Ocedi cū. grā de. r. in estima bue. vt in fi. q ma. nō pos. s. ea.

Operari. sic s. ti. i. l. ij. m. pepigisset. s. ti. i. l. i. ab eo.

P̄ron'. vel dies. spactū centū dierum.

Liberti eius. eo mortuo v' omit tente.

Vel p̄roni. s. liberi eo mortuo vel viuo omittē q nō admitterebat viuo altero p̄rono vt. s. ti. i. l. a duob' q Edicti. suc cessioij.

Ex prima pte edicti. q est Frab. vt. s. de car. edic. l. i. de ois.

Possint. cum alius precedat. t. possessionez. vñ legitimi mor tuo liberto insitu to. Recur.

Dimidie. q hōde est tertia. vt in fi. de suc. li. s. s. nostra.

Intestati. transitue.

Iure. videli cer ciuili.

Prudus. s. au ad qd. s. de p̄iūgē dis cū emā. lib. l. i. in prin.

Ad nepotē. s.

si: nisi per edictum de coniungendis.

a **C**ontratabulas. eo liberto mortuo testato.

b **L**iberti. defuncti et testati.

c **P**otius. no ergo hoc casu supiori habet locu edictuz de coniungendis: s; ad patris bona ambo vocentur. vt. f. eo. l. libertus. §. fi.

qua quida ponit cotra sed est idem. s; h; dicit q sic. vt. s. de iuge. lib. l. i. §. hoc.

e **T**iaz. patro- nus. vt et. f. de iure aure. an. l. g;uis.

e **H**ic enim. fa- cit. s. de codi. a de- monstrano. l. falsa. §. i. r. C. d. iur. au- re. an. l. ij. Accur.

f **I**ngenuus. q ad multa: no quo ad omnia. vt. s. de in ius voca. l. sed r si hac. §. et suus. et C. ad le. vifec. l. i. sed hodie quo ad plura. vt. C. de iu- re au. an. aut. s; ho die.

g **P**lane si na- talib. vt r. f. de na- tali. re. l. interdiz. in fi.

h **L**iberaz. hic est cotra. C. de in- officia. testa. l. i. q;si. Sol. ibi in preudi- ciu libertoz no va- let q; plus debe- tur hereditas pa- tris q; liberti pa- tronis: vel dic vt ibi. ut contra. f. eo. l. paul. §. patroni. sed ibi fili? patro- ni: hic princeps.

i **E**mit. nimis serui r tunc no ha- bet contratabu. vt C. e. l. i. vt dic suis pprijs. r tuc h; vt s. de in ius voca. s; et si hac. in pn. et. f. de su. r le. l. in testa- to. §. is plane. facit s. titu. ij. l. i. ticus. r

k **C**ontratabu. l. i. §. illud.

l **A**cciperit. ab extraneo. sec? si a seruo suo. vt. C. e. l. i. l. aditam. aliud in cotratabu. que datur liberis. vt. s. de contratabu. l. illud. in prin. que est contra.

m **T**el. vnum. facit. s. de testa. tu. l. si nemo.

n **I**n castris. s; in alijs secus. vt. s. de test. mili. l. si a mi- lite. §. fina. et facit. C. de inoffi. testa. l. fina. §. penult. et. s.

o **S**i de potatus. facit. s. de iure patro. l. si vt.

p **U**t patronus. vt r. s. de iure patro. l. seruum.

q **N**on potest. vt r. s. de iure patro. l. eum.

r **O**bstabit. vt r. f. de assignan. liber. l. i. §. vtiq; si ex.

de in ius vocan. l. adoptiuum. circa prin.

o **S**i de potatus. facit. s. de iure patro. l. si vt.

p **U**t patronus. vt r. s. de iure patro. l. seruum.

q **N**on potest. vt r. s. de iure patro. l. eum.

r **O**bstabit. vt r. f. de assignan. liber. l. i. §. vtiq; si ex.

f **P**ossesidem. p qua non in totu sed in suam legitima maz testm rupit. r p hoc argu. j. e. l. si ex patronis. in pn. et fm hoc differt a qrela. sed cotra vi- det. f. e. l. in seruitu te. §. fina. r. s. de iu- re patro. l. siue. i. fi. pumi rñ.

t **P**etent. s; nepotes.

v **L**ibert. re- dit ad hoc qd di- xit fratribusq; su- is r.

r **N**on desinit. alio ne oblit. f. de al- signan. lib. l. i. r. ff.

y **A**ssignat. est. qui accusauit. alij habet assignat. no est r pot succedere r. r sic pmitit no r est ali? casus. sed primum verius.

z **B**onoz pos- sessionem. cum ca- pitio libertum ac- cusaucit.

a **N**o heres est. veleniam quoq; re- licit. ti. vt et. f. e. l. §. si debita. Item ho die r si minus ha- bet no petit cotra- bulas. sed agit ad supplementu codi- ctioe ex. l. vt istitu. de suc. li. §. sed no- stra. sed certe et iu- re veteri videt ide vt. s. de iure pa. l. si ne. §. excluditur. s; dices illud a copo- sitouibus additu.

b **A**ccipere no pot. facit. s. de adi. r demon. l. ij.

c **A**nte aditaz. bene exponit. vt. s. e. l. §. vt patronus.

d **C**ollata sit. facit. s. de in iust. testa. l. cu in secundo. et s. si cer. pta. l. itaq; r. l. penul. r. f. de donatio. cau. mor. l. il- lud. §. fina.

e **B**onoz possessionem. fm tabu. vt et. s. pri. §. in prin. s; si fili? viuit excludit patronu. vt isti. de suc. li. §. sed nra.

f **S**atisfactum est. nec hoc corrigitur per aut. vt iure

re? si ex altero filio nepotes ef- sent: libertus? em q alteri ex fi- lijs assignat no desinit? alteri? filij libert? ee. apli? dicendu est etiā si omiserit fra? bo. pos. alif frater cui assignat? est? no pot succedere r cotratabulas bono- ru possessioem? petere. **T**o- tiens ad bo. pos. cotratabu. iur- taf p rion? q; tics non h; s est? ex debita portioe institut? **S**i p rion? sub pditoe h; s sit istitu- tus: eaq; pditio viuo testatore extitit: cotratabu. bo. pos. acci- pere non pot? qd ergo si mor- tis tpe pederit: extitit tñ anteq; patrono defera? bonoz posses- sio hoc est ante aditam? here- ditate: an inuiter ex hac parte edicti? r magis est vt adite he- reditaz tps spectet: hoc em iu- re vtimur. si tñ in pteritu colla- ta sit? pditio vel ad p rion? non videt sub pditioe institut? aut em ipleta est r pure institutus est. aut no est: nec heres istitu- tus est. **L**ibert? si patronu suu ita h; dē scripserit. si filius me? me viuo moriet? patronus heres esto: no male videt testa- tus: nā si decesserit fili? pote- rit hic existēte pditioe accipere bonoz possessioem? **S**i de- bita patrono portio legata sit: et si script? heres ipe patron? no fuerit: satisfactū? est ei. **S**z r si institut? sit ex parte mino- re q; ei debet: residua p o pars suppleta est ei legatis siue fi- deicommissis: et ita satisfactum ei videt. s; r mor; cā donatio

de in ius vocan. l. adoptiuum. circa prin.

o **S**i de potatus. facit. s. de iure patro. l. si vt.

p **U**t patronus. vt r. s. de iure patro. l. seruum.

q **N**on potest. vt r. s. de iure patro. l. eum.

r **O**bstabit. vt r. f. de assignan. liber. l. i. §. vtiq; si ex.

f **P**ossesidem. p qua non in totu sed in suam legitima maz testm rupit. r p hoc argu. j. e. l. si ex patronis. in pn. et fm hoc differt a qrela. sed cotra vi- det. f. e. l. in seruitu te. §. fina. r. s. de iu- re patro. l. siue. i. fi. pumi rñ.

t **P**etent. s; nepotes.

v **L**ibert. re- dit ad hoc qd di- xit fratribusq; su- is r.

r **N**on desinit. alio ne oblit. f. de al- signan. lib. l. i. r. ff.

y **A**ssignat. est. qui accusauit. alij habet assignat. no est r pot succedere r. r sic pmitit no r est ali? casus. sed primum verius.

z **B**onoz pos- sessionem. cum ca- pitio libertum ac- cusaucit.

a **N**o heres est. veleniam quoq; re- licit. ti. vt et. f. e. l. §. si debita. Item ho die r si minus ha- bet no petit cotra- bulas. sed agit ad supplementu codi- ctioe ex. l. vt istitu. de suc. li. §. sed no- stra. sed certe et iu- re veteri videt ide vt. s. de iure pa. l. si ne. §. excluditur. s; dices illud a copo- sitouibus additu.

b **A**ccipere no pot. facit. s. de adi. r demon. l. ij.

c **A**nte aditaz. bene exponit. vt. s. e. l. §. vt patronus.

d **C**ollata sit. facit. s. de in iust. testa. l. cu in secundo. et s. si cer. pta. l. itaq; r. l. penul. r. f. de donatio. cau. mor. l. il- lud. §. fina.

e **B**onoz possessionem. fm tabu. vt et. s. pri. §. in prin. s; si fili? viuit excludit patronu. vt isti. de suc. li. §. sed nra.

f **S**atisfactum est. nec hoc corrigitur per aut. vt iure

re? si ex altero filio nepotes ef- sent: libertus? em q alteri ex fi- lijs assignat no desinit? alteri? filij libert? ee. apli? dicendu est etiā si omiserit fra? bo. pos. alif frater cui assignat? est? no pot succedere r cotratabulas bono- ru possessioem? petere. **T**o- tiens ad bo. pos. cotratabu. iur- taf p rion? q; tics non h; s est? ex debita portioe institut? **S**i p rion? sub pditoe h; s sit istitu- tus: eaq; pditio viuo testatore extitit: cotratabu. bo. pos. acci- pere non pot? qd ergo si mor- tis tpe pederit: extitit tñ anteq; patrono defera? bonoz posses- sio hoc est ante aditam? here- ditate: an inuiter ex hac parte edicti? r magis est vt adite he- reditaz tps spectet: hoc em iu- re vtimur. si tñ in pteritu colla- ta sit? pditio vel ad p rion? non videt sub pditioe institut? aut em ipleta est r pure institutus est. aut no est: nec heres istitu- tus est. **L**ibert? si patronu suu ita h; dē scripserit. si filius me? me viuo moriet? patronus heres esto: no male videt testa- tus: nā si decesserit fili? pote- rit hic existēte pditioe accipere bonoz possessioem? **S**i de- bita patrono portio legata sit: et si script? heres ipe patron? no fuerit: satisfactū? est ei. **S**z r si institut? sit ex parte mino- re q; ei debet: residua p o pars suppleta est ei legatis siue fi- deicommissis: et ita satisfactum ei videt. s; r mor; cā donatio

de in ius vocan. l. adoptiuum. circa prin.

o **S**i de potatus. facit. s. de iure patro. l. si vt.

p **U**t patronus. vt r. s. de iure patro. l. seruum.

q **N**on potest. vt r. s. de iure patro. l. eum.

r **O**bstabit. vt r. f. de assignan. liber. l. i. §. vtiq; si ex.

institutionis re-
linquatur vt in fi-
lijs. vt in aut. vt cū
de ap. cog. §. aliud.
col. viij.

a **C** funguntur.
vt isti. de dona. §. i.
b **C** Idē est dicen-
dum. sic. C. e. l. pe.
§. fina.

c **C** Quasi agni-
ta. primū tamē ve-
rius. vt. I. eo. l. si ve-
ro. §. penul.

d **C** Si patrono
cōditōis. puta in-
stituit alium heredem
si dabit centū de
hereditate pa-
trono suo.

e **C** Sed et si dolo
malo. facit. §. si qd i
frau. pa. l. i. in pn.

f **C** Necesse. nul-
lius. pūuati
viuentis sed occi-
nus. vt. I. qui sine
ma. l. qui ob necē.

g **C** Itē tūc adhuc con-
tra. I. de su. et legi.
here. l. in testato. §.
q si necem. Solu.
distingue aut fuit
heres in moray in
dicandi necem vt
hic. aut non vt ibi.

h **C** Si de iure pa. l. si
filius. et facit. §. de
here. institui. l. an-
tepenul. et. C. pro
quibus cau. l. i.

i **C** Non tangat.
quia seruus est ho-
stium.

k **C** Decefferit. vt
§. de testa. l. lex cot-
nelia.

l **C** Habet. vt. §.
de cōtratabu. l. i. §.
filiij. sed argu. con-
tra. §. de cōdi. et de-
monstra. l. interce-
dit. ij. rñ. et facit. C.
de senten. pap. l. si.

m **C** Propter spem.
§. famul. her. l. pro-
pter spem.

n **C** Libertin⁹. li-
beris ei⁹. ad
instar. l. yelleie. ar.
institui. de exhere.
li. §. posthumorū.
et facit. §. eo. l. ij. in
prin. et. l. etia. §. li-

nib⁹ poterit p̄ono debita por-
tio suppleri. nā mort⁹ cā dona-
tiones vice legator⁹ funguntur.
Sed et si non mortis cā dona-
uerit libert⁹ p̄ono p̄teplatiōe
tū debite portiois donata sūt:
idē erit dicēdū. tūc em vel q̄si
mort⁹ cā iputabunt. vel quasi
agnita repellēt patronū a cō-
tratabu. bono. pos. **C** Si pa-
trono p̄ditiois implēde cā qd
datū sit i portione debita ipu-
tari d̄z: si tñ de bonis sit liber-
ti p̄fectū. debita aut partē eo-
rū que cū mort⁹ libert⁹ habuit
p̄ono dam⁹: mort⁹ em tps spe-
ctam⁹. sed et si dolo malo fecit
q̄min⁹ hēat: hoc quoq; voluit
p̄ro: p̄ eo haberi atq; si in bo-
nis esset eius.

Paulus.

S In necem dñi detexerit
su⁹: p̄ro: statuere solet
vt liber sit. et p̄stat eū q̄si ex se-
natuscōsulto libertatē cōsecu-
tū nullius eē libertū. **C** Si li-
bert⁹ capt⁹ ab hostibus ibi de-
cesserit: q̄uis liberti appella-
tio eū nō tāgar: n̄ p̄pter legē
cornelia que testm̄ sic p̄firmat
atq; si i ciuitate decefferit: pa-
trono bonor⁹ possessio danda
erit. **C** Si deponat⁹ p̄non⁹ sit:
filio ei⁹ cōpetit bonor⁹ posses-
sio in bonis liberti. Nec impe-
dimēto est ei talis p̄non⁹ q̄ mor-
tui loco habetur. et dissimile ē
si p̄non⁹ ap̄d hostes sit: nā p̄p̄
spem possimūnij obstat liber-
tatis. **C** Si extrane⁹ a liberto
h̄s institut⁹ rogat⁹ sit filio p̄no-
ni hereditatē restituere: cū ex
senatuscōsulto trebelliano re-
stituta h̄ditate h̄dis loco fi-
lius habet⁹ patronus submo-
uendus est.

Gaius.

Libertin⁹ q̄ patronū pa-
troniq; liberos habz: si
patronū ex pte debita heredē
instituit: liberos ei⁹ in eadē po-
tionem substituere debet. vt li-
cet patronus viuo liberto mor-
tu⁹ fuerit: satisfactuz videat li-
bert⁹ eius. **C** Si patroni filiū

emācipatū et nepotem ex eo q̄
in aut familia remansit liber-
tus hēat: filio tātūmodo nō
etiā nepotib⁹ satisfacere debe-
bit libertus. nec ad rem perti-
net q̄ ad parentis bona pariter
vocantur. **A**pianus.

Et si ex modica pte isti-
tuti sunt liberi liberti:
bonor⁹ possessionē cōtratabu-
las patron⁹ petere nō pōt. nā
et marcell⁹ lib. ix. dige. scripsit:
ex pte quātūlacūq; heredē in-
stitutū liberti filiū patronū ex-
pellere. **C** Lū patroni filia he-
res instituta eēt a liberto fal-
sumq; testm̄ dictū eēt: i q̄ scri-
pta erat et appellatōe iterposi-
ta et p̄dēte diē suum obisset:
heredib⁹ eius diuus marcus
subuenit: vt id haberēt qd ha-
beret patroni filia si viueret.

Si fili⁹ liberti heres ab eo
institut⁹ abstinerit: q̄uis noīe
sit heres? patron⁹ admittit. s̄z
et si p̄ in itegrū restitutionē is
q̄ p̄mitt⁹ est paterne heredita-
ti vel q̄ ad iust hereditatē absti-
nerit se: poterit q̄s patronuz
admittere. **C** Patron⁹ patro-
niq; liberi et si p̄m voluntatem
mortui liberti h̄ditatez adie-
rint: legatūve aut fideicōmis-
sum petere maluerint: ad con-
tratabu. bonorū possess. non
admittuntur.

Quam absurdū videt li-
cere eidē partim cōpro-
bare iudiciū defuncti/partim
euertere. **A**pianus.

Sed si nō habuerit effe-
ctuz petitio ei⁹: dico nō
ipediti q̄min⁹ adiuuef. q̄nimo
et si adit q̄si ex debita portioe
institut⁹ mort⁹ apparuit eū mino-
rē p̄re q̄ spauit accepisse: eq̄-
simū est admitti eū ad suū au-
xilium. s̄z et si testator cōuenisset
heredē vt sibi legatū solueret
mort⁹ penitusset: puto eū pos-
se adiuuari. **C** Si patron⁹ le-
gatuz sibi relictum agnouerit
idq; fuerit eunctū cōpetit ei le-
gitimū auxiliū: q̄ id qd spera-

bertus.

Libertus. cō-
tra. §. e. l. ij. §. fina.
Sol. imo idē vt ibi
no. facit. §. de legi.
tu. l. tutela. §. p̄de.

Et si ex modica
ca. liberti. hic
est aphibologia.

nam dictio liberti
potest loq̄ de libe-
ris liberti quem si
instituit libert⁹ re-
pellit patronus.

secus si ethereda-
ret. vel si ille non
vult esse heres. vt
§. de iure patro. l.
siue. §. si. et in si. de
suc. li. §. §. n̄. §. secūdo
vt dicat q̄ fili⁹
patroni institut⁹ res-
pellat patronū. et
tunc dices bo. pos.

contratabu. liber-
ti. et pro hac. l. e. l.
si vero. §. si seruo.
s̄z prima hic est ve-
ra vt subicit.

Heredib⁹ ei⁹.
scilicet filie patro-
ni quōdā. vel erat
sui iuris.

Sit heres. vt
et. de fideicōmis.
liber. l. eum qui. §.
sed et si quis. et fa-
cit. §. de iuro pa. l.
sine. §. si.

Adierint. for-
te ex modica insti-
tut⁹ q̄ esset ei⁹ de-
bitum.

Non admit-
tuntur. vt et. C. de
pactis cō. l. §. i. et
§. de contratabu. l.
si post. §. illud. sed
argu. cōtra in ea. l.
§. si in adop. s̄z ibi
coactus adit.

Am absurdū
dum. sic. §. si.
i. l. si ita stiplo. i. si.
§. vero non.

Facit. §. de in
offi. testa. l. mater.
et. l. nichil.

Mort⁹ penitus
set. sic. §. de iof. test.
l. papinian⁹. §. me-
minisse.

Auxilium. qd
hoc sit statū dices.

a. **Q**uo h3. sic. d. de ac. ep. l. ite. r. p. s. solu. l. si q3 alia.

b. **S**ubueniendus. vt agat ad repletiōez q3i de euitiōe pdict. ex. l. vt C. de iof. test. l. san cim. circa pñ. que est 3. et hoc est qd s. dicit legitimum auxilium. vel dic p 3rabu. iure isto in: cotrecto i pñono siue totuz siue ps sit euita. r. alio i filio iure nouo. s3 si ab initio min' legitia sit r. dicta patrono ad supplementum agitur. vt no. s. c. l. c. i. m. s. totiens.

c. **R**elictu. vt et s. de 3rab. l. ij. s. fi.

d. **S**rat. etis.

e. **D**iscedere. s. donandi. sed ho die videtur vt agat ad supplementu. vt C. d. iof. test. l. i. qñ. s. i. vt ibi expñit i donado vt in qrtā i putes. h. similit. et facit. s. l. etia. s. fi.

f. **S**i pñon. r. sic ad lucruz. vt. s. de mino. l. ait pñor. s. hodie.

Qui iuitute. petierit. caluiole. vt. i. e. l. id est.

h. **L**iboz. no. s. delictu pñis nocere filio. vt nec ipsi nec pñ eoz noie pe rat. s3 ar. s. j. l. q. si pñ. i. fi. r. l. qñ. So. herat i pñate q casu p alia via dare pñi bo. pos. qd esse non dz. vt. d. l. qñ. vt dic q h pater repellit pñi inuria quā i pñe cat libto. ibi ho nō fecit iuria imo pñi inuria si bi factam repellit. vñ i pño casu seue ri. i. sedo benigni? cū eo agit. r. facit. j. c. l. si filius q pñi. r. de h. sig. l. i. s. fi.

i. **S**i pñon. r. sic ad lucruz. vt. s. de mino. l. ait pñor. s. hodie.

Qui in seruitute libertuz paternum petierit: nec nomie liberoz bonoz possessionem accipere potest.

Si quis cū esset exheredatus vel perpetram sit exheredatus: nō repellitur: rebus enim iudicatis stādū est.

Si filius patroni exheredat' in partē obtinuit de inofficio: in partē victus sit:

uit se habiturū nō habet. sed r si non totū euictū sit: verum aliquid minus habet q3 putauit: erit ei subueniēdū. **S**i seruo vel filio suo aliqd relictū patron' agnouerit: pinde a cōtratabu. bono. posses. repelletur atq3 si agnouisset sibi relictum. s3 r si mortis causa donationē agnouerit: dicēdū est repelli eū a contratabu. bono. posses. sic tamē si post mortē liberti agnouerit. ceterum si ei viuus libertus donauerit r ille acceperit: nō idcirco erit repulsus a cōtratabu. bonorum posses. quia potest dicere sperasse q in testamento q33 gratus' circa euz fieret: remittiq3 ei debet ab eis discedere: vel ea cōpensare in portione p rata. quare dicitur r si conditio nis implede causa fuerit quid datū patrono post mortem liberti repelli eum a cōtratabu. bonozū posses. quasi agnouerit iudicium. **S**i patronus minor annis. xrv. liberti iudicium agnouerit: in integrū restitui eum oportere estimam': vt possit contratabu. accipere bonozū possessionem.

Qui in seruitute libertuz paternum petierit: nec nomie liberoz bonoz possessionem accipere potest.

Si quis cū esset exheredatus vel perpetram sit exheredatus: nō repellitur: rebus enim iudicatis stādū est.

Si filius patroni exheredat' in partē obtinuit de inofficio: in partē victus sit:

nō sit: nō solum a libertoz bonis paternoz: veruetiā ab auit quoq3 excludi debere: quia p patrem' auit libertos consequitur. q3 si pater ei' sit ab auo exheredatus ipse nō sit: posse ne potem auitorum libertozū cōtratabu. bonorum posses. petere. **I**dē aut' si pater me exheredauit/ auus me' patrez meum: r prior auus decesserit: ab vtrifq3 libertis me repellit. sed si ante pater meus decesserit: postea auus: dicendum erit nichil michi nocere patris exheredationem ad auitorum libertozum bona.

Iulianus.

Quod si pater me' a patre suo sit exheredatus: ego neq3 a patre meo neq3 ab auo: mortuo quidem patre et aduersus auos/ et aduersus paternos libertos ius habebō. **A**uete patre' q3 diu in potestate eius ero non perā contratabu. auitorum libertozum bonorum posses. emancipatus non submouebor.

Iulianus.

Si patronus testamento iure militari facto filium' filitio exheredauerit: debet nocere ei exheredatio: verum est enim hunc exheredatum esse. **S**i quis libertum' filio suo assignauerit eūq3 exheredauerit admitti pōt ad bonorum liberti possessionē. **S**i quis non mala mente parentis exheredatus sit: s3 alia ex causa: exheredatio ipsi non nocet: vt puta pone furoris causa exheredatum eum: vel ideo quia ipubes erat heredem quoq3 institutum rogatusq3 ei restituere hereditatez.

Si quis cū esset exheredatus vel perpetram sit exheredatus: nō repellitur: rebus enim iudicatis stādū est. **S**i filius patroni exheredat' in partē obtinuit de inofficio: in partē victus sit:

nis. relictus est. nō em' sūr duo rei creddēti. tūc cēt secus. vt. s. si quis cau. l. si duo. in prin.

Quia p pñez. nō exheredatū nō mala mente. vt. i. eo. l. i. q. patron'. s. ij.

Idē nō sit. ab auo exheredat'. ē m' a pñe. s3 si a nullo pñnoz r auoz petet bono. pos. vt. s. l. pñor.

Idē ait. distiguēdo casum. ppositum.

Quod si pñ. vi uete pñe. pñor. i. e. l. qñtur. r. l. filius.

Si patron'. si liu. quez scit se hñe. vt. C. d. test. mili. l. si cui. s3 s. j. eo. l. paul' m. in si. fol. illa hanc corrigi. vt h mala mente ibi nō. vt. i. e. l. s. ij. p. **S**i q3 libtoz. dicvt. j. de assignā. l. i. l. s. s3 et si post. Accur.

Si q3. fac. s. d. libe. r. posthu. l. m. liti. r. i. e. l. paulus. in prin.

Quel pperaz. i. vt nō opz. et sic nō tenet exheredatio. vel pperā. i. nō mala mente parentis.

Reb' enim. refert se ad pñuz. scz pñuciat'. r dic stādū vt nō vtra. pcedat qd cēt si excluderet a bōis libertozū. nā nō ois exheredat'. vt. s. e. l. s. si q3 non mala. sic accipit standū. s. d. pac. l. iuris. gētiuz. in prin. als accipitur. i. parentū. vt. C. d. re iudi. l. i. r. s. de arbi. l. c. l. sua. s. fi.

Quod sit. qd cēt pñ. vt. s. d. iof. test. l. nichil. s. fi. r. s. de le. ij. l. cū fili'. i. pñ.

Quod sit. qd cēt pñ. vt. s. d. iof. test. l. nichil. s. fi. r. s. de le. ij. l. cū fili'. i. pñ.

patris delictus filio nocet.

a **U**igeat. vt. s. de cōtratab. l. filii. s. i.

H **I**l^o. bonoz posses. refert ergo directoy per obliquū sit heres. sic. J. de hb. sig. sciē dum. r. s. de inter. roga. ac. si sine. s. illud. r. s. n. i. cum patronus. s. cū libertus. sed ar. cōtra. J. eo. si fili^o qui patri. in pun.

Q **U**i cū libertū. paternū. vt. J. eo. si fr. r. mul. tus locis hac. l. no. r. no. s. de i. ius. vo. sed r. si. s. si aut liberti. r. de iurepa. l. eum.

d **A**ccusauerit. p. calū. vt. J. in. si. r. J. l. p. r. i.

e **P**etierit. hoc psequit. J. eo. l. in. futū. sed p. m. i. psequit. hec lex. et. J. l. p. r. i.

f **S**ive ipse. qd pōt auctore tuto. re. vt. C. de auc. p. l. clarum.

g **I**gnosci. de equitate vt dixi. se. cus s. rigore. vt. s. de mino. l. iij. s. vii. de scio.

h **D**efertur. factus maior. nā aū desistere pōt. vt. J. ad turpil. l. i. s. accusatione. in. si.

i **I**ncideret. cuius pena est. J. de pua. l. iij. et. l. si.

k **N**ō facile. qz cū qdā solēnitate peti. vt. C. s. abos. li. l. iij. in. p. n. r. not. de faciū. r. diffiali. vt. r. s. de ne. gest. sin autem. in. p. n. et. J. de aqua. quo. et. est. l. i. s. penul.

l **P**ublice. propter leniciā pncipis. vt. J. ad turpil. l. abolitio.

m **I**s demū. factus. J. de pe. l. ij.

n **A**ugere. qd

videam⁹ an noceat ei ex hēda tio. r. nocē arbitroz: qz testm̄ valet a quo exheredatus est.

Ex testō autē ex q̄ neqz adita est hēditas neqz petita bono. pos. liberis ex hēdatio non nocet. absurdū est enī i hoc valere tantū testm̄ vt exheredatio vigeat cum alīs nō valeat.

Si p̄soni fili^o p̄iore gradu sit heres script⁹ sc̄do exheredat⁹: huic nō nocet exheredatio cū volūtate patris vel extiterit h̄s vel existere potuerit. neqz enī d̄z videri p̄ indignū estimasse filiū bonis libertozū quē ad hereditatē suā p̄mū vocauerit: ac nec eū q̄dem esti mādū est submoueri a bonis liberti: qz p̄mo gradu exheredatus r. idē substitut⁹ est: ergo is q̄ institut⁹ sit h̄s vel p̄mo gradu v̄l sequēti vel alio quoq̄ gradu licet exheres sit eodem testō: nō est submouendus a liberti bonis. **S**i p̄soni fili^o emācipat⁹ noluerit adire hēditatē: v̄l q̄ in p̄tate est retinere: nichilomin⁹ liberti bonozum pos. habebit. **I**ulianus.

Hil^o p̄soni ex hēdat⁹ q̄suls nepos ex eo h̄s script⁹ fuerit bo. pos. cōtrata. paternozū libertozū accipere nō pōt: licet enī necessari⁹ existat patri suo: nō p̄ semetipsū sed per aliū ad hereditatē admittit. et certe cōstat si emācipatus fili^o exheredat⁹ fuerit r. seruus ei⁹ h̄s script⁹: r. si iussit seruo hereditatem adire: r. ita patri suo heres extiterit: non habebit cōtratabulas paternozū libertozum bonozū possessionē. **U**lpian⁹.

Qui cum maior natu esset q̄. xxv. ānis libertū capitis accusauerit: aut i seruitutē petierit remouet a cōtrata. bonozū possessione. si vero accusauerit minor: dicendū hūc non excludi: siue ipse siue tutor ei⁹ vel curator accusauerit. **S**ed si minor qdē insti-

tuerit accusationē: maior autē factus sniam acceperit: benignē erit dicendū ignosci⁹ ei debere qz minor cepit: neqz enim imputare ei possum⁹ cur nō deservit⁹ accusationē: v̄l cur abolitionē nō petierit: cū alterū si fecisset in turpillianum incidere: alterū nō facile impetref. certe si abolitio publicē data repetit iam maior: dicendū est hūc esse remouēdū: maior enī factus potuit sine timore desererē abolitā accusationem.

Is demū videt accusasse qui tali iudicio appetit cui⁹ pena aut supplicium habuit aut exilium: quod sit vice deportationis vbi ciuitas amittitur. Si fr̄ qd libertū eo crimie accusauerit cuius pena nō sit capit⁹: verūtamen iudicāti placuit augere⁹ penam / nō obest hoc patroni filio⁹: neqz enī imperitia aut seueritas iudicantis obesse d̄z patroni filio qui crimē leu⁹ ipetrauerit. s̄ si nō accusauerit sed testimoniū in caput liberti dixerit: aut subiecit accusatozē: puto eū a p̄tratabu. bo. pos. remoueri. **S**i libert⁹ maies tatis crimine patroni filium accusauerit: r. patroni fili⁹ calūnie eū capiti⁹ punire desiderauit: nō debet repelli hoc edicto. idē puto et si ab eo peti⁹ retorsit in eū crimina: ignoscēdū est enī ei si uoluit se vlcisci puocatus. **S**i patris mortē defendere⁹ necesse habuerit: an dicendū sit hic quoqz ei succurrēdū: si libertum paternum p̄pter hoc accusauerit: medicum ob mortē patris: aut cubicularium: aut quem alium qui circa patrem fuerat. r. puto succurrēdum si affectione et periculo paterne substantie ducente necesse habuerit accusationem vel calūniosam⁹ instituire. **A**ccusasse autem eum dicim⁹ qui crimina obiecit: et causam perorari vsqz ad sententiā efficit. ce-

pōt ex causa. vt. s. de his q̄ no. mfa. l. qd ergo. s. pena. o. **P**soni filio. no. filio. vt. J. e. s. si libertus. qd facit p̄ eo qd no. i. pun. huius. l.

P **A**ccusauerit. quod pōt. vt. J. qui accu. nō pos. l. pe. q. **D**esiderauit p̄ficiū. vt. C. de calū. l. i. nō in modū accusationis. vt. C. q̄ accu. nō pos. l. neganda.

R **R**etorsit. qua si sociū criminis. vt sic repellat ab accusando. vt. C. de libe. causa. si filium. r. no. ignoscēdum ei qui non facit iponte. vt. J. p̄o. xi. s. et. s. pe. et. s. ad sille. l. iij. s. v̄trū. et. s. ad. l. aquil. scientiā. s. q̄ cū aliter. et. J. de iur. fil. l. ij. in pun. et. J. de iur. l. sed si vnus. s. s̄ si iussu. r. C. de transact. l. si qd maior. et de re iud. l. si se. an. pun. r. C. de metatis. de uotum. et. s. si qua dru. pau. l. i. s. cū arietes. r. C. de adm. tu. cum quidā. sed contra. s. ad. l. aquil. scientiam. s. sed si defendendū. vbi non licet vlcisci. sed hic licet p̄ iudicem.

S **D**efendere. accusando.

T **S**uccurrēdū. ne perdat cōtratab. liberti bonorum pos. etiam si per calūniā accusat vt subicit: non tamen subuenitur si per calūniam accusat: ne puniatur de calūnia.

V **C**el calūniosam. i. q̄ vere erat calūniosa: s̄ iudex ignorabat. alioqn repelleret eū. s. 30.

vt. C. vt nō pri.
l. si. i. fi. et facti. s.
pri. s. cum suis
conco.

a Quienit. sic
s. de inoffi. testa.
papinian. s. me-
minisse. et. i. rē ra.
ha. l. amplius. et
insti. de contrahē.
emp. s. i. sed con-
tra. s. de iure pa-
tro. leum. s. fi. a. l.
sequen. Solu. ibi.
Item facit. i. eo. l.
in fuiturē. s. peni-
se. sed ar. cōtra. C.
qui ac. non pos. l.
pe. sed ibi specia-
le. Accur.

b Accusat. vt. r.
s. de rei ven. inter.
sed contra. s. de in-
of. test. l. si. in prin.
So. ibi.

c Cauert. idēz
forte et si cepert
accusare. vt. s. de
inoffi. testa. l. fili.
s. multo. r. de bo-
pos. l. cum quidā.
et de pig. ac. si ser-
uos. r. s. de alie. au-
di. l. nam. r. si ob.

d Non sponte.
vt. C. de calum. l.
mater. et. s. e. l. s. i. s.
libertus. cum con-
cordan.

e Etiam perfe-
cit. de calūmatore
ergo tantum intel-
liguntur predicta
vt. et. i. l. p. r. i. r. r. r.
cit. i. de iniur. l. eū
qui.

f Dem est. me-
ruerat. quia
vere commiserat
crimen et capitale
erat.

g Punitus. qd
quandocq; contin-
git. vt. s. de his q
notā. infra. l. quid
ergo. s. pena.

h Sensit. vt et
s. l. p. r. i. in fi.

i Seruitutē.
facit. s. l. q. cū
maior. s. si liber-
tus.

k Petisse. facit
s. eo. l. qui cum s.

terū si ante quēnt non accu-
savit: r hoc iure vtimur. sed si
appellatiōe interposita desist
benigne dicef nō ptulisse accu-
sationē. si igit pēdente appel-
latiōe decesserit libert? prōni
filius admittet ad bonoz pos-
sessionē: qz añ sniam libertus
morte subtract? est. **C** Si pfo-
ni fili? aduocatiōe a accusatorū
liberti prestiterit: non est repellē-
dus: neq; eni aduocat? accu-
sat? **C** Si pater testō caue-
rit vt accusaretur libertus qsi
venenū sibi parasset: aut quid
aliud in se admisisset: magis est
vt ignosci liberis deberet qui
nō spōte? accusauerūt. s. et si
accusauerit libertū r pbaue-
rit crimē prōni fili?: postea qz
hic libert? sit restitut? non erit
repellēdus: crimē enim quod
irēdit etiā pfecti? r riphoni?

Idem est r si crimē qdē
qd in libertō pbatū est
meruerat? capitis penā: beni-
gnit? punit? ē libert? veluti
tm relegatus: de calūmatore
eni sensit? pteor. **I**ulianus.

Idem seruitutē petisse non
is videt? qui ei q in pos-
sessione erat seruitutis petēti
se i libertatē tradidit: vtz is
q ex libertate petit in fuitutē
sz r si qz h totū suū s. p pre
vel vsumfructū in eo suum di-
cat: vel qd aliud qd hie nō pt
in eo nisi seruus sit: an repella-
qsi in seruitutē petierit: qd est
veri? **C** Si petierit i fuitutē
r obtinuerit: mox cognita veri-
tate passus sit in libertatē mo-
rari: nō vtz ei obesse maxime si
habuerit iustam cām errandi.

C Petisse? in seruitutē non vi-
det? qui ante litē cōtestatā de-
stitisset: s. r si post litem cōte-
statam dicēdum est nec id no-
cere debere: qz nō vsq; ad sen-
tentiam durauit. **C** Si prōni
filius sit institut? vt exhereda-
tus: vel si in fuitutē libertum
paternū petit? vt capitis accu-
sauerit libertū: nō nocet? hoc li-

beris ei? q in potestate nō sunt
r hoc diui fratres qntiliāo re-
scripserunt. **C** Si qd bo. pos.
cōtratab. liberti accepit: ab oi
liberti iudicio repellit? nec tā-
tum si ipsi libero heres fuerit
script?; verū etiā si impuberi
filio substitut? sit. nam iul. scri-
psit si post petitam bono. pos.
adierit ipuberis filij liberti he-
reditatē prōni? denegari ei de-
bere actiōes. Sed r si qd co-
dicillus fuerit prōno relictum
vel mortis causa donatū: simi-
li mō bonoz qz psecutio dene-
gabif. **C** Adunq; plane post
petitā bono. pos. dabit? prōno
legati persecutio: si nichil ad-
emolumentum ei? puēturū sit
qz forte rogat? est alij restitue-
re?. **P**reterea nō tm qd ipsi
noiatiū datū est id se ptoz de-
negaturū ait: verū etiā si qd p-
ponas ad ipos p alios puē-
turū vtputa p subiectas pfo-
nas: qd qdē sūt habituri nō re-
stituturi. **C** Dabit? legati? pe-
titionē prōno: si suo prōni de-
derit? libertatē p̄cio ei? prōno
nō p̄legato?. **C** Si q substitut?
erit prōno q cōtratab. bonozū
possessionez petietit: actio ei?
partis cuius prōno? possessio
data erit: non datur. **C** Si pa-
tronus sit substitutus: et pa-
tronus viuo testatore decesse-
rit: filium patroni petētem cō-
tratab. bonozū possess. nō so-
lius substituti partem occupa-
re: verum omnibus heredib?
pro parte aliquid auferre? con-
stat.

Idem.
Idem sine liber? mo-
tuo in primis? patron?
et patrona bono. pos. accipe-
re possunt: r quidem simul. s.
et si patrono? et patrona mo-
tuis proximi? sūt aliqui: simul
admittentur. **P**aulus.

Patrone quidem libe-
ri etiam vulgo? quesiti
accipient materni liberti bo-
no. possess. patroni autem non
nisi iure quesiti. **I**dem.

accusasse. cum cō-
cor. sed argu. con-
tra. C. qui ac. non
pos. l. penul.

C Nō nocz. vt r.
s. de iure patro. l.
diui. et facit. i. e. q-
ritur.

C Repellitur.
vt. i. p. r. i. s. et. s.
de vul. sub. l. is qui
et de le. p. r. l. iij.
in prin. et de his
qui. vt indi. l. post
legatum. s. penul.
Accur.

C Scriptus. ex
modico. sed nōne
excluditur et agit
ad supplementū.
vt. s. de iurepa. l.
diui. s. i. Solu. hic
non fuit repulsus
C Restituere. vt
et. s. de inoffi. te-
sta. papi. s. memi-
nisse. r de excu. tu.
legatarius.

C Legati. reli-
cti. non tamen pro
eodem p̄recto.

C Dederit. i. re-
liquerit libertus.
C P̄legato. s. i.
legato relicto.

C Patrono. in-
stituto ex modico
C Auf. rre con-
stat. et facit ad id
quod diximus. s.
eo. l. etiam. s. si ca-
pitis.

Idem. i. pri-
mis. etiā an-
te patrem et fra-
trem liberti. vt hic
et. i. de suis et le. l.
itellato. sed hodie
cōtra in vtroq; fin-
it. vt insti. de ser-
uili cog. in prin. l. y
Jo. in fratre dicat
non corrigi.

C Prōno. et pa-
trone mortuis. et
est darii casus.

C Proximi. co-
gnati eorum vsq;
ad quintum gra-
dū. vt insti. de iur.
li. s. multis.

C Patrone. etiā
vulgo. facit
insti. ad o. r. i. s. pe.

S patronus, si obtinuerit, si i. succubuisse: et sic facit. s. d. ioffi. test. pap. Sememuisse. b. Hereditatez. iudicio defuncti de lata. ergo eadē rōne supplemētū. s. s. de peti. here. l. uci. vbi q̄ succubuit in falso dicit nullū. So. hic dicitur an sūam. vel dic fuit calūniatus. ar. j. de accu. si cui s. i. vel verius vt ibi. Itē s. c. de inoffi. testa. l. cum. vbi in falso succubēs agit querela. So. ibi nichil erat relicū: hic legitima vel minus. vel ibi per vtrāq̄ viā reducebat ad nullū qd̄ nō fit per cōtratabulas. vt. s. de iof. testa. l. filio. s. si. vel alias sol. vt ibi.

S libertus. solet. vt. s. de cōdi. insti. l. que sub condi. in prin. d. Sanctificati. ppter hāc enī satisfactiōe legatum fuerat ticio. e. Residū. sub. qd̄ deest ex debito rē. qd̄ est hodie terra. olim dimidia vt insti. de suc. li. s. sed nostra. f. Pro rata. facit s. eo. in seruuntē. s. fina. g. Hereditas pertinet: quia fuit potestatiua. h. Honorū possessionē. fm tabu. i. Pertinet. qz nō fuit potestatiua. et facit. s. de cōtratab. l. iij. s. si qd̄ ex liberis. et. s. si sub ea. k. Estimo. facit c. de insti. r. sub. l. iij. l. Sed is cui. et factū enī hēs est.

S p̄sona ex minori parte legitima hēs institutus falsum testū dixisset nec obtinuerit: nō est ambiguus cōtrata. ei nō deferri bo. poss. eo q̄ facto suo pdidit hereditatē cū temere falsū dixit: q̄ si ex debita parte fuerit institutus siue adijt siue nō/a contratab. bonorū pos. repellit q̄si debita sibi portione accepit: nec poterit cōtratab. bonorū pos. petere.

Iulianus.

S libertus sub cōditione iuristuradi quā p̄tor remittere solet p̄sonū instituit heredē: nō puto dubitādū qn̄ a bonorū possessione submouetur: verū est enī eū hēde factū.

S i ticio legatū fuisset eiusq̄ fidei cōmissum vt patrono restitueret: denegat legatorū actio ticio si p̄sona pro debita parte ascripto hēde fuerit satisfactū. **L**ibertus p̄sonū et extraneū cōiūctim ex parte dimidia hēde scripsit: q̄drās ex q̄ institutus erat p̄sona totus ipsi imputari debebit: residū ex debita sibi parte oib̄ hēdib̄ p̄ portione cuiusq̄ aufert. idē seruari conueniet in legato qd̄ p̄sona p̄iūctim r ticio datū fuerit: vt ps legati in portione debitam p̄sona imputet: ex reliqua parte tantū ticio detrahāť quātū ab herede p̄ rata portione. **S** i libertus filii emācipatū sub cōditione hēde instituerit: r deficiente cōditione substitutus adierit: q̄ro vtrum p̄sona aduersus substitutū i parte obitā p̄tor/ an emācipato filio in totā hēditatē succurrere debeat? Respōdi cū pater filii sub cōditione p̄rio gradu hēde instituit: si deficiente cōditione sub qua filius institutus est heres ad secundum gradū hereditas pertinet: vel adhuc pendente cōditione filius decesserit patrono partis debite bonorū possessionem aduersus substitutum competere. idēq̄ est: r si

filius vel nō petierit bono. parte exclusus vel repudauerit.

S i vero deficiente cōditione hēditas ad filii primariā emācipatū potius tuebif p̄tor: aduersus substitutū existimo autē quotiēs sub cōditione hēs filius scribitur: al̄s necessariam esse exheredationem a substitutis: al̄s superuacua: nam si id genus conditionis fuerit que in parte filij esset: veluti cū testamētū fecerit/ puto etiam omīssa cōditione filii locū substitutis facere. si q̄o cōditio nō fuerit i parte filij: veluti si ticio consul factus fuerit: tūc substitutus nō admittit: nisi filius ab eo noiatim exheredatus fuerit.

S i libertus filii emācipatū herede instituerit: eiusq̄ fidei cōmiserit vt totā hereditate semp̄onio restitueret: r filius cū suspectā sibi hereditate diceret iussu pretoris adierit eā et semp̄onio restituerit nō in q̄ p̄sona bo. pos. partis debite dabit perinde ac si nō filius sed is cui hereditas restituta est liberto heres extitisset. **I** tē si filius hēditatē liberti partem omiserit: r coheres eius totā hereditatē on̄ suscepit: dāda erit p̄sona boni. pos. vtrorūq̄ enim casu nō filio sed extraneo pars eripif. **I** dem.

E x tribus patronis vno cessante bonorum possessionem petere: duo equas partes habebunt.

Iulianus.

S i filius miles mā umittat: r iuliani q̄dem s̄nam quā libro. xxviii. digesto: i p̄bat p̄ris libertū faciet: sed q̄ diu inq̄t viuit p̄feratur filius in bona et p̄ris. sed diuus adrianus flauio ap̄o scripsit suū libertū eū facere nō patris.

S i libertus p̄terito patrono extraneū instituerit heredē: r patronus ante cōtratab. bo. pos. petierit in adoptione se dederit: deinde scriptus omiserit hereditate: patronus totozū bonorū liberti pos. vt legitimum petere pot. **S** i libertus intestato decesserit relicti patroni filio et ex altero filio duob̄ nepotib̄: ne potes non admittuntur q̄ diu filius esset: q̄ proximum: quēq̄ ad hereditatem liberti vocari manifestum est. si autem ex duobus patronis alter vnū filium alter duos reliquisset: dicitur vtriusq̄ inter eos partes fieri.

I dem.

Q uoniam libertus si ex duobus patronis alter iusturādū exegerit ne vtrorū ducat

vt. s. qd̄ est eo. l. si filius. s. i. r. facit. c. de inoffi. testa. l. i. m. c. on. ad hoc s. de acqui. here. l. cum hereditate.

E x tribus. facit c. quādo nō pe. partes. l. i.

S i filius filii filias. p̄ris. vt r. s. de iure patro. l. seruam. in prin.

S i libertus. per bonorū possessionē vñ legitimum. vt insti. de bonorū pos. s. c. iij. q̄ p̄sonam. vt s. de oper. lib. l. a duobus. r. s. de legi. tu. l. tutela. s. si duo.

R duos reliquos. non nepotes. filij enim cum nepotib̄ non admittuntur. s. 30.

Q uoniam. ducat

per quod perdit ius patronatus, vt. s. de iure pa. l. qui cō
 rra. Accursius.
A Decefferit. al
 ter patronus. quo
 casu ad superlūte
 non filiū p̄mouui
 deferit vt hic. et. s.
 de ope. lib. l. a duo
 bus. sed in eo qd
 de iuramento di
 cit videtur contra
 s. de iure iuran. si
 duo. vbi dicit q
 portio amittentis
 alteri nō accrescit
 sed ibi libertus iu
 rauerit et a suum sa
 cramentū prodesse
 debet. hic vero nō
 iurauit nec aliqd
 fecit quod sibi pro
 desse debeat immo
 h̄ in culpa fuit q
 paruit i delicto iu
 benti patrono: vel
 dixit ibi. et facit. s.
 de auc. pre. l. si ser
 uus cōmunis.
Qlandiu. si
 nō in ea. ver
 ba exceptionis. sic
 s. de excep. rei iudi
 cate. l. ij. et de actio.
 et obli. qui cū he
 rede. sed hodie vi
 detur cōtra. vt. C.
 de peti. here. l. fin.
 s. in autem.
Liberto. ad
 intellectū hu
 ius legis est. s. de
 iure pa. si libertus
 in prin.
Ampliorem.
 scz centū viginti.
E Repudiatū.
 ab herede legatarij.
 Accursius.
Legatarijs.
 scilicet ad eorū cō
 modum.
Uuo. facit. s.
 de si ex pa. s.
 iulianus.
S in liberti
 num. aiad
 uersum. vt quia
 suspenditur pro
 pter delictū. et ha
 bes idem. s. de bo.
 dam. l. cum ratio.
 s. i.
Qui ex causa.
 ab eo petere

vlvuo liberto decefferit/ vel
 supuixerit is qui extra hanc
 culpam fuerit: partis vtriq; de
 bite bonoꝝ possessionē solus
 habebit. **Idem.**
Qlandiu patrono boni.
 pos. partis debite dari
 pōt exceptio debitoꝝ dabit
 aduersus heredē petētē: si nō
 in ea causa sit patron⁹ vt boni.
 pos. p pte debita cōtratablas
 petere possit. **Africanus.**
Liberto octoginta ha
 benti fundus quinquaginta
 legat⁹ est: is die cedente
 legat⁹ deceffit extraneo h̄de
 instituto: r̄ndi posse patronum
 pte debitā vendicare: nā vide
 ri defunctum mortis tpe am
 plio: e⁹ habuisse rem centū/ cū
 h̄ditas ei⁹ ppter cōputatio
 nē legat⁹ pluris venire possit:
 neq; referre heres institut⁹ re
 pudiet legatū liberto relictū
 necne. namz si de lege falcidia
 queratur/ tale legatū q̄uis re
 pudiatū in quadrante heredi
 tatis ipse legatarijs. **Idem.**
Uuo: h̄uo si nepos ex
 hereditatē ad bona libertorū
 auitorū. **Floren.**
S in libertinū animad
 uersum: erit: p̄onus ei⁹
 ius qd in bonis eius habituri
 essent: si is i quē aiaduersū est
 sua morte deceffissz) eripiedū
 nō est: s; reliquā partē bonorū
 q̄ ad manumissoꝝ iure ciuili
 nō p̄tineat fisco esse vendican
 dam placet. eadēq; sequētur
 in bonis eorū q̄ metu accusa
 tionis mortē sibi p̄scuerit aut
 fugerint: que in dānatoꝝ bo
 nis p̄stituta sunt. **Marcia.**
Qui ex causa fideicomis
 si manumittit est qdem
 libert⁹ manumissoꝝ: et tā con
 tratab. q̄ ab itestato ad bona
 ei⁹ venire pōt q̄li p̄son⁹: s; ope
 ras ei iponere nō pōt: nec ipo

concor. C. de operis liber. l. ij. et de contratabu. l. i. i. et
 s. titu. l. i. cerdonem. et. l. campanus. et. j. de suis et legi. l.
 ij. s. r̄. et. s. de le
 ga. l. i. videndum.
 et de in ius vocā.
 Lis quoq; Accur
 sius.
Imponere.
 speciale in filio. et
 alijs contra. vt. s.
 hac. l. cum alijs q̄
 in hoc ei p̄cordā.
 sed et in filio vide
 tur contra. j. de fi
 deicomis. lib. si fili
 li⁹. in prin. sed il
 lam fin istam in
 tellige. vel solueyt
 ibi.
S quis liber
 fū. nō amittit.
 licet succumbat
 i eo q̄ ad sui
 tutem vocat. et fa
 cit. s. de nego gest.
 Lat qui. s. cū me. et
 j. de iuris. l. qui
 de libertate.
Patrono. fa
 cit. s. de dote
 pre. l. licet.
S libert⁹. ab
 alio. cui⁹ ser
 uus factus est. fa
 cit. s. de sena. l. si. et
 s. de re. l. si mulier.
 et. j. ad teru. l. ij. s.
 ij. et. C. de dig. l. i.
 lib. xij. et. j. de re iu
 di. l. i. i. epe. in. s. naz
 et si libertus. et. C.
 de iube. causa. p̄i
 cipaliter.
O Manumissit.
 scz postea.
S patronus.
 impositorū.
 vt operarum. Ac
 cursius.
Quod pertinet. vt
 sunt liberi vel he
 redes: ad q̄s ope
 re quandoq; pro
 ducuntur. vt. s. ti.
 l. i. si operarum. et
 facit ad h̄ac. l. s. de
 iure pa. l. diuus.
 Accursius.
R Institutus. s.
 patronus.
S libertus.
 satisfieri opz
 sic. s. co. l. si ex pa
 tronis. in prin.
 fitas ab eo petere. sed si defun
 ctus filio suo legauit seruū et
 rogauit vt euz manumittat ea
 mente vt plenum ius patroni
 habeat: defendendum est pos
 se eum operas iure impone
 re.
Gaius.
S i q̄s libertū paternum
 in seruitutem ea volun
 tate petierit vt cām euictiois
 sibi conseruet: nō amittit b̄nifi
 ciū bono. possessiois **Morce.**
Patrono libert⁹ fundū
 quē ab eo alienus eme
 rat legauit: et constituit patro
 nus ad se pertinere legatū: cō
 tratab. bono. pos. accipere nō
 potest et si nichil proficit ei le
 gatū: quia alienam rem lega
 uerit ei libertus: quia patron⁹
 ipse eum liberto vendiderat.
S i libertus **Idem.**
 meus in seruitutem re
 ductus postea ab alio libera
 tus est et eius ceperit esse li
 bertus: p̄fertur michi in con
 tratab. bonoꝝ possessione qui
 eum manumissit. **Modestus.**
S i patronus nō aluert
 libertum: lex eliescētia
 adimit ei ius libertitatis cau
 sa impositoꝝ: / tam ei q̄ il
 li ad quem ea res pertinet.
 Item hereditatem ipsi et libe
 ris eius: nisi heres institutus
 sit: et bonoꝝ possessionem
 p̄teret s; fm tabulas.
Labolenus
S i libertus cum duos
 patronos haberet alte
 rum p̄teret: alteruz ex semis
 se heredem fecit: et alteri ex
 traneo semissem dereliquit:
 scriptus quidem patronus de
 bitam sibi partem immunem
 habet. de cetera autem parte
 patroni que supra debitam ei
 relicta est: et de semisse extra
 neo relicto alteri patrono pro
 rata portione satisfieri oportet.
Idem.

Alibro. sci.
id est patro-
nis.

b Herede reli-
cto. cum seius pat-
rono decessit an-
te libertum.

c Testamēti. li-
berti paterni.

d Restituēda. et
sic in illo nō habe-
bit filius partem.

Ubert. q̄ in-
ueniat. sic. s̄.
ad legeꝝ falci. l. iij.
in prin.

Q modicū.
id est q̄ modicū.

p Pertinere. vt
si qd̄ in frau. pa.
l. i. §. alius. et. s̄. de
mino. l. si emptio
nez. et. C. de admi.
tuto. l. lex que.

h Poti. sic. s̄.
man. l. c. i. seruus.

Uianus. fac-
cit. s̄. de iure
patro. l. sicut. et. s̄.
titu. l. i. libert. qui.
et no. C. de oper. li-
ber. l. si quam.

De familia.
de hoc dic. vt. C. e.
l. cum fratrem.

Uerit. exhe-
redato. ma-
la mēte parētis.

per alios. sic
C. de here. istitu. l.
nez. et. s̄. e. l. q̄
in seruitutē. et. l. qd̄
si pater. et. s̄. de in-
re pa. l. qui cōtra.

pater exhe-
redato. vt. s̄.
e. l. si patronus. §.
ij. s̄. ti. ij. l. si ope-
rarum. in fi. cōtra.
Sol. vt. ibi.

Ubert. ma-
numittere.
facit ad id qd̄ no.
s̄. ad. l. falci. l. si ea.
p̄ herede. in oi-
bus.

petierit. q̄
seruus manumit-
tatur.

Acepta. a pa-
trono.

portionē. de
hereditate in qua
solus est heres pa-

Aliberto suo h̄r de insti-
tuto seius v̄sumfructū
fundi meuo legauit: libertus
meuo h̄r de relicto decessit:
q̄ro cū contratabu. testamēti
petierit seij filij aduersus me-
uium: vtrū deducto v̄sfructu
pars debita fundi ei restituē-
da sit: an solida: q̄ eoz bonoz
accepit possessionē que liber-
ti fuerit cū moreret filij. r̄ndi
v̄sumfructū in cām p̄stinam
restituēdū puto. optimū itaq̄
erit arbitrum postulare et arbi-
trio eius v̄sumfructum in inte-
grum restituere. **Idem.**

Ubertus q̄ soluēdo nō
erat p̄terito patrono
extraneos reliquit h̄r des: q̄ro
an possit patronus petere cō-
tratabu. bono. pos. respōdi cū
a scriptis h̄r dib̄ adita est he-
reditas p̄onus p̄tratabu. bo.
pos. pōt petere: q̄ soluēdo he-
reditas est q̄ iueniat h̄r des. et
sane absurdū est ius patroni
in petēda bo. pos. contratabu.
alioz cōputatione nō iudicio
ipsius patroni estimari: aufer-
riq̄ patrono q̄ modicum ven-
dicatur est: multi em̄ casus in-
teruenire p̄nt q̄b̄ expediat pa-
trono petere bo. pos. q̄uis er̄
alieni magnitudo quaz libert̄
reliq̄rit facultates patrimonij
er̄ excedat: veluti si p̄dia sunt
aliq̄ ex bonis liberti in q̄b̄ ma-
ioz p̄oni sepulchra sint: et ma-
gno estimat patrono bo. pos. iu-
ra p̄ pte ea ad se p̄tinere: vel
aliq̄ m̄cipiū qd̄ nō p̄cio sed
affectu sit estimādū. non ergo
iō min⁹ h̄r de ius petēde bo.
pos. q̄ aio poti⁹ q̄ alioz cō-
putatiōe bona liberti estimat:
cū eo ipso sufficere p̄rimonij
videri possit. q̄ et heredem ha-
beat et bono. possessore. **Ulp.**

Uianus ait si patrono
libertatis cā iposita li-
berte reuendiderit: filium ei⁹ a
bono. pos. submoueri: scz quia
nec p̄tratabu. testamēti liber-
ti bo. pos. accipet quotiēs pat-

er⁹ donū/munus/ogas liberto
reuendiderit. Plane si patroni
filij libertatis cā iposita reuē-
diderit/nichilomin⁹ familiam
bonoz posses. cōtratabu. liber-
ti accipe ait: quia filius reuē-
dēdo libertatis causa imposi-
ta fratre suum non submouet.

Si libertus h̄r de scripserit
isq̄ priusq̄ de familia q̄sto-
nem haberet adierit heredita-
tes: patronū ad cōtratabu. bo.
pos. nō admitti Julian⁹ ait:
debut enim et patronus liber-
ti necem vindicare. qd̄ et in pa-
trona erit dicēdū. **Herēni⁹.**

Uerit an filio exhereda-
to etiā nepotes ex eo a
bo. pos. liberti excludātur: qd̄
vtiq̄ sic dirimēdū est: vt viuo filio donec i p̄tate
er⁹ liberi manēt nō admittātur ad bo. pos. ne qui
suo noie a bo. pos. submouent: p̄ alios em̄ eā subse-
quātur. si autē emancipati a p̄re fuerit vel alio mō
sui iur⁹ effecti: sine aliq̄ ipedimēto ad bo. pos. ad-
mittātur. **S**i filius liberti patris sui heredita-
tē omiserit: hoc patrono proficiet. **Idem.**

Patroni filia si in adoptiua familia sit: ad
bona libertoz paternoz admittit. **Idē.**

Si pater exheredato filio ita cauit vt ius
liberti saluum ei esset: ad hanc rem nichil
ei nocet exhereditatio. **Papinianus.**

Si libertus patrono qd̄ ad debitā portio-
nē attinet sati faciat: inuito tamē aliquid
extorquere conetur: qd̄ statuēdū est q̄rit. qd̄ em̄
si ex parte debita instituto decē p̄terea legentur
et roget seruu p̄pui⁹ q̄ sit decē vel minoris p̄cij
māmittere: iniquū est et legatū velle accipe et
libertatez seruo nō dare: s̄ parte debita accepta
et a legato tēperare et libertatē imponere nō co-
gine seruu forte de se male meritū cogatur mā-
numittere. **Quid** ergo si solo herede eodē insti-
tuto idē libertus petierit: si substitutū habebit
eque decreti remediū poterit procedere: vt ac-
cepta debita portione cetera pars ad substitui-
tum perueniat: ita vt si forte seruus redimi po-
tuisset p̄estaretur libertas. **Cessante** vero substi-
tutione patronū hereditatē liberti amplectētes
p̄to: qd̄ de fidei cōmissis cognoscit: libertatē ser-
uo eum imponere cogat. **Idem.**

Si filius q̄ p̄i heres extitit fratre suū ex-
heredatū arrogauit: atq̄ ita herede eo re-
licto defunctus est: bo. pos. liberti patris natura
lis exheredatus non habebit. nam cui non exhe-
redato talis adoptio noceret: et nocere debet

tronus q̄ non vult
manumittere.
t Redimi. per
substitutum a pa-
trono.

S filius. scz
patroni exhe-
redat⁹ mala mēte.

x Exheredato.

si tamē bonus pa-
tris abstinuit.

y Noceret. Jo.

dicit qd̄ h̄ debet cē
aliud nō: vt dicas
non noceret. i. non
prodesset. **Bo.** tu
dic idem siue ha-
beas scōm non: si-
ue non habeas.

z Et nocere. id
est non prodesse.

3 Et nocere. id
est non prodesse.

a Exheredato. hic est sensus. si h filii qui frater e ad opatio absumisset a bonis pns no heret ius in bonis liberti: sic r nuc cu est exheredat' talis adoptio sibi pdesse no debet vt habeat ius.

b Irrogat. vt exheredat' mala mēte nō hēat ptabat.

c Obliterare. f.

d non delevit. f.

e C. de apostatis. l.

f hi q. secus si a deo

g adoptet: q. omnis

h macula ablergit.

i vt i aut. de mona.

k in pun. col. i.

l Paul' notat.

m corrigens p'dicta.

n Uenit. vt filij

o filius.

p Quod amisit.

q amisit ent' filius

r patrono. vt

s ba veteris legis.

t 330. et dic q. maf

u et filij' manumife-

v rūt suū cōem. l. 3

w hec q. dicit paulus

x i. de ver. sig. scien

y dū. s. item. So. ibi

z Item 2. s. de ptab.

aa sub cōd. s. fi. Sol.

ab ibi. ut 2. i. eo. ti. de

ac pta. l. pe. in fi. s. ex-

ad ponevt ibi. itē 2. s.

ae de cōd. i. de mō. l.

af fideicō. l. 3. alio ca-

ag su dicit. Itē 2. s. e.

ah l. q. in futuū. So.

ai ibi. r eodē mō sol-

aj uit. s. eo. q. r. et. l.

ak q. si a patre. Item

al nota h. q. d. q. nō p

am p se pōt p aliū. sic

an s. d. trāfac. q. cū m.

ao et. s. q. res pi. l. iij. r

ap i. de fideicō. l. l. fi-

aq lius. s. etiā. et. s. de

ar inoffi. test. filio. s.

as pe. et. s. fi.

at h. Altum. pu-

au ta seium.

av i. Nōdū. q. nō

aw dūz adyt scius in

ax paganis qd est

ay opus. vt. s. e. etiā.

az s. vt p'ron'. quoz

ba cū pōt agi: nō aut

bb p castrensibus. vt

bc C. de inof. test. l. fi. s. fi. s. r. p paganis ita demū si de-

bd cessit nō in milita. als possit testari vt vellet. vt. C. de test.

be k. Accipit. de istantōe defuncti nō re ipa. (m. milites.

bf l. Eisdem. a. alciuis cuius pars repudiata etiā in-

bg uito accreuit. vt. C. de cad. rel. s. his ita. hic autē due sunt

bh vt. s. de test. m. l. si certarum. s. iulianus.

bi m. Intestati. et ita patrono ab intestato. vt. s. de testa.

bj mili. l. si duob'. et. C. de te. mili. l. i. et. iij. s. yidef accrescere

exheredato. qm pena q legib' aut edicto irrogat' adoptiois ei' remedio non obliteraref. paulus notat' ei q alio iureve nit' q' eo qd amisit' non nocet id qd pdidit: s' pdest id qd hz sic edictum est p'rono' eidēqz patrone filio nō obesse qd qli p'rono' deliqt' s' vt p'rone filij' ve nire possit. P'apinianus ca strēiū bonozū ticiū libertum h'rdē fecit: ceterozū aliū' ab in testato: adita est a ticio h'rdi- tas: magis nobis placet non dū' p'ronū possessionē contra- tab. petere posse. verū illa qd interuenit an omittēte eo q reliq' bona accepit' p'inde ticio accrescāt ac si p'ces eiusdē' he reditatis accepisset: verū' mi- ch' videt' intestati' iure defen- ri bona cetera. tici' igit' h'rs nō poterit cuitare manumisso re' cū ticio nichil auferat in ce teris bonis q nōdū ad cām te stamētū p'inet. Lum filij' li- berti impubes q subiect' d' ex p'ima parte bono. pos. acci- piat' an patron' defuncti pos- sessionē accipere possit' ques- tū est. r line vubio qui sequen- tis gradus sunt nō admittun- tur interi. cū ei pcedit alia pos- sessio: q sequit accipere nō p' plane li cōtra eū qui subiect' dicit' fuerit iudicau: data non itelligit'. l. 3 r in p'rono' p'edere cōtrouerha' ide erit dicendū'. plane qd ad p'roni quozq' p'lo- nā p'inet differri cōtrouerha

debetit. Si falsū liberti te- stamentū ab alijs i puincia di- ctū sit: atqz ita res p appella- tionē extracta esset: defuncta medio tpe p'roni filia quam li bert' h'rdē instituerat: filio mu- lieris seruauit diuus marc' eā p'tē bonozū quā filia patroni vel iure intestati siuixisset ha- bere potuit. Idem. Alianus autē putat pa- tronū q ticio p' pte dimi- dia' herede instituto substitu- tus eo' deliberante bo. pos. cō- trata. acceperit': si postea tici' nō adierit h'rditātē: nichil ei q adijt h'rditātē abstulisse: non magis q' si sub cōditiōne fuis- set institut': ergo ticio delibe- rante res in incerto erit: vtruz ne semis ex substitutione i pos- sessionē' ouertat: an ticio adēu- te singulis heredibus partes debite auferant'. Paulus.

3. patronum ex debita portione herede institu- as' r pure roges fundū dare: ei q' sub p'ditiōe t'ndē leges: in p'ditiōe fideicōmissū' redi- gunt: erit tñ et hic qd moueat onerabit eni p'ron' satisfatiōe fideicō. sed dicēdū a fideicō. cauēdū a q' p'rono legatū ē: vt vndiqz p'ron' suū ius h'eat imi- nutū. Patron' h'rs institu- tus legato ei suo per quē sup- pleret debita ei portio nō pe- tet cōtratab. bo. pos. q'uis ser- uus clauis tabulis decessit.

Si ex bonis q mortis tpe

huc ammō ex iudicio nō admitti q petit ptab. vt. s. co. in- fuerit. s. si qd bōz. m. h' fit ne fiat p'udiciū coh'rdi.

3 patronū. instituas. tu libertus.

Etq. patrono. s. Leges. i. p'leges a col'p'ede.

Fideicōmissum. fundi pure relicti quod nunc fit cō- ditionale. et facit. s. de le. l. quidam. s. pe.

Decessit. nam tempus mortis inspicitur. vt. s. e. l. ij. s. i. et. i. p'ron. s.

ticio. vt. s. de te. mili. l. idēqz est. sed ill' obtinet cū vn' sol' est h'rs institut' et ne' nō cōmilito. vt. C. de te. mili. l. ij. n. Tici'. si vt legitim' ab intestato paganica possideat.

o Manumisso. petētē p' vn' legitimi r p' bonozū pos. hereditatis pe. r accipe. Jan bonus ceteris scz paganis

q nōdū r. i. q nō erāt adita ex testō cū nichil ticio au- feratur. s. de castre- sibus.

p Bonozū pos. vn' liberti q est p'ia inter eas q deferū tur ab intestato.

q Accipe pos- sit. vnde legitimi.

r Et sine du- bto. alij' exordif. r 2cor. i. de iure fisci.

Ledicto. s. cū autē. r b. adul. l. ij. s. fi. r l. seq. et. l. si marit-

tus. in pun.

f Intellegit. sic s. de acq. here. filij- us. et de inof. test. filio. in fi. r de tu. r cu. da. l. fete.

Sed et in p'ro no. redit ad p'mū.

y Cōtrou. r. s. i. suppositi part'.

r Dicēdū. vt deferat vt' vt ei da- ta nō valeat: hoc pbat plane r c.

y Habere potu- it. vt r. s. de contra- tab. l. 3 r si deesse- rit.

Alian'. p' pte dimidia. i. alia scz' fuit institut' s' s' ticio patron' fuit substitutus.

a Eo. scz ticio.

b Accipit. r sic p' ticiū et seium.

c In possessio- nē. s' m. tab. q exclu- dit cōtratab.

d Auferant. vt et. s. e. l. si libe' sub p'di. q hz s' m. tab. vt. s. de se. tab. l. ij.

s. si sub p'di. s' vt

huc ammō ex iudicio nō admitti q petit ptab. vt. s. co. in- fuerit. s. si qd bōz. m. h' fit ne fiat p'udiciū coh'rdi.

3 patronū. instituas. tu libertus.

Etq. patrono. s. Leges. i. p'leges a col'p'ede.

Fideicōmissum. fundi pure relicti quod nunc fit cō- ditionale. et facit. s. de le. l. quidam. s. pe.

Decessit. nam tempus mortis inspicitur. vt. s. e. l. ij. s. i. et. i. p'ron. s.

a **I**nstitutus. fa-
cir. s. ad. l. fal. l. ser-
ui qui.
b **A**b eo. cohe-
rede a quo &c.
c **U**el heredita-
tis. nā enā heredi-
heredis accrescat.
vt. C. de ca. tol. in
s. his ita.
d **P**ronus. ex
secta. q̄ nō fa-
cit tertiā patrono
debitam.
e **E**x reliq̄ pte.
patrono debita q̄
est tertia.
f **A**ul' respō =
dit. non. phi-
bet. vt. et. s. de pe.
he. l. legitima. sed
s. si. qd. i. fran. pa.
li. in. pn. Sol. ubi
errauit in iure. hic
in facto.
g **A**ul' respon-
dit. note gra-
i. nō mala menre.
vt. et. s. eo. si. patro-
nus. s. fin. et. s. ad
l. fal. q̄ fund'. s. q̄ fi-
lios. r. de. suc. l. l.
i. s. sed. si. hereda-
to. r. s. sol. ma. l. si
vero. s. filium.
h **P**rodesse. i.
non nocere.
i **S**ecuta est. vt.
et. s. eo. l. q̄ cū ma-
ior. s. fina.
k **N**ouideri. vt.
C. eo. l. si. tra. So.
ibi. et. facit. s. e. l. et.
s. i. et. ij. et. i. ne. qd.
in loco pu. l. ij. s.
si quis.
l **L**iberti. s. nō
an. vt. subicit. r. in
sti. de here. ab. inte-
sta. s. cū autē. r. est
ratio q̄ ad hoc vt
q̄s adminat p̄ vñ
libi oportet q̄ sit
de liberis. vel si p̄
vñ agnati q̄ fue-
nt agnat' r. sic cog-
tus. vt. i. de suis et
le. l. tici. r. vñ de cog-
gnati. l. i. s. si. q̄s. p̄
rimior. in. fi. r. ad
bōa. liberti. admit-
titur et q̄ nūq̄ fuit
eius cognatus.
m **H**abeantur.

fuerunt debita ptem dedit li-
bertus in hereditate vel lega-
to: fu' tñ post mortē liberti re-
uersus ab hostibus augeat pa-
trimoniū: nō pōt p̄ron' ppter-
ea q̄ri q̄ min' habeat in suo q̄s
h̄z: si ex debita portioe eēt isti-
tur'. idē est in alluione cū sa-
tisfactū sit: ex his bonis q̄ mor-
tis tpe fuerūt. idē est r. si ps le-
gati liberto relictī ab eo' cui si-
mul datū erat vel hereditatis
nūc illis abstinerēb' accrescat
s. p̄ron' ex se. **I**dē.
r **A**ul' r. seruus ei' ex reli-
qua' pte sit h̄s fstitut': nec ex
serui portione fideicommissum
debet. at si suus dūtaxat h̄s
institut' ē: puto nec hic ex de-
bita portione p̄stādū. **I**dē.
s **A**ulus r̄ndit p̄ron' qui
decept' falsum iudiciū
testatoris secur' ē: bo. pos. cō-
tratab. testamēti liberti pete-
re non phibet'. **I**dē.
t **A**ulus r̄ndit exhereda-
tionē nepotis q̄ nō no-
te gra' s̄z alio p̄silio adiecta est
nocere ei non oportere q̄min'
s̄tab. libertorū aui bo. pos. pe-
tere possit. **Q**uero an si ti-
cia patroni filia iactat ticiū
patrē suū priuileg' moreret lit-
teras ad se fecisse: q̄b' adijce-
ret p̄ libertos suos maleficijs
appetituz: easq̄ l̄as secutam
post mortē p̄ris libertos accu-
sare: an aliquid ei p̄desse' pos-
sit hec accusatio: paul' r̄ndit
eā q̄ ex volūtate p̄ris accusa-
uit nō debere repellī a bo. pos.
cōtratab. q̄m nō suū iudiciū
sed alienū secuta est. **P**ro-
ni filius epistolā talem liberto
emulit: semp̄roni' r̄oilo liberto
suosalutē ob merita tua fidēq̄
tuā quā michi semp̄ exhibui-
sti cōcedo tibi liberā testamē-
ti factionē. q̄ro an p̄roni filio
nichil relinquere debeat: pau-
lus r̄ndit eū libertū de q̄ q̄rit
liberā testamēti factionē p̄se-
cutū nō uideri. **P**aulus r̄n-
dit nepotē etiā post mortē aui

cōceptū supstite liberto bono-
rū pos. cōtratab. auiti liberti
petere posse: r. ad h̄ditatē ei'
legitimā admitti. r̄sum enim
iuliani tñ ad hereditatē legi-
timā. itē ad bono. pos. aui pe-
tēdā p̄tinere. Paul' r̄n. q̄uis
fili' a patre milite p̄teritū p̄
exheredatis habeant' tñ non
eoufz silentiū p̄ris eis noce-
re debere: vt r. a bonis liberto-
rū auitorū repellī debeāt: idē
r̄sum est etiā de bonis liber-
torū paternorū'. **S**euo.
r **Q**uero de eo q̄ libertū ef-
fracture crimie accusa-
uit. r̄ndi si eiusmodi crimine
effracture accusat' sit ex q̄ si p̄
bare' in metallū dānat' esset
denegādā bono. pos. **P**aul'.
s **L**iberto p̄ obreptionē
arrogato ius suū patro-
nus nō amittit'. **T**ripho.
t **N**ichil interest ip̄e patro-
nus script' h̄s ex mio-
ri pte adierit h̄ditatē: an suū
suū scriptū iusserit adire h̄di-
tatē quā retinet: nichilomin'
eni repulsus erat a cōtratab.
bono. pos. si tñ anteq̄z iuberet
liberti hereditatē adire suū
v̄diderit' aut manumiserit: r.
ita ip̄e nou' libert' aut ēptor
h̄s extiterit: s̄bis edicti nō p̄
hibet p̄ron' accipe p̄tratab. bo. possessionē. **S**z
nunq̄d p̄tor ei denegare possessionis actiones
debeat si fraudē edicto ei' facere voluerit: vt p̄e-
cio vberiore percepto vel ta cita pactione etiā
h̄ditat' ex institutioe delate p̄modū bonoz pos-
fessiois p̄tratab. h̄eret: facilioz' suspicio p̄ scri-
ptū filiū h̄dē q̄uis emācipatū adeuntē liberti
h̄ditatē ip̄z p̄ronū h̄e': cū oia q̄ n̄a sūt liberis
n̄ris ex voto' gem'. **S**i tñ adhuc clausis tablis
testi liberti (cū ignoraret iudiciū ei' p̄ron') eorū
qd̄ q̄ supra scripta sūt circa institutū subiectū tu-
ri suo fecit: amota fraudis suspitioe suo iure bo-
norū possessioe p̄tratab. vt. **S**i p̄ron' ex de-
bita portioe a liberto script' h̄s rogatusq̄ h̄di-
tatē restituē suspectā dixit: r. p̄pulsus adire cū
retinē possz restituerit: nō poterit p̄trata. accipe
bo. pos. r. q̄ agnouit iudiciū ei' liberti: r. q̄ spuit
r. q̄si dānauit eā possessionē. lōge distat ab hoc
p̄roni' fili' quē libert' arrogauit: r. ex mioze pte
herede' scripsit. cū nemo ex familia patroni a h̄'

vt. C. de testa. mi-
li. l. licet.
n **P**aternorū.
s. eo. si patron' in
pun. s. Solu. ubi.
o **U**ero. in mes-
tallum. vt. qz
nocturni. vt. i. de ef-
fra. l. fi.
p **L**iberto. non
amittit. vt. s.
de in ius vocā. l. s.
et si. s. patronum.
q **N**ichil. seruū
vendiderit.
patroni institutū
a liberto.
r **B**onorū pos-
sessionē. qz ali' est
heres non ip̄se.
s **C**ōmodū. qz
plus v̄dit qz ē in-
stitutus.
t **F**acilioz. s. ē
p̄ronū h̄e.
s̄z h̄ditatē. qua-
si eni habet p̄ cū
habet filius.
v **E**x voto. vt. i.
vñ li. l. scripto. r. b
bo. dan. cū ratio. r.
s. de inoffi. testa.
nam et si.
p **P**atroni. mor-
tut. Recur.
z **Q**uem. filiū
patroni.
a **H**eredez. p̄i
adoptiuo.

28

Aberes liber-
ti. Recur.
Ut patris. f.
adoptiui.

Bonoru poss
fessio. facit. s. de le.
preatan. l. filium. s.
omnibus.

Eundem. r.
tu. fili. p. foni

Adanumisit.
scz ante. na. dicitu
bertum.

Immo. p. tra. f.
q. h. q. vt. probat.
Recur. s. u.

Seruum. scz
alienum.

Factus fue-
rit. qz. forte. emit.
no. eni. facile. pote-
rat. desistere. vt. ar.
s. e. l. qui. cum. ma-
tor. s. i.

**De libertis vni-
uersitatum.**

Municipi
b. i. ipsi
vniuersi
tati.

Non pnt. scz
facile. fm. Jo. vt. s.
de. origi. iur. l. ij.
s. de. ide. qz. dif. Bz.
z. sic. intelligit. j. de
acqui. pos. l. i. in. fi.
z. s. de. dolo. l. i. ex
dolo. s. i.

Per alium. de
hoc. no. est. dubius.
vt. j. de. acq. pos. l. ij.
m. possit. vt. s.

Possit. vt. s.
ad. se. co. trebell. om-
nibus.

Senatusco.
cuius. p. ba. non. ha-
bem. sed. facit. C.
de. here. insti. l. he-
reditatis. Jte. z. le-
gitima. defert. pas-
trono. hereditas. li-
berti. vt. j. de. suis
z. le. l. iij. s. si. muni-
cipis.

Et bonorum
q. qz. vt. z. s. de. bo.
po. l. iij. s. a. muni-
cipibus. et. facit. s.
de. arb. l. item. si. s.
principaliter.

Potuerunt.
eligendo. et. decer-
nendo. syndicu. vt
actorem.

esset. q. qz. eni. hoc. ipso. iure. q. p.
pe. suus. h. s. de. p. h. endat. si. tñ.
se. no. imiscuit. h. r. d. itati. vt. p. r. s.
sed. abstinuit. q. si. p. foni. tñ. fili.
admittit. est. ad. p. tratab. bo.
possef. **S**i. d. b. e. t. i. p. r. o. n. o. c. e. r. t. a.
t. a. p. e. c. u. n. i. a. d. e. b. i. t. a. l. i. b. e. r. a. t. i. o. n. e.
l. i. b. e. r. t. i. r. e. l. i. q. u. i. s. s. e. t. i. s. q. z. v. s. u. s. e. a. d.
u. e. r. s. u. s. h. r. d. e. p. e. t. e. t. e. d. e. b. i. t. u. m. e. x.
c. e. p. t. i. o. e. d. o. l. i. a. u. t. e. x. a. c. c. e. p. t. i. l. a.
t. i. o. n. e. l. i. b. e. r. a. t. i. o. n. e. e. s. t. d. e. b. i. t. o. p. p. t. e. r.
l. e. g. a. t. u. m. d. i. c. e. n. d. u. m. e. s. t. e. u. n. o. p. o. s. s. e.
a. c. c. i. p. e. p. r. a. t. a. b. b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. f.
s. i. o. n. e. **H**abeo.

Eundem. libertum. z. tu.
capitis. accusasti. z. pat-
tuus. manumisit. non pot. tibi
ei. liberti. bonorum. possessio
ex. edicto. p. r. e. t. o. r. u. s. d. a. r. t. p. a. u. l. u. s.
i. m. o. c. o. t. r. a. a. c. c. i. d. i. t. s. i. q. u. e. m.
f. u. i. u. m. a. c. c. u. s. a. u. i. t. d. e. i. d. e. i. s. p. r. i. s.
t. u. i. f. u. e. r. i. t. f. a. c. t. u. s. z. i. s. p. o. s. t. e. a. e. u.
m. a. n. u. m. i. s. e. r. i. t.

De libertis vniuersitatum.
Titulus. iij.

Ancipib.
plenu. ius. i.
bois. liber-
toiu. liber-
taruq. d. f. r.
tur. hoc. est.
id. ius. qd.
et. p. r. o. n. o. s. z. a. n. o. i. n. o. p. e. t. e. b. o.
p. o. s. s. i. n. t. d. u. b. i. t. a. t. u. r. m. o. u. e. t.
e. i. q. c. o. s. e. t. i. r. e. n. o. p. n. t. s. z. p. a. l. i. u. i.
p. n. t. p. e. t. i. t. a. b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. s. i. o. n. e.
i. p. s. i. a. c. q. r. e. r. e. s. z. q. r. o. n. e. s. e. n. a. r. c. e.
s. u. i. t. v. t. r. e. s. t. i. t. u. i. e. i. s. e. x. t. r. e. b. e. l. l.
h. r. d. i. t. a. s. p. o. s. s. i. t. z. q. r. o. e. a. l. i. o. s. e.
n. a. t. u. s. c. o. s. u. l. t. o. h. r. d. i. b. e. i. s. i. n. s. t. i.
t. u. r. a. l. i. b. e. r. t. o. a. c. q. r. e. h. r. d. i. t. a. t. e. p.
m. i. s. s. u. m. e. i. t. a. z. b. o. n. o. r. u. m. q. z. p. o. s. s. e. f.
s. i. o. n. e. p. e. t. e. d. i. c. e. n. d. u. m. e. s. t. t. p. a. q. z.
b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. s. i. d. i. s. p. e. t. e. d. e. c. e.
d. e. r. e. m. u. n. i. c. i. p. i. b. e. x. i. d. e. e. x. q. d. e.
c. e. r. n. e. r. e. d. e. p. e. t. e. d. a. p. o. t. u. e. r. u. n. t.
q. u. o. d. z. p. a. p. r. e. s. p. o. d. i. t.

**De assigna-
dis libertis.**

Titulus. iij.

Ancipianus.
Enatusconful-
to quod factu
est. claudianis. r. e. p. o. n. i. b. v. e. l. z.

leio ruffo' et hostorio scapula
consulibus de assignandis li-
bertis in hec verba cauef. Si
quis duos pluresve liberos ex
iustis nuptijs quesitos in po-
testate habes de libertos liber-
tate sua significasset cuius ex
liberis suis eum libertu eave
libertam esse vellet: is cave
quando is qui eum eave ma-
numisit inter viuos vel testa-
mento in ciuitate esse desis-
set/ solus ei patronus solave
patrona esset: perinde atqz si
ab eo eave libertate cofecut
cofecutave eet. vtique si ex libe-
ris qd' i ciuitate ee desisset: ne
qz ei liberivlli eent: ceteri ei li-
ber' q' manumisit p inde oia tu-
ra fuarent' ac si nichil de eo li-
berto eave liberta is parens si-
gnificasset. **Q**uauis singu-
lari fmo'e senatuscosultu scri-
ptu' e' tñ et plib' liber' z pler
libertos libertasve posse assi-
gnari certu' e'. Is qz libert' q'
apd' hostes e assignare' potest.

Assignare aut qd' p' qbus-
cuqz p'bis vel nutu v' testov'el
codicillis: vel viu' adimere as-
signatiom' et nuda volutate
poterit. **S**z z si ex hereditate
filio libertu' qd' assignauerit v' z
assignatio: nec nocz ei nota ex
hereditatioms' q' tñ ad ius p'ro-
nat'. Sed z si p' assignatio-
ne fuerit ex h' d'at': no' sp' ex he-
redatio adimet assignatiom': ni-
si hoc aio facta sit. z si is cui as-
signat' e' repudiat: putove
rius qd' et marcellus scripsit
posse admitti fr' es ei'. **S**i sit
ex vno p' rono filius vni': ex alte-
ro duo: z vni eorum b' libertus
assignat' est: videndum est q' t'
partes fia' hereditatis liber-
ti: z vtrū tres aut duas habe-
at is cui assignat' est. i. suam z
fratris: an vero equales par-
tes fiant: quoniam per assigna-
tionem alius excluditur. z lu-
lianus lib. xv. scripsit magis
essetv' bessim hic habeat q' fra-
trem excludit: qd' vez e' q' d' u

**De assignandis
libertis.**

SEna-
tus. clau-
dian-
us. nis.
i. i. pelip' claudij
r. ruffo. hicyo-
ca. velleius ruffo:
sed insti. co. s. h. si-
bili' ruffus.

**De libro sub.
et de libera.**

Eave. ista
duo p'noia ad li-
bertos referunt z
omitte h. z iuge. j.
consecut' p. se. ac. z
media lege p'ius.

Esset desisset.
p. moue naturalē
v' ciuile v' depor-
tatione. vt no. j. co.
l. ij. in fi.

Ex liber' qd'
scz is cui e assigna-
tus decesserit. vt
insti. co. s. i. z. s. de
bo. l. i. etiam. s. si
capitis.

Assignari. et
vendi. et promitti
vt. s. de. ac. imp. l.
fi. z legari. vt. s. de
le. i. ad quod. et fa-
cit. s. fami. her. p.
pter. z de acqui. he-
re. si seruum.

Assignare. ad
hec et sequentia fa-
cit. j. co. assignare.
z. l. fi. et insti. co.
s. fi. z. s. d. suppel-
le. l. labeo. in fine. z
C. de fiduci. l. i. in
epistola.

Sed et si ex
hereditate. facit ad
hec z sequentia. s.
de bo. l. paul' rñ.
ex here. at. s. de bo.
pos. contrata. no
pu. s. si quis.

Eoru. duoz
c. Excluditur.
hoc ideo quia i ca-
pita distribuit he-
reditas. vt insti. de
suc. lib. s. multis. z
s. n. y. si libro p' r-
ruto. i. fi. z dic vtrū-
qz p' ronu' mortuu.
ne sit z. je. si duob'

a Frater eius cui fratri non est assignatus.

b Hereditate. liberti.

c Capite minutus. maria vel india di. al. secus. vt s. titu. ij. l. si libertus pre. in prin. et l. patroni filia. unmo etiaz minima si emancipetur. vt insti. eo. §. vii. q. r. f.

s Ed si is. et fr. patrueli. Bzo. et sub. §. nec habeas ibi copulam imo sangui. neo. h. et habeas h. copula et alterius ac. et vtriusq. bona.

e Nepotē. scz filio deccedentis.

f Quē. s. semissem est habitus.

g Filio. scz alter cui nō fuit assignatus.

h Assignatē. p. q. h. filio alteri promi deberet pferri huic nepoti. vt s. n. ij. l. si lib. §. i. tñ hic nepos reti net p patruus h. sibi patruus h. nō possit. sic. l. l. pri. §. si h. filio nō vueret alteri patroni filius pponeret nepoti meo.

i De erit dicēdū. nepotem. ex altero filio.

k Nepos. cui assignat est lib. §.

l Hereditate. liberti.

m Patru. q. et patronus erat h. nō succedebat. phibe te assignatōe facta in filio alteri fratris. h. idē s. v. i. uat su. p. vt. j. primo.

n Patroni filij. p. p. o. r. e. t. e. m. e. i. a. l. t. e. r. i. p. a. t. r. o. n. i. f. i. l. i. u. s.

o Posse. repetit p. d. i. c. t. a. v. t. a. d. d. a. t. i. b. i. v. n. d. e. r. e. t. f. a. c. i. t. i. n. i. e. o. §. n. o. t. m.

p Placeat. assignatus.

frater eius viuat vel admitti potuit ad legitimam hereditatem. ceterum si fuerit capite minutus: equales partes habebunt. **P**omponius.

Sed si is cui assignasset decessisset relicto filio et fratre alterius patroni filio: semissem habiturus eum nepotē quem esset filius meus is qui viuat habiturus si ego cum libertū nō assignassem. **I**dē.

Idem erit dicēdū et si is qui filium et nepotem habebat nepoti libertū assignauerit: admittitur enim nepos ad legitimam hereditatem h. sit alteri patroni filio: et hoc p. t. n. g. i. t. p. a. t. r. u. i. v. i. t. a. ceterum si ille non esset: nichil ei p. d. e. s. s. e. t. a. s. s. i. g. n. a. t. i. o. a. d. d. i. m. i. n. u. e. n. d. ū. i. u. s. a. l. t. e. r. i. p. a. t. r. o. n. i. f. i. l. i. j. **P**osse autem et nepoti assignari certum est: et pferri filio nepotem assignatoris stat. vnde queri potest an si filium habeat et ex eo nepotē: possit quasi duos habeat i potestate ius senatusconsulti inducere: in qua specie cū placeat etiam ei q. in potestate recasurus est assignari: quare nō admittim: cum vtriusq. eē in potestate negare nō possumus. An autē iure ad legitimam hereditatem admitti possit hic qui in potestate est tractari potest. et cū multi sunt casus q. b. et libertum habere q. in potestate est possit: cur non hoc quoq. admittēdum sit: vt per eū p. ad legitime hereditatis admittat emolumentum: q. d. et p. o. p. o. n. i. o. r. e. c. t. e. v. i. d. e. t. **H**abēt autē libertos etiā filij familias: vt puta si castrēm seruū eorū manumiserint. **E**mancipatos quoq. filios eius cui assignatus est libertus habere cōmodum senatusconsulti puto: nō vt ad legitimam hereditatem admittant: s. ad ea que possunt p. m. q. d. liberto itestato defuncto: quoniā ad legitimam hereditatem admitti non possunt

vidēdū ne admittatur filio assignatoris i familia remanēs: an non: et puto emancipatos p. p. r. i. o. r. e. p. r. e. f. e. r. e. n. d. o. s. l. i. b. e. r. o. s. a. u. t. e. i. u. s. c. u. i. a. s. s. i. g. n. a. t. u. s. e. s. t. a. c. c. i. p. e. r. e. d. e. b. e. m. u. s. n. o. n. s. o. l. u. m. f. i. l. i. o. s. v. e. r. ū. e. t. i. a. m. n. e. p. o. t. e. s. z. n. e. p. t. e. s. e. t. d. e. i. n. c. e. p. s. d. e. s. c. e. d. e. t. e. s.

Si quis duobus assignauerit libertum: et alter in ciuitate esse sine libertis desierit: alter non: **U**lpianus.

Ul viuus hereditatem ad se liberti pertinere voluerit: **I**dem.

Utrum portio eius qui in ciuitate eē desijt vel repudiavit in familiā redeat: an vero ei potius accrescat in cuius persona durat assignatio: et Julianus lib. lxxv. scripsit assignatōes in huius persona locū habere et solum admittendum: q. d. verum est. q. si sine libertis decesserit an cum viuo admittatur. et putat adhuc solum admittēdū. Defuncto autem eo libertos alterius succedere: nō in familiam libertum redire. sed si ex duobus istis alter filios alter nepotes reliquit: an simul ad legitimam hereditatem admittantur. et puto etiam ordinem inter eos faciendum.

Marcianus.

Si seruus liber esse iustus fuerit: et filio legatus deinde testato: viuus eum manumiserit: ad filium libertus quasi assignatus pertinet hoc ita est siue exp. s. u. s. est: vel certe intellexit nō quasi seruū eum legalse: sed quasi libertus assignasse.

Hereditate et per epistolam vel testationē vel chirographū possumus. quia assignatio liberti neq. quasi legatum neq. quasi fideicommissum percipitur. deniq. nec fideicommissum onerari potest.

Modestinus.

Signare et purē et sub conditione et per epistolam vel testationē vel chirographū possumus. quia assignatio liberti neq. quasi legatum neq. quasi fideicommissum percipitur. deniq. nec fideicommissum onerari potest.

gnanti.

Ul viuus hereditatem ad se liberti pertinere voluerit: **I**dem.

Utrum portio eius qui in ciuitate eē desijt vel repudiavit in familiā redeat: an vero ei potius accrescat in cuius persona durat assignatio: et Julianus lib. lxxv. scripsit assignatōes in huius persona locū habere et solum admittendum: q. d. verum est. q. si sine libertis decesserit an cum viuo admittatur. et putat adhuc solum admittēdū. Defuncto autem eo libertos alterius succedere: nō in familiam libertum redire. sed si ex duobus istis alter filios alter nepotes reliquit: an simul ad legitimam hereditatem admittantur. et puto etiam ordinem inter eos faciendum.

Si quis duobus assignauerit libertum: et alter in ciuitate esse sine libertis desierit: alter non: **U**lpianus.

Ul viuus hereditatem ad se liberti pertinere voluerit: **I**dem.

Utrum portio eius qui in ciuitate eē desijt vel repudiavit in familiā redeat: an vero ei potius accrescat in cuius persona durat assignatio: et Julianus lib. lxxv. scripsit assignatōes in huius persona locū habere et solum admittendum: q. d. verum est. q. si sine libertis decesserit an cum viuo admittatur. et putat adhuc solum admittēdū. Defuncto autem eo libertos alterius succedere: nō in familiam libertum redire. sed si ex duobus istis alter filios alter nepotes reliquit: an simul ad legitimam hereditatem admittantur. et puto etiam ordinem inter eos faciendum.

Si quis duobus assignauerit libertum: et alter in ciuitate esse sine libertis desierit: alter non: **U**lpianus.

Ul viuus hereditatem ad se liberti pertinere voluerit: **I**dem.

Utrum portio eius qui in ciuitate eē desijt vel repudiavit in familiā redeat: an vero ei potius accrescat in cuius persona durat assignatio: et Julianus lib. lxxv. scripsit assignatōes in huius persona locū habere et solum admittendum: q. d. verum est. q. si sine libertis decesserit an cum viuo admittatur. et putat adhuc solum admittēdū. Defuncto autem eo libertos alterius succedere: nō in familiam libertum redire. sed si ex duobus istis alter filios alter nepotes reliquit: an simul ad legitimam hereditatem admittantur. et puto etiam ordinem inter eos faciendum.

Si quis duobus assignauerit libertum: et alter in ciuitate esse sine libertis desierit: alter non: **U**lpianus.

Ul viuus hereditatem ad se liberti pertinere voluerit: **I**dem.

Utrum portio eius qui in ciuitate eē desijt vel repudiavit in familiā redeat: an vero ei potius accrescat in cuius persona durat assignatio: et Julianus lib. lxxv. scripsit assignatōes in huius persona locū habere et solum admittendum: q. d. verum est. q. si sine libertis decesserit an cum viuo admittatur. et putat adhuc solum admittēdū. Defuncto autem eo libertos alterius succedere: nō in familiam libertum redire. sed si ex duobus istis alter filios alter nepotes reliquit: an simul ad legitimam hereditatem admittantur. et puto etiam ordinem inter eos faciendum.

Si quis duobus assignauerit libertum: et alter in ciuitate esse sine libertis desierit: alter non: **U**lpianus.

Ul viuus hereditatem ad se liberti pertinere voluerit: **I**dem.

Utrum portio eius qui in ciuitate eē desijt vel repudiavit in familiā redeat: an vero ei potius accrescat in cuius persona durat assignatio: et Julianus lib. lxxv. scripsit assignatōes in huius persona locū habere et solum admittendum: q. d. verum est. q. si sine libertis decesserit an cum viuo admittatur. et putat adhuc solum admittēdū. Defuncto autem eo libertos alterius succedere: nō in familiam libertum redire. sed si ex duobus istis alter filios alter nepotes reliquit: an simul ad legitimam hereditatem admittantur. et puto etiam ordinem inter eos faciendum.

Si quis duobus assignauerit libertum: et alter in ciuitate esse sine libertis desierit: alter non: **U**lpianus.

Ul viuus hereditatem ad se liberti pertinere voluerit: **I**dem.

Utrum portio eius qui in ciuitate eē desijt vel repudiavit in familiā redeat: an vero ei potius accrescat in cuius persona durat assignatio: et Julianus lib. lxxv. scripsit assignatōes in huius persona locū habere et solum admittendum: q. d. verum est. q. si sine libertis decesserit an cum viuo admittatur. et putat adhuc solum admittēdū. Defuncto autem eo libertos alterius succedere: nō in familiam libertum redire. sed si ex duobus istis alter filios alter nepotes reliquit: an simul ad legitimam hereditatem admittantur. et puto etiam ordinem inter eos faciendum.

Si quis duobus assignauerit libertum: et alter in ciuitate esse sine libertis desierit: alter non: **U**lpianus.

Ul viuus hereditatem ad se liberti pertinere voluerit: **I**dem.

Utrum portio eius qui in ciuitate eē desijt vel repudiavit in familiā redeat: an vero ei potius accrescat in cuius persona durat assignatio: et Julianus lib. lxxv. scripsit assignatōes in huius persona locū habere et solum admittendum: q. d. verum est. q. si sine libertis decesserit an cum viuo admittatur. et putat adhuc solum admittēdū. Defuncto autem eo libertos alterius succedere: nō in familiam libertum redire. sed si ex duobus istis alter filios alter nepotes reliquit: an simul ad legitimam hereditatem admittantur. et puto etiam ordinem inter eos faciendum.

Si quis duobus assignauerit libertum: et alter in ciuitate esse sine libertis desierit: alter non: **U**lpianus.

Ul viuus hereditatem ad se liberti pertinere voluerit: **I**dem.

Utrum portio eius qui in ciuitate eē desijt vel repudiavit in familiā redeat: an vero ei potius accrescat in cuius persona durat assignatio: et Julianus lib. lxxv. scripsit assignatōes in huius persona locū habere et solum admittendum: q. d. verum est. q. si sine libertis decesserit an cum viuo admittatur. et putat adhuc solum admittēdū. Defuncto autem eo libertos alterius succedere: nō in familiam libertum redire. sed si ex duobus istis alter filios alter nepotes reliquit: an simul ad legitimam hereditatem admittantur. et puto etiam ordinem inter eos faciendum.

de lega. i. l. videtur. r. C. de lega. l. ab eo. r. factu. de ver.

fig. l. assignare. r. s. eo. l. i. s. assignare.

Libertus non poterit nec potest iudex assignare. vt. s. d.

Trum. pauciores. si est vniu. solu. iure pa. l. si.

haberet frustra fieret assignatio: qz solus r sine assi

gnatione eum ha

biturus est. s. 30.

c. posse. an e-

mancipato possit af

signari. pla. sic et

dicat hic posse etiā

emancipato assi-

gnari. sed d. insti.

eo. s. dat. vbi p. si-

peruenientē emā-

capatione euane-

scit assignatio. sed

dicat. p. nō esse in-

conueniens: vt. s. de

arb. l. nō distingue

mus. s. satisfatio.

s. 30. dicit nō pos-

se assignari emāci-

pato v. l. suam. et

hic et dicit posse:

scz filio in pāte cō-

stituto. r. in. d. l. de

arbi. nō dicit extin-

gui cōpromissum:

sed arbitru nō co-

gi pronuciare.

c. posse. l. ei so-

li assignare q est i

pāte fm s. 30.

Ab cōditioe.

soli. nō dicit q

habeat totū. vt

illud est iō qz ius

patronat est indi-

uiduū fm s. 30. et

facit. s. de vsufu.

ac. l. idē est. s. si mi-

chi. r. s. ad trebel.

l. i. s. et quonēs.

sed argu. tra. s. si

Liberti patroni quāqz r
ipi i plerisqz causis ma
numissoris iure cōsent: tñ liber
tū paternū libertis suis assigna
re non poterunt: etiā si eis a
parēte fuerit assignatus: idēqz
r iulia. r marcel. pbāt. Idem

Trum et tñ qz in pāte
est an etiā emancipato
filio assignare libertos patro
nis possit: si modo nō paucio
res qz duos p̄terea in pote
state habeat dubitari solet. et
magis est posse. Herēnius.

Sub cōditioe vel in diē
liberto assignato iterim
pendēte die vt cōditioe oīa p̄n
de obseruabūt ac si assigna
tus nō esset. itaqz mortuo eo i
terim ad omēs liberos heredi
tas bonoz iue possessio p̄tine
bit. Si vni pure alij sub cōdi
tione liberti assignatus sit eū
cui pure assignatus sit pendē
te cōditioe solū patroni ius
habere dicendū est. Papinia.

Alimētoz cā liberos si
alij attributos filijs as
signatos nō videri r̄ndi: cū ea
ratione libertis cōsulti patroni
voluerit: quo facilius volūtatē
emolumentū cōsequantur sal
uo iure cōmuni. Pōponius.

Sex duobz patronis al
ter eorum filio suo liber
tū assignauerit: nō obstat quo
minus alter patronus ius sol
dum suū habeat. Idem.

Alimēto potest quis
seruū suū manumitte
re: et eundē vt libertū assigna
re. De liberti qui sunt in pāte
senat: locutus est: ergo de po
sthumis nichil hoc senatus cō
sulto pulsus est. magis tñ pu

colla. bo. l. fina. in fi. Accursius florentinus.

Quod inquit senatus. s. eo. l. i. s. vtqz si ex liberis.

Cur potest. i. nullo modo potest. sic. s. ad vell. l. tutor.

sed als aliter. vt. s. de iudi. l. vii.

Finem. per hoc qz quibus sine liberis in ciuitate es-

se desinit. vt. s. eo.

l. i. s. vtqz si ex li-

beris.

Si quid in frau

ad p̄nom factū sit.

Si quid in fraudē patro

ni factū sit. l. i. v. Upla.

Siquid do
lo malo li
berti factū
esse dice
sue testa
mento fa
cto: siue in
testato libertus deceaserit: quo
minus pars debita bonoz ad
eoz quē perueniret qui p̄trata
bular bono. pos. accipere pos
sit: cognoscat p̄tor: r operam
dat ne ea res fraudi sit. Si
alienatio dolo malo facta sit:
non querim vtrū mortis cā fa
cta sit: an nō sit: omi em mō re
uocaf. si p̄o non sit dolo malo
facta sed als: actori tūc p̄ban
dū est mortis cā factā aliena
tionē. si em p̄ponis mortis cā fa
ctā alienationē non req̄rimus
vtrū dolo malo facta sit an nō
sit. sufficit em dicere mortis cā
factā nec imerito. mortis enim
cā donationes comparātur le
gatis. r sicut in legatis nō q̄ri
mus dolo malo factū sit an nō
sit: ita nec in mortis causa do
nationibus. Ad autem mortis
causa filio donatū est non re
uocatur: nam cui libertū fuit le
gare filio quantū vellet: is do

lo malo

berti factū

esse dice

sue testa

mento fa

cto: siue in

testato libertus deceaserit: quo

minus pars debita bonoz ad

eoz quē perueniret qui p̄trata

bular bono. pos. accipere pos

sit: cognoscat p̄tor: r operam

dat ne ea res fraudi sit. Si

alienatio dolo malo facta sit:

non querim vtrū mortis cā fa

cta sit: an nō sit: omi em mō re

uocaf. si p̄o non sit dolo malo

facta sed als: actori tūc p̄ban

dū est mortis cā factā aliena

tionē. si em p̄ponis mortis cā fa

ctā alienationē non req̄rimus

vtrū dolo malo facta sit an nō

sit. sufficit em dicere mortis cā

factā nec imerito. mortis enim

cā donationes comparātur le

gatis. r sicut in legatis nō q̄ri

mus dolo malo factū sit an nō

sit: ita nec in mortis causa do

nationibus. Ad autem mortis

causa filio donatū est non re

se desinit. vt. s. eo.

l. i. s. vtqz si ex li-

beris.

Si quid in frau

ad p̄nom factū sit.

Si quid in fraudē patro

ni factū sit. l. i. v. Upla.

Si quid do

lo malo li

berti factū

esse dice

sue testa

mento fa

cto: siue in

testato libertus deceaserit: quo

minus pars debita bonoz ad

eoz quē perueniret qui p̄trata

bular bono. pos. accipere pos

sit: cognoscat p̄tor: r operam

dat ne ea res fraudi sit. Si

alienatio dolo malo facta sit:

non querim vtrū mortis cā fa

cta sit: an nō sit: omi em mō re

uocaf. si p̄o non sit dolo malo

facta sed als: actori tūc p̄ban

dū est mortis cā factā aliena

tionē. si em p̄ponis mortis cā fa

ctā alienationē non req̄rimus

vtrū dolo malo facta sit an nō

sit. sufficit em dicere mortis cā

factā nec imerito. mortis enim

cā donationes comparātur le

gatis. r sicut in legatis nō q̄ri

mus dolo malo factū sit an nō

sit: ita nec in mortis causa do

nationibus. Ad autem mortis

causa filio donatū est non re

uocatur: nam cui libertū fuit le

gare filio quantū vellet: is do

lo malo

berti factū

esse dice

sue testa

mento fa

cto: siue in

Et elemento. fact. s. eo. l. i. s. assignare.

Ergo. bene valet hic argumentum. vt. s. de

v. filio liberti. a liberto patre.

x. legare. filius enim excludit patronum. vt insti. de

suc. lib. s. sed nostra.

a Alienauit. gratuito.
b Alienata. Si. ris. alioquin. Si. ut. Ie. Si. qd. in. frau. de. et. sic. in. titu. lu. cratio. conuenit. est. re. alienata. I. frau. de. creditorum. vt. C. de. his. que. in. frau. credi. l. pe. at. in. no. lucratio. dif. fert. vt. I. Si. quis. c. Omisit. et. ne. cesse. habuit. omi. tere. cu. sua. parte. habeat. quo. quo. ti. tu. l. do. natio. cau. sa. mouit. vt. h. r. s. de. bo. li. l. si. patro. num. Si. ex. bonis. d. No. plus. sic. I. de. verbo. ob. l. si. ita. stiplo. facta.
e Qd. donatu. illi. p. n. o. duo. em. erant. patroni.
f Si. alteri. pa. tronio.
g Cui. patrono. q. putabat. iure. ac. cre. scendi. p. p. tere. sibi. totu. altero. re. pudante. vt. s. de. bo. pos. l. veluti. s. hic. donatarius. et. si. i. bo. omutat. ipe. haber. debuit. i. do. natione.
h Cessare. hoc. p. bat. stat. Si. an. ces. seris. p. multas. ra. tiones. et. facit. ad. hoc. et. ad. ea. que. se. quuntur. I. q. in. frau. de. cre. l. qui. aut. e. et. de. regu. iur. l. no. alienat. et. s. p. so. cio. l. nemo. s. i.
i Pala. facit. s. ad. le. ad. l. q. re. tro. et. I. de. ma. vin. l. iij. et. s. de. lega. l. l. seru. si. in. pn. et. l. legatari. s. i. et. s. de. lega. ij. l. legat. et. s. si. cer. p. ta. l. pro. inde.
k Acquisiuit. vt. s. proxi. s. cum. co. corda.
l Locu. habe. re. sic. que. i. frau. credi. l. iij. in. pn. et.

nando no videt fraudasse pa. tronum. omne aut quodcumq. in frau. de. patroni gestu est reuocaf.
¶ Dolum accipere nos oportet? q. alienauit? no ei? cui alienatu. est: et ita euenit vt q. fraudis vel doli p. sci? no fuit carere dbeat re i fraude p. foni alienata? et si putauit genuu. nec credidit li. bertinu. ¶ Aduers? eu. p. foni. q. p. ratabu. bo. pos. omisit? fa. uiana no copetur: si no plus? sit in eo qd. donatu. est q. ps. de. bita p. fono: q. si mouit? ca. ei? do. natu. sit parte. faciet cu. p. fono. que. admodu. legatari? patron? facit. ¶ At. r. u. aut. ad. ea. sola. re. uocada. fauiana. p. tinet. q. q. s. li. bert? de. bonis. dimittit: an. et. ad. ea. sola. que. acq. siuit. videdu. est. et. ait. i. l. lib. l. iij. digesto. ru. si. h. f. d. itate. libert? no. adierit. fraudadi. patroni. ca. vel. legatu. repulit: fauiana. cessare. qd. mi. chi. videt. v. ex. q. uis. em. legatu. retro. n. m. sit. nisi. repudiet: at. si. cu. repudiat. retro. n. m. no. fuit. se. pala. est. ¶ In. cetis. q. libe. ralitatib? quas. no. admittit. is. li. bert? cui. q. s. donatu. voluit: id. e. erat. p. bandu. fauiana. cessare. sufficit. em. patrono. si. nichil. de. suo. in. nec. ei? libert? alienauit: no. et. si. no. acq. siuit. ¶ Pro. uide. et. si. cu. sub. p. ditio. ei. legatu. eet: id. q. s. egerit. ne. p. ditio. existeret: vel. si. sub. p. ditio. stipulat? fue. rit. maluerit. deficere. p. ditio. ne. dicendum. erit. fauiana. cessare. ¶ Si. in. lite. vinci. voluit: si. qd. e. codenat? est. data. opa. vel. i. iu. re. p. fessus: d. cedu. erit. fauiana. locu. h. re. q. si. noluit. obtinere. cu. p. teret. hic. videndu. et. puro. hunc. diminuisse. de. p. fimonio. actione. em. de. bonis. dimittit: que. admodu. si. passus. eet. acti. onis. die. abire. m. s. si. puta. q. re. la. i. officiosi. qua. potuit: vt. qua. alta. forte. iuriaru. vel. simile. in. stituere. noluit: no. pot. p. fonus. ob. ea. re. fauiana. expiri. ¶ At. si. tra. fegit. i. fraude. patroni: po. terit. patron? fauiana. vti. Sed.

si libert? filia dotauit: no videt fraudare patronu hoc ipso q. dotauit: q. pietas patris no est reprehendenda. ¶ Si plurib? in fraude libertus donauit vel plurib? mouit? ca. equiter patro. nus aduersus oes? in parte si. bi. debita. siue. fauiana. cal. uisiana? experiet. ¶ Si. q. s. in. fraude. patroni. re. vediderit: vt. locauerit. vt. p. mutauerit: q. le. sit. arbitriu. iudicis. videam? et. in. re. qd. e. distracta? deferri. p. ditio. dz. emptori: vt. r. u. malit. re. em. pra. h. re. iusto. p. cio?: an. i. bo. a. re. discedere. p. cio. recepto: me. q. oimodo. rescidere. debem? ven. ditio. ne. q. si. libert? ius. vedendi. no. habuerit: ne. fraudem? em. ptore? p. cio: maxie. cu. de. do. lo. ei? no. disputet: s. de. dolo. li. bert. ¶ S. si. emerit. i. fraude. p. foni. libertus? e. que. dicendu. erit. si. magno? emerit. p. cio. re. leuandum. patronu: coditione. non. ipsi. delata. an. velit. ab. em. ptione. discedere: se. d. venditori. vtz. malit. de. p. cio. remittere: an. pot? re. qua. vedidit. p. ce. pe. re. p. soluto. p. cio. et. in. p. muta. tione. et. locatio. et. i. co. ductio. e. s. i. r. ide. obseruabim? ¶ S. si. re. qd. e. b. o. a. fide. vediderit: et. si. ne. vlla. gra. libert?: p. cio. aut. e. acceptu. alij. donauit: videndu. erit. q. s. fauiana. inq. tet: vt. r. u. q. re. emit: an. i. bo. is. qui. p. cio. do. no. accepit: et. p. o. p. onit. li. l. xxiij. recte. scripsit. emptore. no. inq. tandu. fraus. em. in. p. cio. patro. no. facta. est. eu. igit. qui. p. cio. cum. dono. accepit. fauiana. couenit. du. Et. als. videam? si. dicat. pa. tron? re. quide. iusto. p. cio. venis. se: veru. si. hoc. interesse. sua. no. esse. uenudata: mag. hoc. ee. frau. de. q. uenit. possessio. in. qua. habet. patronus. affectione: vt. oportunitatis. vel. vicinitatis: vt. zeli: vel. q. illic. educatus. sit. vel. par. etes. sepulti: an. debeat. audiri. volens. reuocare: s. nul. lo. pacto. erit. audiendus. si. aus. ei. in. d. ano. accipit. pecuniaro?:

Si. r. J. proxi. m. Diem. abire. s. p. o. i. cum. p. o. c. n. Experi. hic. colligit. inoffi. q. re. lam. i. m. i. u. r. i. a. n. o. c. o. p. u. t. a. r. i. in. bonis. ante. lit. p. c. f. vt. J. de. i. u. r. l. i. u. r. i. a. p. o. ¶ Reprehende. da. contrarium. est. in. debito. que. do. tar. filia. in. fraude. credit. vt. J. que. in. frau. credi. l. ait. p. c. o. r. s. i. cu. mu. lier. c. e. r. t. a. quia. hic. de. lucro. patroni: ibi. credit. de. d. a. no. ruando. certat. et. facit. s. ad. t. r. e. b. l. mulier. s. cum. p. ponet. ur. ¶ Aduers? om. nes. sic. s. de. bo. li. l. si. libertus. in. si. r. l. in. seru. t. u. e. in. si. r. l. si. libe. r. sub. s. si. libertus. et. arg. s. de. pecu. l. si. pe. c. u. l. i. u. m. in. p. u. n. ¶ Caluisiana. ille. d. antur. patro. no: vt. hic. r. s. de. pen. here. l. q. si. in. die. s. id. e. scribit. et. J. de. sol. l. qui. res. in. p. u. n. et. no. qua. tuor. esse. reuocato. rias. vt. no. C. eo. l. defuncto. ¶ Distracta. i. uenidita. sic. s. de. pub. l. si. ego. s. p. tus. Accur. ¶ Emptori. bo. ne. fidei. vel. male. fidei. ¶ P. cio. cum. no. emerit. iusto. ¶ Emptorem. patron? reddi. p. ciu. vt. hic. credit. no. no. vt. J. q. in. frau. cre. l. si. debitor. q. est. J. R. h. h. lucro. patron? certat: ibi. de. d. ano. cre. dit. ¶ Libert? res. net: vt. r. s. ea. l. s. d. o. l. u. m. ¶ Si. magno. s. p. c. i. o. ¶ Pecuniaro.

no. sic. §. de oper. ser. l. si. sed arg. cō tra. §. qd vi aut clā. l. cōpenit. §. i. r. §. §. bo. lib. l. libertus qui sol.

a Prolegisset. id est psumpsisset. sic. §. de offi. pre. l. plebiscito. sed arg. cōtra. §. que in frau. cre. l. ex his.

b Sponsus. scilz se redditurū quasi accepisset. vt §. qd in frau. credi. l. iij. r. c. de dona. cau. mor. l. iij.

c Donatio. nis. vt. §. de pac. l. quod dictum.

d Quāuis autē. sic. §. de aq. plu. ar. l. sed iterdictū. r. §. de ver. ob. l. iij. et de dā. infec. l. si finita. §. ex hoc. et §. de regu. iur. l. cū amplius. r. §. de a. qua. quo. r. est. l. i. §. item queritur. et. §. de bo. lib. l. si libertus. §. penul.

e Enam. vt. §. ea. l. §. dolum.

f Non teneri. qd ex eo qd seruus fecit non tenet liber factus. vt. C. an ser. ex suo facto. l. i.

g Intra annū. scilz tñ.

h Hec actio. f. ppa. vt. §. de pe. ti here. l. qd si l. diē. §. pe. r. facit insti. de act. §. itē si qd. r. §. que in frau. cre. l. ait pietor. §. si.

i Patronar. vt. §. ea. l. §. dolum.

k Non psonē. sic. §. de no. ope. nū. l. de pupillo. §. qd.

l Sant percepti. et etiam anteriores. vt. §. l. pri.

M Fauiana. quatenus. id est qd. et est aliud in actione in factū que datur creditoribus: quia fructus

sed si forte et vltius res distra-
cta r precium sit alij donatum
vterqz fauiano iudicio cōuenie-
tur: r qui vltius emit r qui pe-
cuniā accepit muneris: is tñ q
emit si male rē restituere non
als restituet: qz si precii qd nu-
merauit recipiat. Quid ergo si
delegatus emptor soluit ei cui
donabat liber: an nichilomi-
nus recuperet. r magis est vt
recipere debeat: lz precium ad
aliū puenit qui soluēdo nō est.
nā r si acceptū precii libertus
pdegisset: dicerem nichilomi-
nus eū qui dederit recipere de-
bere: si velit ab emptiōe disce-
dere. **S**i mutuā pecuniā li-
berti in fraudē patroni accepe-
rit an fauiana locū habeat vt
deam. et qd remediū i hoc est
q accepit mutuā pecuniā: si qz
dē qd accepit donauit cōuenit
eū patroni cui donauit liber.
sed si accepit r pdegerit: nō dz
pdere qui mutuū dedit: nec ei
iputari cur dedit. plane si non
accepit lz spōdit stipulanti
erit fauiane locus. **S**i fide-
lissimē apud me liber: vel rem
suā p alio pignori dedit i necē
patroni an fauiana locū hēat
videamus. et nūquid cū dāno
meo nō debeat patrono subue-
niri. neqz em donauit aliqd mi-
chi si p aliq interuenit qui non
fuit soluēdo: eoqz iure vtimur.
Igit creditor non poterit fauia-
na cōueniri: debitor poterit qd
dē sed poterit r mādati. plane
si deficiat mādati actio: qz do-
natiōis cā interuenit: erit fa-
uiane locus. sed si mādato: ex-
titerit p aliquo liber: idē erit
probandum. **Q**uāuis autē
in partē fauiana cōpetat: tñ in
his q diuidi pñr in solidū cōpe-
tit: vtputa i fuiturē. **S**i suo
meo vel filiofamilias liber in
fraudē pñti qd dederit: an ad-
uersus me iudiciū fauianū cō-
petat videam. et michi videt
sufficere aduersus me patrēqz
arbitrio qz tū dicit pñteritā in

id qd in rem versum est condē
nandi: qz in id quod in peculio
est. Sed si iussu patris contra-
ctum cū filio est: paterytiqz te-
nebit. **S**i cū seruo in fraudē
patroni libertus pstraxerit isqz
fuerit manumissus: an fauiana
teneat querit. r cū dixerimus
dolū tñ liberti spectandū non
etiā eius cum q pstraxerit: pōt
manumissus fauiana nō tene-
ri. Itē qri pōt manumisso vel
mortuo vel alienato suo an in
tra annū agendū sit. r ait pō-
po. agendū. **H**ec actio in
psonā est nō in rē: r in heredē
pōt: r i ceteros successores
r heredē ceteri successores
patroni: r nō est hereditaria. i.
ex bonis liberti: §. ppa. patro-
ni. **S**i liber in fraudē pñ-
ti aliqd dederit: deide defun-
cto patrono viuo liberto filius
patroni acceperit bono. posses-
sionē contratabu. liberti: an fa-
uiana vt possit ad reuocanda
ea que sunt alienata. et est ve-
rum quod r pōpo. probat lib.
lxxxiij. Item papinia. lib. iij.
questionū competere et fauia-
nam. sufficere enim q in frau-
dem patronar factum sit. ma-
gis enim fraudem rei nō per-
sone accipimus. **I**n hanc
actionē etiam fructus veniunt
qui sunt post litem contestatā
percepti.

Martianus.

In fauiana r calulsiana
actiōe recte dicitur etiā
preteritos fructus venire: qua-
tenus pretor omnem fraudē
libertorum vult rescindere.

Ulpianus.

Si patronus heres insti-
tutus ex debita parte
adierit hereditatem dum igno-
rat aliqua libertū in fraudem
suam alienasse: videamus an
succurri ei ignorantis debe-
at ne decipiatur liberti fraudi-
bus. et papinianus libro. xiiij.
questionum respondit in eadē
causa manere ea que alienata

medio tēpore pce-
pti ea nō reuocā-
tur. vt. §. qd in frau.
credi. l. si. §. non so-
lum. et facti. §. de
vfur. l. videamus
§. in fauiana.

Si patronus
ex debita. q
est certia. Sed ad
quid cū ternā ha-
bere possit. nā pōt
petere stabu. qd
stat. §. rñ. po-
tēst habere ternā
eoz q apud liber-
tū remanserāt tpe
mortis. Item no.
in parte. secus si l-
torū esset heres in-
stitutus vel ab in-
testato: q non ha-
bet pstratib. reuo-
cat tamē. vt. §. eo.
l. si patronus. §. si
intestatus.

Ignorant. im-
mo de errore facti
ponit exemplū cū
dicit dum ignorat
r §. dic q nescie-
bat se posse fuoca-
re de iure: ex quo
erat institutus he-
res lz ex pte: scie-
bat tñ alienata. et
expone ignorat an
alienata. sic vt cre-
dat p hoc posse re-
uocare. Vel dic q
credebat q lz pro
parte eēt heres et
adiret posse fuoca-
re alienata qd lex
revertit. voluit em
lex vt prius patro-
nus sic instituit pe-
tat stab. §. cohere-
des. r ita puet col-
portioē hēditat: r
legata r dōatiōes
cā mort. deducat
i iurū: §. reuocet
alienata iter viuos
vt h subicit. r. §. si
qd omis. cau. ref. l.
q autē. §. si pñti.
itē caute bt ius. se-
cus si scēi igrauit
vt. §. de inof. tes. l.
m. r. §. de bo. li. l.
paul. itē in iure vi-
det §. §. §. lega. ij.
l. q fideicō. So. ibi

Quid em. ptra. s. e. l. tenet. in prin. Sol. libi. alij q. ibi
p. r. q. s. uic. acq. i. s. h. i. n. b. e. n. e. m. alij habet hic in lra no. ibi
q. d. em. no. pot. dolo. r. c. quasi dicat tenet r. ille. sed pma plas
cer. r. non habeas non.

Onititueione. facit. s. de adop. l. si arrogator. r. insli.
de adop. s. cuz au.
te. et. C. de adop. l.
cuz i adop. n. u. s.
cum autem.

p. t. u. n. e. a. t. v. t.
et insli. de adop. s.
sed si decedens.

Quasi p. cal.
u. s. i. a. n. a. l. p. v. i. l. e. s.
sed ar. c. o. r. a. s. s. i. a.
paren. quis fuerit
ma. l. y.

Ex tabu. test. ec.

ost.
ca.
pos.
fessio
ne. l. c. z.
s. z. ta.
bulas. et. p. r. a. t. a. b. u.
las. v. t. j. s. i. t. a. a. u. r.

In testatos. q. b.
p. r. i. g. i. t. m. u. l. t. a. s. m. o. s.
dis. v. t. i. n. s. l. i. d. e. h. e.
re. ab. i. n. t. e. s. t. a. i. n. p. n.

In alio. v. t. j. s.
si heres. et. facit. s.
de acq. h. e. r. e. d. i. l.
q. d. i. u. e. t. i. n. a. u. t. d. e.
h. e. r. e. t. a. l. s. h. i. s. i. g. i.
t. u. r. c. o. l. i. z. C. c. o. i. a.
de suc. l. a. n. t. e. q. s. e. t.

ad terru. l. y. s. si
bonoz. et. i. s. t. u. d. e.
here. ab. i. n. t. e. s. t. s. s. z.
ea. r. C. e. o. l. i. j. z. s. s.
de c. o. t. r. a. t. a. b. u. l. i. f. i.
l. i. u. m. s. i. s. e. d. a. r. c. o.
tra. i. n. a. u. t. d. e. n. u. p.
c. o. l. i. i. j.

Gradus. i. ca.
pita.

Liberoz. i. n. s. i.
l. i. t. u. d. e. h. e. r. e. a. b. i. n.
t. e. s. t. a. s. a. t. e. e. m. r. c.
Accur.

Incipiat. v. t. z.
C. q. a. d. m. i. t. a. d. b. o.
p. o. s. l. i. f. i.

Ostendim. v. t.
s. de carbo. edic. l.
de bonis. s. h. u. e.

Edictalem. i.
e. s. q. e. x. e. d. i. c. t. o. p. r. o.
r. i. s. d. e. f. e. r. t. u. r. v. t. j. t. i.
t. u. i. l. i.

Dicimus. v. t. e. t. s. d. e. c. o. n. t. r. a. t. a. b. u. l. i. i. n. p. u. n.
o. q. d. i. n. i. u. i. t. a. t. u. r. f. a. c. i. t. C. d. e. a. d. o. p. l. c. u. i. n. a. d. o. p. t. i. u. s. s.
f. e. d. s. i. q. u. i. d. e. m. r. s. s. i. n. a. u. t. e. m. r. C. d. e. s. u. z. l. e. g. i. s. i. t. e. e. t. i. n. s. l. i.

de here. ab. i. n. t. e. s. t. a. s. e. m. a. n. c. i. p. a. t. i. z. s. a. t. h. i. z. s. m. u. n. u. s.
p. a. d. o. p. t. a. u. i. t. s. p. o. s. t. e. a.
q. e. m. a. n. c. i. p. a. u. i. t. i. t. e. r. u. m.
r. r. e. s. c. i. s. s. a. l. q. u. e. e. s. t. r. e. s. c. i. s. s. a.
f. j. u. n. g. i. n. e. p. o. s. v. t. e. t. s. d. e. c. o. n. i. u. m. c. u. m. e. m. a. n. c. i. l. i. b. l. i. i.
i. n. p. u. n.

Quasi filius.
z. etiam. no. d. n. u. o.
e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. r. v. t. s. u.
b. u. c. i. r. z. h. o. c. i. n. s. i. t. a.
q. s. p. a. t. e. r. h. u. i. n. e. p. o.
t. i. s. s. i. r. a. d. o. p. t. a. u. s.
v. t. s. d. e. c. o. t. r. a. t. a. b. u.
l. i. y. s. i. a. r. g. u. c. o. n. t.
r. a. s. d. e. l. i. b. z. p. o. s. t.
h. u. i. l. i. s. i. l. i. o.

Obstare. mul.
to magis. ergo. no.
nocet. filio. suo. qua.
do. loco. nepot. est.
z. est. iterum. eman.
cipatus.

Quia. incise.
voluntate. testato.
ris. v. t. s. u. b. j. u. c. i. t.

Acciperunt.
imo. videt. q. f. i. s. t. e.
v. t. e. t. s. d. e. h. i. s. q. i. n.
t. e. s. t. a. d. e. l. p. r. i. m. e. i.
p. n. e. t. C. d. e. h. i. s. q.
v. t. i. n. d. i. g. i. l. h. e. r. e. d. i.
t. a. s. S. o. l. p. l. e. n. i. d. i. c.
v. t. C. v. t. e. s. t. a. l. p. e.
u. t. s. s. d. t. e. s. t. m. u. l.
l. m. i. l. i. t. i. s. s. v. e. t. e. r. a.
n. u. s. s. z. l. y. s. o. i. u. r. e.
n. o. r. e. s. c. i. d. a. n. t. i. s. i. l. i. u.
t. i. o. n. e. s. l. e. g. u. m. t. f. i.
a. d. u. o. c. a. t. a. s. c. r. i. p. t. s.
f. m. a. z. o. v. e. l. i. b. i. n. u.
d. i. s. v. e. r. b. i. s. h. i. c. f. a.
c. t. o. z. s. i. c. e. t. i. a. m. f. o. l.
u. i. f. i. s. t. u. q. u. i. m. o.
t. e. s. t. a. i. n. f. i. r. s. e. x. e. o.
n. i. s. i. s. i. t. m. u. l. e. s. t. e. s. t. a.
t. o. r. v. t. s. d. t. e. s. t. m. u.
l. i. l. i. f. r. a. u. d. e. s. i. i. t. e.
p. r. a. s. s. i. q. s. a. l. i. q. u. e.
t. e. s. t. p. h. i. l. i. i. p. u. n.
v. b. i. s. i. s. c. a. n. t. u. r. s. e. d.
d. i. c. v. t. i. b. i.

Pateritus. z.
sic. ipo. iure. totum.
testamentu. nullu.
v. t. s. d. e. i. n. i. u. s. t. t. e. s. t.
l. i. l. i. o. e. t. i. n. s. l. i. u. d. e.
e. x. h. e. r. e. d. a. l. i. b. e. i. n.
p. u. n. a. i. s. s. i. v. a. l. e. r. e. t.
t. e. s. t. i. n. a. g. e. r. e. t. q. r. e.
l. a. p. h. a. b. i. t. a. b. o. n. o.
p. o. s. s. g. f. a. g. n. o. s. c. e. n.
t. u. r.

boniano edicto bo. posses. da.
ta sit: magis e. vt dicere debea
mus ab itestato nichilominus
posse peti. vt em. suo loco ostē
dimus. nō impedit bo. pos. edī
ctale^m carboniana bo. posses.

Recte aut ptoz a liber. i. n. t. i. u.
fecit: ab itestato successioi
bus: vt sicut p. r. a. t. a. b. u. i. p. i. s. d. e.
f. e. r. t. i. t. a. a. b. i. t. e. s. t. a. t. o. i. p. o. s. v. o. c. e. t.

Liberos aut accipe debe.
mus q. s. ad cōtratabu. bo. pos.
admittēdos dicimus. rā natu
rales q. s. adoptiuos. s. z. adopti
uos hacten^o admittim^o si fue
rit i. p. t. a. t. e. c. e. t. e. r. s. i. s. u. i. i. u. r. f. u. e.
r. i. t. a. d. b. o. p. o. s. n. o. i. u. i. t. a. t. u. r. q. z.
a. d. o. p. t. i. o. i. s. i. u. r. a. d. i. s. s. o. l. u. t. a. s. i. n. t.
e. m. a. n. c. i. p. a. t. i. o. e. S. i. q. u. i. s. f. i. l. i. u.
s. u. u. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. i. l. o. c. u. n. e. p. o. r. i. s.
a. d. o. p. t. a. u. i. t. z. e. m. a. n. c. i. p. a. u. i. t. c. u.
h. e. r. e. t. i. n. p. r. a. t. e. e. t. n. e. p. o. t. e. e. x. e. o.
q. s. i. t. u. e. s. t. a. p. o. m. a. r. c. e. l. l. u. a. n. a. d. o.
p. r. i. o. r. e. s. c. i. s. s. a. i. p. e. d. i. a. t. n. e. p. o. t. e. z.
s. z. c. u. s. o. l. e. a. t. e. m. a. n. c. i. p. a. t. o. p. r. i. i. u.
g. i. n. e. p. o. s. t. q. u. i. s. n. o. n. d. i. c. a. t. e. t. s. i.
a. d. o. p. t. a. t. s. i. t. e. t. q. u. a. s. i. f. i. l. i. u. s. n. i.
c. h. i. l. o. m. i. n. u. s. f. i. l. i. o. s. u. o. e. u. n. o. n. o. b.
s. t. a. r. e. q. z. q. s. i. f. i. l. i. u. s. a. d. o. p. t. i. u. s. e. s. t. i.
p. r. a. t. e. n. o. n. q. s. i. n. a. l. i. s. S. i. h. r. s.
i. s. t. i. t. u. r. n. o. h. e. a. t. v. o. l. u. t. a. t. e. v. l. q. z.
i. c. i. s. e. s. u. n. t. t. a. b. u. l. e. v. e. l. c. a. c. e. l. l. a. t. e.
v. l. q. a. l. i. a. r. a. t. i. o. e. v. o. l. u. t. a. t. e. t. e. s. t. a.
t. o. r. m. u. t. a. u. i. t. v. o. l. u. t. a. t. e. s. i. t. e. s. t. a. t. o.
d. e. c. e. d. e. r. e. d. i. c. e. d. u. e. a. b. i. t. e. s. t. a. t. o.
r. e. h. a. b. i. t. u. r. o. s. e. o. s. q. b. o. p. o. s. a. c.
c. e. p. e. r. u. t. S. i. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. s. f. i.
l. i. u. s. e. x. h. i. s. f. u. e. r. i. t. i. s. a. u. t. q. i. p. r. a. t. e.
f. u. e. r. a. t. p. t. e. r. i. t. u. s. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. m.
p. e. t. e. t. e. a. b. i. n. t. e. s. t. a. t. o. b. o. p. o. s. v. n.
l. i. b. e. r. i. t. u. e. r. i. v. z. p. r. o. v. s. q. s. a. d. p. a. r.
t. e. m. d. i. m. i. d. i. a. p. i. n. d. e. a. t. q. s. s. i. n. u. l.
l. a. s. t. a. b. u. l. a. s. p. a. t. e. r. r. e. l. i. q. u. i. s. s. e. t.

Cañ liberi. Titu. vij. Julia.

de lit. vt. C. de ioffi. testa. l. ij. z. non peteret vnde liberi ab
intestato, vt. s. ea. l. in prin. nisi per lara querela.

Cañ de liberi.

Ha ij.

Emancipatus. hic est titulus. unde liberi sunt quosdam. alius est sub titulo. si tabu. testa.
B Adierint. quia potuerunt de iure civili. ut si. de contrahabu. l. filium. in prin. non de iure pretorio per tabu. ut. si. de secum. tab. l. ij. in prin. et expectandi.

C Possessionem. hic pucta. et quod sequitur ex illa. et est rñ.

D Heredes. qui adierunt hereditatem. 30.

Liberi. quodammodo habet hic rubricam unde liberi. alij. s. in l. emancipatus. alij post illam si tabu. testa. nul. extra. et unde libe.

Minuti. mini ma ut emancipatio ne. ut et. ij. vii. cog. l. ij. secus si maris mavel media. ut. ij. ad tertu. l. i. s. capit. et factu ad. l. in situ. de here. ab in testa. s. emancipati. et. s. at. h. i. et. s. eadem. s. contra. s. de contrahabu. l. iij. s. si quis filio. Sol. ut ibi.

Omniaz possessio. signatas. ut et. C. e. l. ij. et. s. eo. l. i. i. prin. et no. q. h. bo. pos. no. dat liberis i successione lineae matris. ut. C. de suis et le. quoniam. et est rñ. ut ibi no. et probatur hoc idem. l. i. si quis. in prin. et facit. C. de testa. l. i. si vnus. in prin.

Squis. eius. dez familia. per hoc apte not. q. natis ex filiabus. vel ex nepotibus etia ex filijs no. datur unde liberi: q. in familia defuncti aut vel proavi no. fuerit. ut in l. i. de pa. po. s. fina. et probat. C. de suis et legi. l. quoniam. et. i.

Dimidiaz. p. edictu de coniungen. ut. s. de coniuge. libe. l. i. in prin. et. s. i.

Dutaxat. quia eis solum faciebat iniuriam per edic-

Emancipatus. p. terit. si contrahabu. bo. pos. non acceperit et scripti hñdes adierint. hñditate: sua culpa amittit paternaz hñditate. na. q. uis fm tabu. bo. pos. petita no. fuerit: no. tñ. pto. eu. tuel. ut bonorum possessionem accipiat vn. liberi. na. et pronu. p. ritu. si non petat. p. tratabu. bo. pos. ex illa pte. edictu. vñ. legitimi. vocant: non solet tueri. p. to. aduersus scriptos hñdes.

Liberi. et capiti. p. au. te minuti. p. edictu. p. roris ad bo. pos. vocantur parentu. nisi adoptiu. fuerit: hñ. em. et liberozum. nome. amittit post emancipationem. s. si naturales emancipati et adoptati iterum emancipati sunt: ius habet naturaliu. liberozum. l. i. l. p. i.

Bonorum possessio potestati ab intestato si certum sit tabu. no. extare septem testiu. signis signatas. p. o. p. o. n. i.

Siquis ex his quibus bonorum possessor pollicetur in potestate parentis de cuius bonis agit cum mortis non fuerit: et liberis quibus in eiusdem familia habebit (si ad eos hereditas suo no. incipit): neque no. i. t. m. ex here. des scripti erunt) bo. pos. eius. p. ris. dat. q. ad eu. p. rieret. si i. potestate p. m. a. i. s. s. e. t. i. t. a. v. t. ex. ea. parte. dimidia. h. e. a. t. r. e. l. i. q. u. i. l. i. b. e. r. i. e. i. u. s. h. i. s. q. d. u. t. a. x. a. t. b. o. n. a. s. u. a. p. f. e. r. a. t. s. i. s. i. f. i. l. i. u. m. e. t. n. e. p. o. t. e. e. x. e. o. p. r. e. m. a. n. c. i. p. a. u. e. r. i. t. s. i. l. i. s. o. l. v. e. n. i. r. e. t. a. d. b. o. p. o. s. q. u. i. s. c. a. p. i. t. d. i. m. i. n. u. t. i. o. p. e. d. i. c. t. u. n. u. l. l. i. o. b. s. e. r. t. q. n. e. n. t. i. a. h. i. q. s. q. i. p. r. a. t. e.

etiam de coniungendis.

Obsert. sed ob. nepoti pater suus: qui si decesserit solus nepos admittitur. ut. s. de contrahabu. l. si emancipatus. idem si repudiet. ut. l. ea. l. s. fina.

Procreauerit. facit. s. de contrahabu. l. si emancipatus.

Bonorum possessionem. unde liberi.

Nepotibus. in aui potestate retentis.

Solis natis. et eis solis per edictu de coniungen. faciebat iniuriam.

Mortis relicto. quis. forte nepotibus alteri. filij. p. mortu: si autem ille viueret soli et accresceret quod hic et frater repudiaret. ut. s. de coniuge. cu. emaci. lib. l. i. s. si ex nepotibus.

S crescat. ut. p. i. filiu. emancipauerit nepote retinuerit: deinde si l. decessit: rei edictas et causa edicti quo de bonorum possess. l. i. berz. da. da. caue. efficitur eius. rñ. h. e. a. t. b. o. p. o. s. i. t. e. s. t. a. t. i. p. r. i. s. d. e. t. u. r. v. t. tñ. b. o. n. a. s. o. r. i. q. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. h. r. s. p. r. i. e. x. t. i. t. i. t. c. o. s. e. r. r. e. c. o. g. a. t. a. u. u. s. q. p. e. u. b. o. p. o. s. s. e. s. e. m. o. l. u. m. e. n. t. u. m. a. c. q. u. i. s. i. t. u. r. n. i. s. i. f. o. r. t. e. a. u. u. s. i. s. t. e. n. u. l. l. u. e. x. h. i. s. f. r. u. c. t. u. a. c. q. u. i. r. e. v. u. l. t. p. a. r. a. t. u. s. q. e. s. t. d. e. p. r. a. t. e. n. e. p. o. t. e. z. d. i. m. i. t. t. e. r. e. v. t. a. d. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. e. m. o. l. u. m. e. n. t. u. o. e. b. o. n. o. z. p. o. s. p. u. e. n. i. a. t. n. e. c. i. d. e. i. t. c. o. s. o. r. o. q. p. r. i. s. h. r. s. e. x. t. i. t. i. t. i. u. s. t. e. q. r. i. p. o. t. q. p. e. o. f. a. c. t. o. a. c. o. l. l. a. t. i. o. i. s. c. o. m. o. d. o. e. x. c. l. u. d. i. t. c. u. m. a. u. o. q. u. i. s. i. t. e. s. t. a. t. o. d. e. f. u. n. c. t. o. a. d. b. o. n. a. e. i. u. s. s. i. m. u. l. c. u. f. r. a. t. r. e. p. o. s. s. i. t. v. e. n. i. r. e. p. o. p. o. n. i. u. s.

Scripto herede deliberante filio ex herede mortuo obiit: atque ita scriptus heres omiserat hereditate: nepos ex illo filio susceptus a uo suo heres erit: neque pater videbitur obtulisse cuius post mortem legitima defertur hereditas. nec dici potest herede non

Sicut casum ut s. de coniuge. l. i. s. de col. bo. l. i. si quis filium.

De bonorum possess. unde liberi. Accur.

Ut eius nepotis.

Patris def. ut. s. l. p. r. i. b. i. n. a. z. et si filius.

Bona. huius nepos: qui nepos quo ad patrem suum habetur pro emancipato.

Sorori. post emancipationem cocepte.

Auus. sic. et. s. de col. bo. l. i. s. is quos.

Cripto. sive scep. i. nat. id est si scep. ut. C. de mor. testa. l. si quis filiu. in prin. sec. si nec cocept. ut. ij. de su. et. l. i. si ticius. et. l. i. s. q.

Cuius. alius cuius. i. morte cuius. s. p. r. i. s. e. t. a. l. i. s. c. u. i. f. n. e. p. o. t. i. p. o. s. t. m. o. r. t. e. m. p. r. i. s. l. e. g. i. t. i. m. a. d. e. f. e. r. t. u. r. h. e. r. e. d. i. t. a. s. s. e. z.

aut. nō em̄ tps̄ mortis s̄ quo apparet defunctū intestatū. decessisse inspicif. vt ist. de here. ab inesta. §. cū autem.

a **T**enuerit. s. filiū q̄ ad succedēdū: q̄ nōq̄ fuit ei viuo delata. 7 fm̄ hoc q̄. i. quia 7 c. et est rō q̄re nō pōt dici nepotē nō suū auo. et alia ad idē sequit̄ rō cū ipse 7c. vel dic scōo tenuerit. s. nepos.

7 tūc est rō remota q̄re videat̄ nepos nō suū. s̄ q̄ seq̄ tur cū ipse 7c. est in p̄tratu q̄ p̄ualer.

b **A**gnat̄. post to q̄ nō sit suus: q̄ nec agnat̄: q̄ ois suū ē agnat̄. s̄ nō p̄uertit. vel non est agnat̄. i. admittēdus vt agnat̄: q̄ edictū successoriū nō h̄z locū in agnatis. s̄ hodie secus vt ist. d. legi. agna. suc. §. placebat.

c **E**xheredat̄. vt i nfo casu: nec fuit necesse cū p̄ eū p̄cederet. vt. s̄. d. iuu. test. l. si q̄s filiū. in p̄n. nisi. p̄p̄ timore. l. velle. q̄ habe ret locū si filiū viuo p̄re suo deccdat. vt ist. d. exhere. lib. §. posthumorū. q̄ h̄ nō fuit: q̄ nō viuo auo: s̄ post mortē et p̄ decessit filius. 7 sic nō h̄z locum lex velleia. vt. C. de in offi. testa. l. si q̄s filium.

d **A**diri poterit. ab iusta. et hoc excluso nepote oino fm̄ hec iura. s̄ hodie habet q̄relā ad se trāsmittam l̄z nō p̄paratā. vt. C. de iof. testa. l. si q̄s filiū.

e **N**ō obstat. i. script̄ h̄s q̄ si nō adeat ex testō non obstat nepoti q̄ min⁹ vt suū h̄s ab iustato succedat. at si ex testō adijt obstat nepoti vt h̄: vt etiā q̄relā ioffi. nō habeat fm̄ hec iura. s̄ hodie p̄. vt. d. l. si q̄s filiū. Item ex hac. l. casum habes vbi nepos est suū l̄z tpe mort̄ p̄r et viueret et esset in potestate. vt. d. legi. here. l. i. §. sciedū est. et alius. vt. t. e. l. §. idē etiā. regulariter p̄tra. vt in ist. de here. qua. et disse. §. sui. et facit. C. vnde l. l. si. 7 q̄d i vi no.

f **M**iserationis. i. pietatis. vt. s̄. de inoffi. test. l. nam 7 si parentibus. in solacium filij amissi. vt. s̄. de iure do. l. iuu. re succedendi. 7 facit. s̄. de bo. liber. l. nichil est.

g **I**ustifamilias. cognatus. pura matris. h̄ possessionē. vñ cognat. velleiā vnde legitimi p̄ officia. vt. s̄. tit. i. l. i. §. si. 7. l. seq. s̄ quomō ab iustato durāte successiōe ex testamento. vt. C. cōtia de suc. l. ante q̄. que est contra. Sol. hic conditio defecerat eo non emancipato infra tempus.

i **P**er conditionem. hanc si emancipatus fuerit infra decem dies.

Edictū successorium in agnat̄ locū nō habet.

h **H**ereditate. testamento delata elapsa decē diebus. l. videbit̄. sed quomō cū duret spes succedēdi ex testamento. vt. C. cōmunia de succe. l. ante q̄. que est cōtra. sed hic nō erat spes: quia tēpus decē dierū erat elapsū. dic ergo vt iustiter q̄stū ad hoc ne incidat in edictū si q̄s omiſsa causa testa. 7 sic vt nō teneatur legata r̄ijs et fideicomis. vt innuit in sequētibus. et. s̄. si quis omis. cau. test. l. iulian⁹. Uel dic vt iust vt filiū h̄eat h̄ditatē. nō em̄ pater pōt retinere. vt. C. d. in offi. test. l. filiū ma. in fi. q̄ est p̄tra. Uel dic vt iustiter enaz q̄ ad p̄rē vt sibi q̄rat tur scōz iura fm̄ q̄ aduētia p̄i q̄re bantur. 7 fm̄ istas duas expositiōes dic edicti cui⁹ mēs est. s̄. e. l. i. vbi dicit q̄ p̄mo ex testō q̄ ab iustato peti d̄z bonoz possessio.

i **C**ū inde. als cum inde. i. ex iustitūde. als cū a iure nō potuit h̄re. f. hereditatem.

k **N**ec facile. q̄ nō nisi i q̄tuor casib⁹. vt. s̄. de adop. l. nō pōt. et facit. s̄. de lega. i. l. filiusfamilias §. fm̄ vulgarē. 7 tē nō de facili. sic. s̄. de bo. liber. l. q̄ cuz maior. §. i. et facit. s̄. si p̄s

l **S**here. pe. l. si. 7. §. de secun. tabu. l. sub conditione. p̄ postea q̄. bonorum possessionē. vnde liberi. p̄ si pius. q̄ peteret. vt. t. i. i. l. sed secus in bonoz possess. fm̄ tabu. h̄o. vt. s̄. de capi. dimi. l. tutelaz. q̄ Mutauerit. dādo se i arrogationē. fec⁹ ecōtra. vt. s̄. l. liberi. 7 facit. s̄. de p̄tratabu. l. iij. §. si emācipatus filius.

m **C**ū legitimi 7 vñ agnati. Eadē est: nā finguntur agnati q̄ p̄ senatuscōsultū succedūt. de q̄b⁹ dicit. l. l. ij. in fi.

n **E**c verba. eum quē habeas eum quē heredes esse 7c. vt et. t. de h̄. sig. l. ex illa. in prin. et. t. i. vt ex le. 7 senatuscōsult. l. i. in fi.

o **M**ortu⁹. sub. ei bo. pos. vñ legitimi dabo. t̄ Ad mortis. s̄ tantum.

p **E**spacio. etiam hic sub. tñ. nam tunc demum erit heres vel bonoz possessor si non sit capite minutus tēpo re mortis nec postea vsq̄ in diē quo peti. sed postea non nocet eum capite minui. vt. s̄. titu. i. l. fina. 7. i. ad tertul. l. i. §. qui mortis. 7. t. i. l. capitis. 7. l. legitimis. 7. t. i. l. si ex duobus. item q̄ dicit de spacio. facit. s̄. de col. bo. l. si quis

q **S** filium § stipulatus. r̄ Repudiauerint. bonoz posses. vnde liberi.

r **R**epudiauerint. bonoz posses. vnde liberi.

s **R**epudiauerint. bonoz posses. vnde liberi.

t **R**epudiauerint. bonoz posses. vnde liberi.

u **R**epudiauerint. bonoz posses. vnde liberi.

v **R**epudiauerint. bonoz posses. vnde liberi.

w **R**epudiauerint. bonoz posses. vnde liberi.

x **R**epudiauerint. bonoz posses. vnde liberi.

y **R**epudiauerint. bonoz posses. vnde liberi.

z **R**epudiauerint. bonoz posses. vnde liberi.

a **Hanc**. f. vnde legitimi. vt et. de suc. cog. l. i. §. si sciē dū. r. de reg. iur. l. quoties vtriusq; r. ar. C. de repu. he re. l. fi. et. f. ad ter. tul. l. i. §. si nemo. b **¶** **Masculorū**. i. in hereditate masculorū.

c **Statū**. vt qd dānat^o ad mortē appellauerit. vt. §. de testa. l. qui a latronibus. §. si. et. l. qui in dñi. r. l. de statu.

d **Alia** lex. voluit. fl. cor. que patre defuncto apud hostes filiū ad hereditatē vocat. vt. §. vt ex le. et. fena. con. l. i.

e **hāc**. vnde legitimi.

Generaliter. ex hac pte vnde legitimi.

g **peti** deberz. vt et. f. vt ex le. r. se. cō. l. i. in fine.

h **¶** **Parte**. p hoc patet qd hoc gen^o est illa species. Ac curius.

S **Ex** duob^o. s. pone vt. de suis. r. le. l. v.

k **Legitimam**. vtriusq;.

l **Ad** id tps refer. §. nō ad id solū. vt no. §. eo. l. i.

I **ter** agna: r. os. cōtinētur vt genus in specie sic inest pactum in emptione. vt. §. de le. l. i. si qd. §. inter. et. fm hoc non obstat. §. de grad. iur. r. cōsult. §. ij. et. in sti. de leg. agna. tu. in prin.

n **Quādiu**. fas cit. §. de peti. here. l. antiqui. in prin. Accurcius.

¶ **Ati** post. fas cit. §. de suis r. legi. l. iij.

¶ **Ande cognati**.

liberi bonorū possessionē hāc^oicipiūt habere quasi legitimi.

¶ **Hec** autē bonorū pos. non tñ masculorū^o defert/ sed etiā feminarū: nec tantū ingenuorū veruētā libertinorū: cōs ē igitur plurib^o. nā et femine possunt vel cōsāguineos v^o agnatos habere. **¶** **Ire** libertini pnt p^onos patronasq; h^ore: nec tantū masculi hāc bonorū possessionē accipe possunt veruētā femine. **¶** **Si** qd decesserit de quo incertū ēvtrū p^ofamilias an filiūsfamilias sit: q: pater ei^o ab hostibus capt^o adhuc uiuat: vel qd alia causa suspēdebat ei^o statū: magis ē ne peti possit bonorū pos. q: nondū intestatū eum esse appet: cū incertū sit an testari possit. cum igit cepit certi status esse: tūc demū petēda est bono. pos. nō cū certū eū esse cepit itestatū esse: sed cū ceperit esse certuz p^oemfa. cē. **¶** **Hec** autē bonorū pos. vocat oēm qd ab itestato potuerit eē h^ore: siue lex. xij. tab. eum legitimū h^ordē faciat siue alia lex^o senatusve consultum. Deniq; mater que ex senatuscōsulto vēit tertulliano. **¶** **Ite** qd ex officiano ad legitimā h^orditatē admittunt hanc bonorū possessionē petere possunt. **¶** **Paulus**.

¶ **Generaliter** igit sciēdum est quotiescūq; vel lex v^o senatuscōsultum defert h^orditatē: nō etiā bono. pos. ex hac pte eā peti oportere. cum vero etiā bonorū possessionē dari iubet: r tunc ex illa pte qd ex legibus peti deberet^o sed r ex hac pte^o peti poterit. **¶** **Julianus**.

¶ **Ex** duob^o fratrib^o alter decesserit testō iure factor: deinde deliberante herede alter quoq; intestato decesserit: r script^o heres omiserit hereditatē: patruus legitimā hereditatē habebit. nam hec bonorū possessio tūc quē heredē esse oportet: ad id tps

refer^o: qd primū ab itestato bono. pos. ei^o peti potuisset. **¶** **Mode**.

¶ **At**er agnatos r cognatos hoc iter est: qd agnatis et cognatis cōtinēt^o: in cognat^o nō vtiq; agnati: pbi gratia frater patris id est patruus r agnat^o r cognat^o est. matris autē frater. i. auūculus cognatus est/ agnat^o nō est. **¶** **Quādiu** spes est suū h^ordē aliquē defuncto existere: tādiu cōsanguineis loc^o nō est. puta si defuncti vxor: pgnās sit: vel defuncti fili^o ap^o hostes sit. **¶** **Her.**

¶ **Ati** post mortem p^oris v^o post captiuitatē siue deportationē: sed et hi qd eo tēpore quo capiebatur vel deportabatur pater in p^oate fuerunt ius inter se p^oanguinitatis habent/ et si heredes p^oris nō extiterint sicut exheredati.

¶ **Ande cognati**. **¶** **Titulus**. it.

¶ **Apian^o**. **¶** **Ec** bonorū possessio nōdū habz p^ooris idulgetiā neq; iure ciuili origine hz: nā eos iuitat ad bon. pos. qd iure ciuili ad successionē admitti nō pnt. i. cognatos. **¶** **Cognati** at appellati sūt qsi ex vno nati. vt ait labeo: qsi p^omune nascēdi initū habuerit

¶ **Pertinet** at hec lex ad cognatiōes nō suiles: nec eni facile vlla suilis v^o eē cognatio. **¶** **Hec** at bo. pos. qd ex hac pte edicti das cognatorū gradus sex p^olecti^o r ex septio duas p^odas sobriuo sobria natū r natā: cognationē facit et adoptio r ei qd fiet agnat^o r qd adoptat^o ē: h^ordē r cognat^o fiet. nā vbiq; qd cognat^o agit: ibi sic accipie m^o vt et adoptioe cognati facti p^orineant. euenit igit vt is qd adoptioe dar^o ē tā i familia natural^o p^oris iura cognatiōis retineat: qd i familia adoptiua nanciscat. §. ex tñ cognationē i adoptiua familia nā ciscit qd h^ore agnat^o. i natural^o at o^o p^ori nebit. **¶** **P^oroxim^o** at accipit et qd sol^o ē q^ouis p^o prie prim^o ex plurib^o v^o. primū accipere nos oportet eo tēpore quo bon. pos. defert. **¶** **Si** quis igit prim^o cognat^o v^o h^ordes scripti deliberant die suum obierit: sequēs quasi prim^o admittet

¶ **Ec** hoc nouum v^o cognati. **¶** **Cognati**. fas cit. §. de grad. l. i. mō facile. §. rñ. **¶** **Hec** lex. i. edictū qd in genere ē lex. vt. §. vna. cognatiō. l. i. §. p^oinde. **¶** **Serulius**. vt e m^oli. de grad. §. illud. r. §. de gra. l. iur. r. §. inter. facie le autē dicit ppter matrimoniu. vt in sti. de nup. §. illud t. **¶** **Coplecti^o**. vt isti. §. suc. co. §. fi. r. §. de gra. nō facile. **¶** **Adoptio**. vt §. de ado. l. i. et. §. de gra. l. non facile cognatiōis. et. fa. §. de adop. l. qui in adoptionē. et. de in ius vo. l. patris. **¶** **Naturali**. scz familia. **¶** **Pertinebit**. i. firmiter tenebit cognationē omnū. **¶** **P^oroximus**. qd p^ori. p^oriū de fert. vt. §. de grad. danim. et. §. de gra. l. iur. §. ij. r. fa. §. de verbo. sig. p^orimus. et. §. de re. du. l. qd duos. §. r. p^orimus. **¶** **Obierit**. r. feri

pti repudient. r facit. J. de suis r le. l. ij. §. primū. r. §. si ta
sella. l. rescripto.
a **Sequentib⁹** sic. §. ti. i. l. pe. et si pars here. pe. l. antiq.
in pn. et. i. quis or. in bo. pos. ser. l. ij. §. si venter. et. §. de sta.
ho. qui in vtero.

b **Animal fue-**
rit. sic. §. de suis et
le. l. unus. et insti.
de here. ab intest.
§. cum autem.

c **Exfecto** sic
§. de sof. test. l. post
humus. et. J. ad ter
tul. l. §. sed si ma
tris. et. §. ad. l. fal.
l. in lege falcidia.

d **Petere pote-**
rit. vt et. §. si. l. l. ij.
in fi.

e **Gradatim** fa
cit. §. §. proxi.

f **Ab eo posse**
possimimo reuer
so expectatur eniz
reueri vt partus
nasci. vt. §. de con
trata. l. §. si ex tri
bus.

g **De parte** p.
consul. i. pre
tor.

h **Uulgo ques-**
ti. vt insti. ad or
fi. §. nouissime. r b
succes. cog. §. vul
go. et. §. e. modesti
mus. et. §. de
adop. l. cum i ado
ptionem. §. sed si
quid est.

i **Nascitur** C.
ad offi. l. si. sed na
ti ex duabus con
cubitis eodem ta
men patre nati an
sint cognati. rñ.
nō succedūt: quia
nec cognatis pa
tris etiam si legiti
mentur: vt in aul.
quibus mo. na. et.
fi. su. §. filium au
tem.

k **Apiti di-**
minutione.
minima.

l **Frater** duo
erant fratres ado
ptiui.

m **Proximitatis** id est cognationis civilis.
n **Palam est** vt et. §. titu. l. ij. in prin. r facit. J. vnde vir
rpor. l. i. r. §. de re. du. l. si cognatis. r dicit ibi.

o **Spurius** cōsanguinitatis aut p. i. agnationis.
p **Quunt** ergo mater nō est agnata filio. vt r col

hoc est q̄cuq̄ fuerit tū c depre
hensus primuz locū obtinet.

Si q̄s primior cognat⁹ na
sci speret: in ea cōditōe est vt
dici debeat ob stare eū sequen
tib⁹. sed vbi nat⁹ est nō admit
tem⁹ eū q̄ post vtrē prim⁹ vi
debat. sed hoc ita demum erit
accipiēdū si hic q̄ in vtero esse
dr viuo eo de cui⁹ bo. pos. agif
fuerit p̄cept⁹. nā si post mortē:
neq̄ ob stabit alij: neq̄ ip̄e ad
mitret: q̄ neq̄ fuit primus co
gnatus ei quoviuo nōdū aial⁹
fuerit. **Si q̄** p̄gnās decef
serit: r vtero exfecto⁹ p̄tus sit
edit⁹: in ea cōditōe est p̄
istevt m̄ris sue accipe bo. pos.
possit vñ primi cognati. §. r
senatuscōsultū orficianū r vñ
legitimi petere⁹ poterit: q̄ tpe
mortis in vtero fuit. **Grada**
tim⁹ hō admittunt cognati ad
bo. pos. vt q̄ sunt proximo gra
du oēs simul admittāt. **Si**
q̄s apud hōstes fuerit mortis
ei⁹ tpe de cui⁹ bonozū posses
sione agitur: dicēdum est bo
nozū possessionē peti ab eo
posse.

g **aus.**
H **De parte proconsul⁹** na
turali equitate mor⁹ om
nibus cognatis p̄mittit bofi.
poss. quos sanguinis rō vocat
ad hereditatē: licet iure civili
deficiāt. Ita q̄ etiā vulgo q̄ si
tibi liberi matris r mater talū
liberorū: itē ipsi fratres inter se
ex hac parte bonozū pos. pete
re p̄nt: q̄ sunt inuicem sibi co
gnati. vsq̄ adeo vt p̄gnās q̄q̄
manumissa si peperit: r is qui
nat⁹ ē m̄ri: r mater ipsi: r iter

ligitur insti. de suc. cog. §. vulgo.
q̄ **Petere potest** vt et. §. eo. l. hac parte. cum concor. fal
uo quod dicitur de illustri. vt. C. ad offi. l. si qua.

L **egitimis agnatis.**
L **egitimi** i. agnati. vt et. §. vñ legi. l. l. in fi. hoc
tñ fallit i casib⁹. vt
C. de leg. here. l. fi.
§. cū igit. r §. cum
aut. r eosdē hēs in
sti. de le. ag. suc. §.
nostra.

se q̄q̄ q̄ nascunt⁹ cognati sunt
Apiti dimi Julian⁹.

Q **nutiōe** perimuntur co
gnatiōes q̄ per adoptionē ac
quisite sunt: igit si post mortē
p̄bi grā fratris adop̄tui intra
cētēsimū diē adop̄tū⁹ frater
capite diminut⁹ fuerit: bonoz
possessionē accipe nō poterit
que p̄mitatis^m nomine fra
tri defertur. p̄torozem eni non
solū mortis tps: s; etiā id quo
bonoz possessio petif intueri
palam est.

S **Spuri⁹** intestato decef
serit iure cōsanguinita
tis⁹ aut agnationis hereditas
ei⁹ ad nullū p̄tinet: q̄ cōsan
guinitatis utēq̄ agnatiōis iu
ra a patre oriunt⁹. p̄mitatis
vero nomine mater ei⁹ aut fra
ter eadē matre nat⁹ bonozū
possessionē eius ex edicto pe
tere potest.

L **egitimis** capite dimi
nutis nō dat bo. pos. iu
re heredis legitimis: q̄ nō ea
dem causa eozū est que libe
rorū: sed gradu cognatorū
rursus vocantur.

Q **agnatis** accusatio ni
chil obstat ad successio
nem si accusauerit cognatos
suos.

I **S** qui aliqua ratioe ser
uus fact⁹ est: manumif
sus⁹ nulla rōne recipit cogna
tionem.

M **odestinus** rñ. nō ideo
minus ad auie mater
ne bona ab intestato nepotes
admitti: q̄ vulgo questi p̄po
nuntur.

M **odestinus** mat̄ rne. secus in paterna. vt. C. de nat.
lib. l. fi. et facit. §. eo. hac parte. rñ.

t **Que liberorū**
q̄b⁹ nō nocet cap.
di. vt emancipatio
q̄min⁹ habeat vñ
libe. vt. §. si ta. te.
nul. ex. l. liberi. sec⁹
si et §. dērit emāci
pat⁹ se i arrogatio
nē. q̄b dicit. §. u. ij
l. fi. alij dicit q̄ li
beri exclusi ab vñ
li. p. capi. di. ad huc
admittunt iter le
gitimos. §. p̄ vñ co
gnati. nō aut p̄ vñ
lib. vt. Tit. i. l. i. §.
§. vidēdū. s; ibi re
pudiant: vt tpe ē
exclus⁹. at p̄ emāci
pationē excludit
p̄ ius civile: s; ad
mittit iure pre. p̄
vñ lib. vna cū suis
vt insti. de here. ab
intesta. §. emācipa
ti. s; hodie etiā iu
re civili cum inter
patrē r filiū nō tol
latur ius agnatio
nis per capi. di. vt
insti. de leg. cog.
suc. §. fina.

v **Vocant** s. le
gitimi predicti. i.
agnati. et facit in
aul. de nup. §. hic
coll. iij.

Q **gnatis** su
os. argu. cō
tra. §. de bonis li
ber. q̄cū maior.

I **qui manu**
missus. sec⁹ si
restitur⁹. vt no. liti.
de ca. di. §. suus.
nec corrigi p̄ aul.
de he. ab inte. coll.
ij. vbi sola cā natu

rē. nā r p̄tor ituebat naturalē cām. vt. §. eo. l. ij. r tñ hos nō
admittebat. vt. §. e. l. i. §. p̄tiet. et fa. §. b. sta. homi. l. hō liber

M **odestinus** mat̄ rne. secus in paterna. vt. C. de nat.
lib. l. fi. et facit. §. eo. hac parte. rñ.

M **odestinus** mat̄ rne. secus in paterna. vt. C. de nat.
lib. l. fi. et facit. §. eo. hac parte. rñ.

M **odestinus** mat̄ rne. secus in paterna. vt. C. de nat.
lib. l. fi. et facit. §. eo. hac parte. rñ.

M **odestinus** mat̄ rne. secus in paterna. vt. C. de nat.
lib. l. fi. et facit. §. eo. hac parte. rñ.

M **odestinus** mat̄ rne. secus in paterna. vt. C. de nat.
lib. l. fi. et facit. §. eo. hac parte. rñ.

M **odestinus** mat̄ rne. secus in paterna. vt. C. de nat.
lib. l. fi. et facit. §. eo. hac parte. rñ.

M **odestinus** mat̄ rne. secus in paterna. vt. C. de nat.
lib. l. fi. et facit. §. eo. hac parte. rñ.

M **odestinus** mat̄ rne. secus in paterna. vt. C. de nat.
lib. l. fi. et facit. §. eo. hac parte. rñ.

Octavi. dic q agnatus octavi gradus fuit capite mi-
nutus vel tempore exclusus. vnde sequenti capite co-
gnato: ut vocat. vt. s. e. l. legitimis. defert ergo ei bo. pos. vñ
cognati: sed dices quod cum illa non potrigatur ad eum gra-
dum: vt. s. eo. l. i. s. hec autem. et in li. de suc. co. s. fi. Rñ. il-
lud in cognatis q

non fuerit agna-
ti. at isti q fuerunt
eo iure: q fuerunt
et poterunt et iure
ciuit succedere lz
no successerint: ha-
bet hoc pl' vñ vsqz
ad decimū gradū
vocent p vnde cog-
nati: nāz filij et si
ex alio capite vo-
cent: semp in ha-
bent annu: vt. i. qz
oz. in bo. pos. ser. l.
pe. s. fi. in hoc in
no retinet priuile-
giū vr admutatur
vt. prim. i. vt pre-
ferat cognat: qui
sunt in prim. ori
gradu: qz ius po-
tuerit vt agnatus
succedere de iure
ciuiti ante ca. di.
Alij dicūt hie dari
vnde agnati. et qd
i. dicit vt priorio
cognato: dicunt. i.
agnato et null' est
cap. minutus.

b Extiterit. id ē
extiterit potuerit.
c Defert. s. di-
ctā bo. pos. vñ cog-
nati. et facit. i. ad
tertul. l. i. s. fi. nō.
d In iuritur. et
p alia extr. neus
e Nō potuisse.
hoc verū est si erat
mutus. als pōt te-
stari. vt. C. qui tes-
ta. face. pos. l. di-
cretis. vel illō nos-
uum: hoc vetus.
f Ignorasse. vt
C. de in inte. resti.
mi. l. de tutela.

In testata. ticia. vt. i. patet.
h Sempronā. et facit. i. ad tertul. l. i. s. pe.
De successioe edicto. hoc edictū ē de capite in caput
s. lta. test. mul. ex. l. i. in prin. itē de gradu in gradum. vt. i.
eo. l. i. s. quibus. que plene no. C. eo. super rub.

Successorium. successioē. l. successioē edictū
et facit insti. de bo. pos. s. cum igitur. et. i. s.
larzi. et. C. qui admit. ad bo. pos. l. qd iu.
k Nō pōt. adeo vt nec p filio delatā. vt. C.
de rep. bo. pos. l. si. et. fa. s. de. of. pec. ce. l. i.

Octavi a gradus agnato
iure legitimi heredis et
si nō extiterit heres possessio
defert: vt primo autē agnato
(quis extiterit hīs) nō defert
tur. **S**ris fili? p pte hīs in-
stitutus cū patruū surdū esse
cōtenderet atqz iō testm face-
re nō potuisse: et possessionez
vt primus cognat' acceperit:
ex die mort' tps haberi rōnē
placuit: qz verū simile non vide-
bā tā coniunctū sanguini de-
functi valitudine ignorasse.

In testata. **S**euola.
Reliquit sorore septiciā
diuerso patre natā: et pregnā-
tē matrē ex alio marito: quero
si mater hēditatē repudiauerit
dum adhuc pregnans est:
posteaqz emia fuerit semprom-
niā: an etiā sēpnomia bonorū
ticie possessionē accipere possit:
mōdi: si mater hereditate ex-
clusa est: eaqz vt proponeretur
postea nata est: accipe posse.

De successioe edicto.
Titulus. x. **A**pianus.

Accessorium. idcirco p-
positū est
ne bōa hē-
reditaria
vacua sine
dño diuiti:
iacerent: et credito: b' lōgior
mora fieret. bene igit' pto: pu-

Interim. quia seruus sit institutus.
m Potest. secus in patre: vt modo dixi. et. s. de acq. he-
n **S**ed ille. s. pupillus. (re. l. is qui. in fine.)
o Tutoris. facit. s. de bo. pos. tutor. et. C. de iure deli. l.
potuit. sed cōtra. s. de auc. pre. si ad pupillū. So. ibi.

Repudiare.
s. d. auc. pre. l. si ad
pupillū. s. So. ibi.
q Delata. ē. im-
mo est delata vt cu-
rator accipiat. vt
s. de bo. po. fu. cō-
pe. l. i. circa pun. s. s.
dic delata est ad cō-
modū ibi: nō ad
hoc vt possit repu-
diari vt hic. et. o-
dē modo m. ad il-
lud cōtra. C. s. cur.
fu. l. i. s. s. in autem.
vbi plene no. i. glo.
vel non. et. et. facit
s. de diuoz. et. repu.
l. iulianus.

Qui semel no-
luit. repudiādo. et
loquitur de edicta
li. ne sit cōtra. i. pe-
ri. s. et. facit. C. de
repu. here. l. sicut.
et. i. quis. oz. in bo.
pos. ser. l. i. iij.

Decretalis.
sic dicit qz pretor
vnius eā decernit
et dat. vt. C. qui ad
m. ad bono. pos.
l. i. s. iij. idē est vt
nō possit etiā ho-
die repudiari an-
te agnitā cotā iu-
dica nec post vt hē:
nec obstat qz hēro-
ditas potest repu-
diari. vt. s. de ac-
quir. here. l. is qz
sola voluntate pōt
adiri et similiter re-
pudiari. sed bono.
pos. nō. sed aliqua
solēntas in agro
scēnda etiā hodie
ē necessaria vt pre-
sentia iudicis. vt. d.

C. quid admit. ad bo. pos. l. fi.
f Finiri. ius petende decretalis.
v C. a. s. decretalē. sec' i edictali. vt. s. pri. s. qz edictali
repudiata: ius petēde decretalis ē amissū. an aut' pacto
hec decre. possit remitti an agnitā. rñ. sic ar. C. de pac. l. fi.
x Decretis. a iudice. **y** Nō pōt. sicut nec hēditas
vt. C. de rep. here. l. sicut. et. s. de nego. gest. p. opom. i. bi nā
quō cum. et. et. s. de acqui. he. l. qui supstitis.
z Si intra. hec successio ē o gdu i gdu. s. i. p. s. s. capite
a Motu. s. ut. vñ als exclusus. vt. i. s. qd. (in caput.

a Si in diebus. hec ergo sunt paria intra. c. diem: vel etiam centesimo die. vt et insti. de pbo. ob. s. omnis.

b Noluert. i. repudiauert. quod potest etiam suus de iure pterio. vt insti. de he. qua. et dis. s. sui.

c Unde. i. ex qua parte.

d Ceteris. id e agnatis vt cognatis. Accur.

e Succedat. si non sint alij qui possint venire per vnde liberi nam illi istis pferuntur vt liti. de he. ab in. te. s. admonedi. et s. tu. i. legitimis. sed qd si simplici. ter repudiauert. videtur in totu repu. diaffe. ar. s. de in. ter. ac. l. si sine. s. q. interrogatus. r. de acqui. he. l. in plu. rium.

f Ipse sibi. sic ergo admittitur vt alius. vt. ar. s. de adop. l. emancipa. tum. s. fi. et. s. vnde l. i. i. pn. r. c. de adul. l. iure ma. rit. et. s. qui po. in pi. ha. l. iij. in prin. s. arg. s. c. d. codi. l. i. in prin.

g Pterit. i. re. pudiauert. et sic co. cor. s. de acqui. he. re. l. in pluriu. sed cōtra in eo. titu. l. illud. So. ubi dela. ta est successio vtri. qz de iure ciuili qd pater. qz insatur ab intestato potest adire licet incidat in edictu si qz om. cā te. hic aut iure pterio. nō est delata ex scdo capite nisi repudiet ex pto. vt. l. qz oz. in bon. pos. fer. l. i. et. s. si quis om. c. r. l. i. Vel dic qz hic repudiauert ex primo capite tantum tibi ex vtroqz vel indifuncte. et facit. s. de acqui. here. l. in plurium.

h Succedat. ab intestato.

i Sanguinis. sic r. s. n. i. l. ij.

k Propria. sic et. s. de lib. r. pos. l. in suis. et. l. de bo. dā. l. cum ratio. in prin.

l Non sunt. sic r. s. de inter. ac. l. qui interrogatur. r. l. seq. et facit insti. eo. s. liberis.

m Filio. qui erat frater eius. r. tūc est ratio. qz vt colla. teralis ei succedit quasi ex testō impuberis fratris quod

testimū bonorū possessionē pe. ti posse: ita intelligendū est vt r ipso die ceterimo bo. pos. pe. ti possit: que admodū intra la. lēdas r ipse lalēde sint: idē ē si in dieb⁹ centesimis dicatur

Quib⁹ ex edicto bo. poss. dari pōt: si qz eozū aut dari si. bi noluert⁹ aut in dieb⁹ statu. tis nō admiserit: tunc ceteris bonorū possessio p inde cōpe. tit: ac si prior ex eo numero nō fuerit. **Sed** videndū est an inter ceteros ipse quoqz q ex. clusus est admittat: vt puta fi. lius est in prāte: delata ē ei bo. possessio ex pua parte vnde⁹ liberis deserit: exclusus est tpe vt repudiatione: nec ceteris⁹ deserit. s. an ipse sibi succedat ex hac successoria pte: r mag⁹ est vt succedat⁹ vt vnde legiti. mi possit pete: r post hos suo ordine ex illa parte vnde pri. mi cognati vocantur: et hoc iu. re vtimur vt admittātur. pote. rit igit ex sequēti pte succede. re ipe sibi: itēqz hoc dici pote. rit r in fm tab. bon. pos. vt si fm tab. non pterit⁹ bo. pos. is q potuit ab intestato succe. dere ipe sibi succedat⁹ **Par. gius** tps pterit⁹ liberisqz pe. tede bo. pos. tribuit in honore sāguinis: videlicet qz artādi no erant q pene ad bona pro. pria⁹ veniunt: iōqz placuit eis

fecit pater pro eo. vt insti. de pnp. sub. s. igit. Alij dicūt qz pater fuit substitut⁹ suo filio impuberi ab auo insitutor: r tunc est ratio: qz vt dicit substitut⁹ nō vt fil⁹. sed nōne fi. lius insituitur a patre vt quilibet et tamen habet annū. vt. l. s. fi. imo vt fil⁹: et qz hoc necesse habet facere.

prestuit annū: scz ita modera. te vt neqz ipsi vgerent ad bo. pos. petitionē: neqz bōa diu ia. cerent. **Sane** nōnūqz vige. tibus creditorib⁹ interrogādi sūt in iure an sibi bonorū pos. admittāt vt si repudiare se di. cant: sciant creditores qd sibi agēdum esset. si deliberare se adhuc dicāt: precipitādi non sunt. **Si** qz autē a pte suo ipuberi filio⁹ sit substitut⁹: nō intra annū sed intra diē cente. simum bo. pos. petere poterit. **Nō** solū autē cū suo noieye niunt liberi parētesqz hoc eis tribuit: verū etiā si seruus eius erat q ex liberis parentibusqz heres insitutor⁹ est intra annū cōpetit bo. pos. psona est eni ea q meruit hoc beneficiū qd petat. s. r si pater emancipati filij bo. pos. cōtratab. accipere velit: an id āni tps ei ppetere cōstat: r gñaliter aut iulianus ex oibus causis liberis paren. tibusqz intra annū bo. pos. cō. petere. **Pomponius.**

Aferioris gradus co. gnat⁹ beneficiū edicti successio: nō habuit: cū prior ex propria parte bonorū pos. sessione accepisset. nec ad rē ptiuit q abstinedi facultatē ob auxilium pietatis prior: co. gnatus acceperat: igit fiscova cātia bōa recte dferri placuit.

ti. nam ex gradu cognatorū non a quo est exclusus p pe. titioē ptiuit. vt insti. de here. ab intesta. s. admonedi. et s. tu. i. l. legitimis. Itē sequens caput nullum est nisi vt erytor et postea fiscus ex quibus capitib⁹ cognat⁹ nō vo. catur. Dic ergo qz hic de mere cognato dicit cui iō postea nō dat pterio: ne videat auferre qd dederat prior: et sic ef. fet ludi vno. at i cōtrariis iure ciuili veniebat vt agnat⁹ l. xij. ta. vt in s. si quis adita. vbi dicit ius antiquū. vt qsi agnatus. vt per se. cō. vt in. d. s. si bo. pos. vel per testm qd et ipsum est iuris ciuili. vt. d. l. de vulg. sub. l. ij. s. ergo ē. Itē et patronus iure ciuili vocat. vt. d. l. si ex modica. quo

Bono. pos. et sic non interest. vt s. de pe. here. l. ij. r iij. s. ar. s. s. d. leg. pre. l. ij. s. i. r de in. ter. ac. l. si sine. s. illō Accursius.

Et generali. ter. sic. i. quis oz. in bo. pos. l. iij. in fi.

Aferioris. co. gnatus. mul. tomagis in agna. to vbi hoc iure nō habet locū succes. sōu edictū d gra. du in gradum: li. cet hodie cōtra. vt insti. de here. ab in. test. s. placebat.

Accipisset. sic c. de ipub. r ali. subst. l. post aditā. et. s. de acqui. here. l. si minor. s. s. ad. tertul. l. i. s. si qz adita. r. l. ij. s. si bo. norū. r. s. de vulg. subst. l. ij. s. ergo etiam. et. s. de bo. lib. si ex modica. s. si fil⁹. qd dicit qz sequēs admittit si pcedēs petat resti. tut vt deserat. sol. ille d equitate. hic de rigore. vñ r hic de equitate admit. titur. nam cū pre. cedens petat resti. tut vt deserat ex qz dam cōsequētia r hic debet restitui vt accipiat saltem vtiliter. ar. c. si ad. uersus trans. l. i. et ij. pla. autem dixit nullo mō admit.

casu nuda voluntate sit heres. vt et liti. de here. qua. z dicitur. qd in iure ptozio non fit. sz faeto ptoz est opus qd est p ius pous. vt dic casum qd h por ob initio repudiat. uit z cu sequis possit petere repudia uit vel tepore fuit exclusus. tandem por petijt restitui vt adeat z iteru vt dimittat. nunc sequens vult restitui vt admittat ad instar pcederit q fuerat minor sed non pot oblate sua sibi repudiatioe vel negligetia. et facit s. de m. l. et si sine. sed qd papinia nus. et qd ibi no. vel ille. i. ad tertu. in filio loquuntur in q fuit spectale. z facit. i. ad tertu. l. filij. s. i. z. s. ti. i. l. octau.

De gradi. affi.

Ra d. e ferior. acit

liti. eo. z i. auf. de here. ab. i. est. i. pn. b. l. Itaq. q. sunt parentes.

c. Cognati. vt mater filio. et filio matri.

d. Propagant. als ppaganur. als pcreantur.

e. Fili sunt. i. de hoc qnto gradu filio patru magni. id est filio fratris aui mei.

h. Ce e pris. ac cipe cofobrinus. et. et. e sensus qd filio patru mei magni e fobun pris ei. i. mei. de cui. sz mei cogna

trone qntur. Sexto gradu. duplari. nam duos habeo in pmo

De gradib. affinitat. l. i.

Rad. co. ai. gnatiois alij superior ordinis sunt. alij inferioris. alij ex trasuerso siue a latere. superior sunt ordis paretes. inferioris liberi: et trasuerso siue a latere fresz forozes liberiq. eoz. sz z superior qde z inferior cognatio a prio gradu icipit. ex trasuerso siue a latere null e prim. qd. et io icipit a scdo. itaq. i prio gradu cognatiois superior qde z inferior ordinis cognati pnt cocurre. ex trasuerso no nuq. eode gradu qsq. pcurrere pt. at i scdo z tertio et deinceps i ceteris. pnt etiā ex trasuerso qda pcurrere z cu superior ordinis cognati. sz ad monedi sum. si qn de h ditate vel bo. pos. qram. no sp eos q eiusde. qd. fut pcurrere. Prio gdu fut supra pf z m. ifra filio filia. Scdo gdu sunt supra auus aua. ifra nepos neptis. ex trasuerso frat foroz. Tertio gdu fut supra pau. p. aua. ifra p nepos p neptis: ex trasuerso frs foroz. isq. filio. z couenienter patru. amita. auucul. m. itera. Quarto gdu fut supra abauus abaua. ifra abnepos abneptis: ex trasuerso frs foroz. isq. nepos neptis: z couenienter patru. magn. z amita magna. i. aui frz foroz. auucul. magn. z m. itera magna. i. aui frz z foroz. ite frs patruales foroz. resq. patruales. i. qui que duo b. ex frib. ppagan. ite fobun ni cofobrineq. i. q. que ex duob. foroz. nascut qn foroz. ni. ite amitini amitine. i. q. que ex foroz. z frz. ppagan. sz vulg. fere oes istos coi appellatioe cofobrinus vocat. Quinto gdu sunt supra artau. ifra atnepos atneptis z ex trasuerso frs z foroz. p nepos p neptis: z puenieter ppatrius z pamita. i. pau. frater et foroz

pauucul. et pm. itera. i. pau. frz z foroz. ite frs patruales. i. foroz. patruales filio. z filia. z filio. cofobun. i. cofobun. ite amitini amitine filio. filia. ppio. fobun. ppio. fobun. ite sunt patru magni amite magne. auuculi magni matertere magne filio filia. Apianus.

h. De est patris ei. de cuius cognatioe qritur cofobunus cofobrina siue frater patruelis.

Sexto gdu fut supra tritau. tritaua. ifra trinepos trineptis. ex trasuerso frs z foroz. abnepos abneptis z puenient abpatru. abamita. i. abau. frz z foroz. abauucul. abmatertera. i. abau. frz z foroz. item patru magni amite magne auuculi magni matertere magne. i. nepos neptis. ite frs patruales foroz. patruales fobun ni cofobun. amitini amitine: nepos neptis ppatrius pamite: pauuculi pmatertere: filio filia. ite qd ex fratribus patruelis: aut cofobunus aut amitini qui vndiq. ppagan. q. pprie fobun. vocant. In septio aut gdu qm. ite ee pnt p sone ex hys qd dixim. sat appet. Admonedi tn sum. parenti l. beroz. isq. psonas sep duplari. au. etem z aua ta maternos qz pnos itelligim. ite nepotes neptesq. ta ex filio qz ex filia. qua rone. f. deinceps in oib. gradib. supra ifra qz sequent. M. odest.

De naturali cognatioe qrit septimu gradu qd excedit: quaten. vltra eu fere gradu reruz natura cognatoz. vita p. s. iste no patit. Logna ti ab eo dici putatur q. q. vna comuniterve nativ. ab eode orti pgenitive sint. Lognatiois substantia bifaria apd romanos itelligit. na qda cognatioes iure civili: qda naturali conecuntur: nonuq. vtroq. iure cocurrete z naturali z civili copulaf. cognatio. z qde naturalis cognatio p se sine civili cognatioe itelligit q. p feminas. descedit q. vulgo liberos peperit. cuius aut p se. q. et legitima dicit sine iur. nali cognatio p. s. ite p adoptione. vtroq. iure p. s. ite cognatio vt cu iustis nuptijs p. t. r. c. copulaf. sz naturalis qde cognatio hoc ipo noie appellatur. civilis vero cognatio: sz ipa quoz. p se plenissime hoc noie vocet. pprie tn agnatio vocat videlicet q. p mares coningit. Sed qm. qda iura inter affines qz

gdu. sz. p. s. z m. ite. z. duos. qz. m. ite. rior. f. filio. z. filio. sz. i. sco. s. fur. iij. sz. au. z. aua. p. r. i. z. au. z. aua. m. ite. sic. z. f. nepos. z. neptis. ex. filio. ite. nepos. z. neptis. ex. filia. et. sic. deinceps. vt. subijcit.

On facile. i. nullo mo. vt. h. vii. cognati. l. i. s. h. q. autz. sic. s. de. p. hoc. cur. l. in. caufe. in. fi.

Diei putantur. vt. et. s. vii. cog. l. i. s. i.

Cognatiois. facit. s. vii. cogna. l. i. s. cognatum. et. l. capitis.

per feminas. sic. i. l. de. leg. ag. tu. in. pun.

Domine. scz. generali. quod. est

cognatio: sic spe
cies affinitatis
nomen generis: vt
s. de adop. l. q.

a Per nuptias
licitas. vt. l. e. l.
sciendum. sed fm
canones etiam p
fornicationez fm
Bzo. etiam fm le-

ges quo ad prohi
bitionem nup. co-
trahitur affinitas
sine nuptijs. vt. s.
de ritu nup. l. z. ni-
chyl. z extra de eo
qui cog. consang.
vxo. sue. c. discre-
tionem. accur.

b Ex nuptijs.
si nuptie sunt cau
sa affinitatis. ergo
non sunt affini-
tas viri z vxoris: sed
causa ceterorum
affinitatis. vt hic.

c Gradus au-
tem nulli sunt. ve-
rum est. p. p. na
gradus dicitur ra-
tione cognationis
naturalis que hic
no est. improprie
tamen z hic pos-
sunt dici gradus.
vt. l. eo. iuriscōsul-
tus. in pñ. de his
dic. quoto gradu
est vxori mee iure
cognationis toto
erit michi iure affi-
nitatis: idē econ-
tra in meis cogna-
tis ad eam.

d Hos itaq. sic
s. de ritu nup. l.
nuptie.

e Ubi nuptie.
als est vbi nuptie
interdicte. zc. als
vbi nuptie no sint
interdicte: als vbi
nuptie sint ex qui-
bus zc. z facit. s. e.
s. affines. z quod
ibi no.

f Non retine-
bit. l. perdit. als p
der. accur.

g Affinis autē
ei. s. z adoptiuo.

h Nemo est.
immo patris ad-
optiuū vxor est ei

versant: nō alienū est hoc loco
de affinis: qz breuiter differe-
re. Affines sunt viri z vxor-
ris cognati: dicti ab eo qz due
cognatiōes qz diuerse inter se
sunt p nuptias copulanti: z al-
tera ad alterius cognatiōis fi-
nē accedit: nāqz p iungēde affi-
nitatis cā sit ex nuptijs. Hoia
vero eoz hec sunt: focer socer
gener nurus: nouerca vitricus
puitignus puitigna. gradus vero
affinitatis nulli sunt: z quidez
viri p vxorisqz focer: mat autē
eoz foccus appellat: cū apud
grecos p. p. te viri patricij
mater vo vo-

caz vxoris aut pater
mater vo vocat: filij au-
tē vxor nurus: filie vero vir ge-
ner appellat. vxor vo liberis
ex alia vxore natis nouerca dicitur
matris vir ex alio viro natis vt
tricus appellat. eoz vterqz na-
tos aliu de puitignos puitignosqz
vocat. potest etiam sic diffini-
ri: focer est vxoris mee pater
ego illi sum gener. Socer ma-
gnus dicitur vxoris mee auus z ego
sum illius pgener: z retro pater
meus vxoris mee focer est hec
illi nurus est: z auus meus fo-
cer magnus est: illa illi pnur.
Item profoccus michi vxoris
mee auia est. ego illi sum pge-
ner. z retro mi mea vxor mee
foccus est: illa huc nurus z auia
mea foccus magna est z vxor
mea illi pnurus est. puitignus
autē est vxoris mee filius z alio
viro natus: ego illoz vitricus. z
in p. r. r. u. vxor mea liberis qz
ex alia vxore habeo nouerca
dicitur: liberi mei illi puitigni sūt
viri frater leuir est: apud gre-
cos appellat. vt est apud
homerū relatū. sic est hēlena
ad hec torem dicit. Viri fozor
glos dicit apud gre. duoz fra-
trū vxoris iantrices dicunt
apud grecos qd vno ver-
su idēz homerus sigt. l. hos
itaqz qui affinitatis cā inter se
parētum loco libero: usqz ha-

benf: in mīmonio copulari ne-
phas ē. Sciēdū est neqz co-
gnationē neqz affinitatem esse
posse vbi nuptie iterdicte sūt
ex quibus affinitas cōiungit.

Libertini libertineqz inter
se affines esse pñt. In ad-
optionē datus aut emancipatus
quascūqz cognatiōes affinita-
tesqz habuit retinet: agnatiōis
iura nō retinebit. s. in ea fami-
lia ad quā p adoptionez venit
nemo est illi cognatus pter p. rez
eosve qbus agnascit: affinis
autē ei oīno in ea familia nemo
est. Is cui aqua z igni in-
terdictū est vel aliquo mō ca-
p. te z ciuitatē amitteret: z cogna-
tiones z affinitates oēs qz an-
habuit amittit. Paulus

Si filiu naturalē emāci-
pauero z aliu adopta-
uero nō esse eos frēs. Si filio
meo mortuo fictiū adopta uero
videri eū defuncti fratrem fuisse
arrianus ait. Ulpianus.

Albeo scribit nepos ex
filia mea nati vxorē nu-
rū michi esse. Et generi z nur-
appellatiōe spōsus qz z spōsa
p. neri. itē focer z focer ap-
pellatiōe sponsoz parētes nō
p. neri vident. ceuola.

Puitignus etiā is est q
vulgo pceptus ex ea nat
est q postea michi nupsit: e q
z is qui cum in p. cubinatu erat
mater ei nat est ex ea q post-
ea alij nupta sit. Pomponius

Struius recte dicebat fo-
ceri z foccus z generi
z nur appellatiōe ēt ex spon-
salibus acquiri. Paulus.

Temata cognationuz
directo limite i duas li-
neas separant: quaz altera est
supior altera infetior. ex supio-
re vo z scdo gradu trāsuere
linee pēdēt: qz oēs latiore tra-
ctatu habito in libru singula-
rem cōteximus. Idem.

Ariscōsul cognatoruz
gradus z affinitū nosse dicitur
nouerca: vt. s. de
ritu nup. adopti-
uus. in prin. s. ibi
nō consequit affi-
nitatem in fami-
lia adoptiuis. nec
enim vxor adopti-
tis est de sua ad-
optatoris familia
vel dic non est ve-
re affinitas sed af-
finitatis locū obti-
net quo ad p. h. i. v.
tionem nuptiarū.
sicut in eadez. l. s.
seruiles. fm Jo.
i. Amittit. insti.
de cap. di. s. quod
autem.

Si filium. nō
esse. sic insti.
de nup. s. iter cas
in fine.
Arrianus ait
p. r. s. de adop. l.
ante penul.
Albeo. conti-
nētur. als cō-
tineri. z dic im-
proprie non proprie.
vt. s. de ritu nup.
l. si qua. s. i. alias
non contineri: et
tunc dic in sensu
proprio: vt. s. eo.
nō facile. s. z qdē.
Ritignus.
P. etiā is est. in
terpretatiue non
proprie. vt. s. l. nō
facile. s. p. uignus.
Struius. ac-
quiri. vt in-
stitu. de nup. s. si
vxor. z facit. s. de
testib. l. in legib.
Temata.
id est gradus.
vt dicit. s. eo. l. i. i.
respon. z in inue-
nali ponitur pro
sanguinis nobilitate:
z debet scribi
per duo. m.
q. Et secundo
gradu. id est ex li-
neas superetici z in-
ferici pendenti li-
nee trāsuere fales.
Ariscōsul
z affinitum. s.
gradus. s. p. r. s.
eo. l. non facile. s.
gradus. Sol. ibi.

Affini-
tas sine
nuptijs
qz hōz cō-
trahit.

a. **C**ōsueuerit. vi. l. i. de le. ag. tu. r. de legi. agna. suc. §. gradatum.

b. **P**rolo. vi. r. §. unde cog. l. i. §. gradatum.

c. **N**ō cogunt. vt. §. de test. l. l. de ge. iulia.

d. **N**omen. sed agnat. r. facit insti. tu. de le. agna. suc. circa pūm.

e. **S**ui dicunt. male ergo dicunt q̄ dicūt suos nō eē agnatos. imo sūt r. pūm. vt. r. de suis r. legi. l. filius f.

f. **I**nter agnatos. cōtra. §. vñ le. gitimi. l. iter agnatos. Sol. l. i.

g. **N**unc parci. mus. al. s. vñmur r. al. s. nunc hō nō parci. mus hīs r. c.

h. **N**ō pūnent. nisi q̄ ad nup. p̄bi. bitōne. vt. insti. de nup. §. serules.

i. **M**aiores ap. pellant. §. de i. ius. vocā. l. quīs. §. si. p̄tra. sol. vt. i. i.

k. **I**te liber. si vis scire de aliqui. bus non eodē p̄e. natis quoto gra. du cōsanguinitat. sibi iungant recur. re ad stipitem: r. si equalit. distant ab illo quoto gradu ab eo distant toto iter se distāt: s. i. u. e. q̄l. q̄to gradu dē. stat remota a sti. pite toto iter se. cū. aut sunt nati ex eo. dē p̄e non dicunt. gradu inter se di. stare: cū si duo fue. rint: vel enā mille. vñū gradu faciāt. r. no. q. esse in eo.

Stadu dē gradu duobus eodē eē modis s. p̄mo q. duob. duo faciūt vñū. modis gradu vñū fratri dicitur. bus eodē p̄e. natis. vñ q. sint in ea dē linea p̄sanguis.

q. legibus hereditates r. tute. le ad queq. p̄ximū agnatū re. dire p̄sueuerūt. §. r. edicto p̄. tor. p̄ximo. cuiq. cognato dat. bono. pos. p̄terea lege iudicio. rū publicoꝝ s. affines r. agna. tos testimoniu iusti dicere: nō. cogunt. **N**omē cognatiōis a greca voce dictū videt.

sic em̄ illi vocāt quos nos co. gnatos appellamus. cognati. sunt r. q̄s agnatos lex. xij. tab. appellat: s. hī sunt q̄ p̄ p̄ez co. gnati ex eadē familia sunt. qui. aut p̄ feminas p̄iungunt cogna. ti tñ nominant. p̄ximiores ex. agnat. sui dicūt. **I**nter agna. tos. i. g. r. cognatos hoc inter. est: q̄d iter gen. r. sp̄em. nā qui. est agnat. r. cognatus est: non. vtiq. aut q̄ cognat. est r. agna. tus est. alterū em̄ ciuile alterū. nāle nomē est. **H**ūc nō par. cim. hīs noibus. i. cognatoꝝ. etiā i. seruis. itaq. parētes r. li. beros fratresq. etiā seruoꝝ di. cim. sed ad leges serules co. gnatiōis origo r. p̄ feminas so. las p̄tingit. frater em̄ est r. qui. ex eadē m̄re tñ natus est: naz. q̄ eūdē patrē habēt: ilc. diuer. sas matres etiā agnati sunt.

Parētes vero vsq. ad tri. tāū apud romanos p̄prio vo. cabulo noiant. vltiores q̄ nō. hñt sp̄ale nomē: maiores ap. pellant. itē liber. vsq. ad tri. nepotē vltra hos posteriores. vocant. **S**unt r. ex laterib. cognati vt frēs sororesq. r. ex. hīs p̄geniti. itez patris amite. auūcūl. r. matertere: nā q̄tiēs. querit quoto gradu queq. p̄so. na sit: ab eo. incipēdū est cui. de cognatiōe q̄rimus. **E**t si. ex infertioribus aut supiorib. gradib. est recta linea sursum. versuz vel seorsuz tēdētū: faci. le inueniē. grad. si p̄ singulos. p̄ximuz queq. nūeram. nā q̄. michi. primo gradu est p̄xim. elus sc̄do gradu est michi: simi. liter em̄. ascēdētibus singulis.

accrefcit numerus. **I**dem. faciēdū in trāsuersis gradib. sic frat. sc̄do gradu est: qm̄ pa. tris vel m̄ris p̄sona p̄ quos cō. iungit p̄ior: numeret. **G**ra. dus aut dicti sunt ad similitu. dinē scalaz locorū ve. p̄clutū: quos ita ingredimur vt a p̄xi. mo in p̄ximū. i. in eū qui q̄si. ex. eo nascit trāseam. **T**rāsea. mus nūc et singulos grad. nūe. remus. p̄rio gradu cognatiōis. sunt sursum p̄suz duo p̄ r. ma. ter: deoz. sum. p̄sum duo. fil. r. filia: qui tñ r. plures eē possūt. **S**c̄do gradu. xij. p̄sone p̄tine. tur hē auus: hoc est p̄ris r. ma. tris p̄. itē auita s̄l. r. tā. p̄na. q̄. materna: frat. q̄ p̄vtrūq. parē. tē accipit. i. aut p̄ m̄ez tñ: aut. p̄ p̄ez aut p̄vtrūq. i. ex vtroq. parēte eodē. s. hīc numerū nō. auget: q̄ nichil differt hīc ab. eo q̄ eūdē parēte haberet tñ. nisi q̄ is eodē cognatos h̄z tā. p̄rios q̄ maternos: s̄o. eueni. re solet in hīs q̄ diuersis parē. tib. nati sunt: vt qui meo fratri. frat. sit. me. cognat. nō sit. po. ne me fratrē h̄e. ex eodē tāū.

p̄re: fratrē aliū h̄e. ex eadē matre: illi inter se fra. tres sunt michi alter cognatus nō est: hī soroz. similit. numerant vt frater. **A**epos q̄z dupl. intelligit ex fillo vel filia nat. idē est r. in nepte. **T**ertio gradu p̄sone p̄tinent. xxxij. qui grad. quadrifaria intelligit: est em̄ aui paterni vel ma. terni p̄. paula. q̄z quattuor: p̄sonas cōplectit: est. em̄ aui p̄ni: aut auitē paterne m̄. itē aui materni. r. s̄l. r. auitē materne m̄. patruus aut est p̄ris fra. ter r. ipse duplicat. intelligēdus est ex p̄re vel ma. tre. **A**uia paterna mea nupsit p̄ri tuo: pepit. te. aut auita p̄na tua nupsit patri meo: pepit. me. ego tibi patru. suz. r. tu michi. **I**dē euenit si mu. lier altera alteri. filio nupsit: nam q̄ ex hīs ma. sculis nati sunt iuicē patris sunt: q̄ femie iuicē. amite. **I**te masculi feminis s̄l. r. patris. femine il. lis amite si vir r. mulier ille filiam ei. duxerit illa. filio eius nupsit q̄ ex p̄e adolescētis nati erūt. ex m̄re puelle natos fr̄is filios: ille eos patruos. illi eas amitas appellabunt. **A**uunculus est. frater matris eadē significatiōe q̄ in patruo dixi. mus p̄tingit si duo viri alter alteri. duxerit filia. qui ex hīs masculi nati fue. rit iuicē auūcūl. que. femine iuicē matertere erūt. r. eadem rōne ma.

natis vt filij duo. ruz. fratrū. nā ipsi. duos gradus fa. ciūt r. tñ sunt eodē. gradu ad stipitē. item p̄m. canones. xiiij. p̄sone ad mi. nus faciūt sex gra. dus. sed s̄z leges. vij. itē no. q. pater. nō est i. gradu p̄m. quosdā sed male. nā est in p̄mo gra. du ascēdētū: fil. i. p̄rio gradu descē. dentū. vt. xxxv. q. v. c. ad sedem. r. in. sti. e. §. h. ut vbi re. currit ad stipitem. nūq. s̄ipes p̄ gra. du cōputat. **I**tem. p̄m. leges q̄z s̄z suc. cessione tractat. cō. putant. vi. r. vñ. grad. r. etiā. x. vt. insti. de suc. cog. §. i. sed p̄m. cano. nes anq. vsq. ad. vñ. qz de nup. tra. ctat. **A**zo. r. d. sed. hęc glo. est p̄m. ca. none. nā alit. cō. putant grad. p̄m. leges. vt. f. p̄ hanc. legem.

scull. puellis auūculi. z ille illis erūt mītere. Ami-
ta est soror patris sicut supra accipienda. Ma-
tertera est mīris soror sūl vt supra. ¶ Illud no-
tandū est nō quēadmodū pīs mīris qz frēs z so-
rores patris amite auūculi matertere dicunt: ita
fratris sororisqz filios filiaqz nomē spāle cogna-
tionis hīe: s; ita demōstrari fratris sororisqz fili-
os filiaqz. qd quidē z i alijs accidere ex postero
ribus appebit. ¶ Pronepos qz z pneptris qua-
drifarter intelligitur. aut em̄ ex nepote ex filio
aut ex nepote ex filia descendūt: aut ex nepte ex
filio: aut ex nepte ex filia ppagant. ¶ Quarto
gradu psona p̄tinet octoginta. abauis cul⁹ in-
tellect⁹ in octo psonas porrigit. est em̄ p̄auī pa-
terni aut materni p̄: qz singulos duplici mō in-
telligēdos diximus. aut p̄auīe p̄ne aut mater-
ne p̄: que z ipse singule psona dupl^r accipiunt
abauie z hē hac rōne numerant. est em̄ p̄auī pa-
terni aut materni mī. itē p̄auīe paterne aut ma-
terne mat. Patruus magn⁹ est frater aui. q̄ au⁹
itē frēs cū duob⁹ modis intelligant^r q̄tuor pso-
nas hoc nomē amplectit: vt sit aui p̄ni vel ma-
terni frater q̄ vel est ex eodē p̄e id est pauo. vel
t̄m matre eadez. i. p̄aua nat⁹ est. q̄ nō michi est
patruus magn⁹ is patri meo vel mī mee patru⁹
est. Amīta magna est aui soror. auus aut itez so-
ror vt supra dixim⁹ dupl^r intelligit. z iō hīc qz q̄t-
tuor psonas intelligim⁹. sūl q̄ p̄is mei vel mīris
mee amīta est michi erit amīta magna. hīc auū-
culus magn⁹ est aui frater: q̄tuor psona hūc no-
mīnī eadē rōne sunt subiecte. michi qz is est auū-
culus magn⁹ q̄ patri meo vel matri mee auūcu-
lus est. ¶ Matertera magna ē aui soror quat-
tuor modis. z hoc ob eandē cām intelligit: ea q̄
mī mee vel p̄i meo matertera est: michi mater-
tera magna vocat. ¶ Eodē gradu sunt z illi qui
vocat^r frēs patrueles: itē sorores patrueles: cō-
sobini z sobine. hī aut sunt q̄ ex fratrib⁹ aut so-
roribus nascunt^r qz qdā ita distinxerūt vt eos q̄
dē q̄ ex fratrib⁹ nati sunt frēs patrueles. itē eas q̄
ex fratrib⁹ nate sunt sorores patrueles: ex fra-
tre autē z sorore amītnos amītnas: eos vero z
eas q̄ queve ex sororibus nati nateve sunt cōso-
binos z sobinas q̄si sororinos: sed pleriqz hos
oēs z sobinos vocat sicut trebat⁹. ¶ Sub hac
appellatōe noīm psona cadūt sexdecim. hē pa-
trui filius. itē filia bifaria sicut supra numerant:
nā patris mei frater eē p̄r vel ex codez p̄e vel
etiā ex eadē mīe sola: amite fili⁹. itē filia auūculi
fili⁹ itē filia mītere filius itē filia amite auūculo
mītere: ceteris duplici intellectu secūdum ean-
dem rationem patris nomē. fratris sororisqz ne-
pos ac neptis eodē gradu sunt: s; z ff. itē soror ne-
posve z neptis dupl^r accepti p̄tinebūt psonas

sexdecim sic: frēs ex eodē parēte nepos ex filio
nepos ex filia. frīs eodē p̄e nati neptis ex filio:
neptis ex filia frīs alio p̄e eadēqz mīe nati: neptis
ex filio neptis ex filia: eadēqz cā octo psona em̄
ciūt vt alie octo accedāt: ex sorore natoz nepo-
tes neptisqz sūl nūerāf a nobis. frīs aut mei ne-
pos neptisqz me patruū magnū appellāt. Fra-
trū sororisqz meoz nepotes neptisqz. itē mei in-
ter se z sobini sūl. Abnepos abneptis hī sūl p̄
nepot^r p̄nept^r fili⁹ filia: nepos neptisve nepot^r
nept^r filij filieve p̄nepos p̄nept^r nepote v^r ex fi-
lio nato vel ex filia nepte vel ex filio nata vel ex
filia acceptis vt ad singulas psonas q̄du descē-
dam⁹ sic fili⁹ nepos p̄nepos abnepos fili⁹ nepos
p̄nepos abnept^r fili⁹ nepos p̄neptis: abnepos
abnept^r. sūl hē psona nūerabunt p̄posita filia: z
sic fiet sexdecim. ¶ Quito q̄du psona p̄tinet. c.
octoginta q̄tuor: attau⁹. i. z attauia: attau⁹ est ab-
auī vel abauie p̄ p̄auī vel p̄auie au⁹ auī auicqz
p̄au⁹ mīris vel p̄ris abau⁹. hū⁹ appellatio p̄soas
cōplectit sexdecim enūeratōe scā tā p̄ mares qz
p̄ femias: vt sic ad singulas psonas pueniamus
p̄ au⁹ p̄au⁹ abau⁹ attau⁹ p̄ au⁹ p̄au⁹: abaua at-
tau⁹ p̄ auia p̄au⁹ abau⁹ attauia p̄ auia p̄au⁹ ab-
aua attau⁹ p̄ auia attauia attau⁹ p̄ auia p̄auia
abauia attau⁹. sūl mīris psona p̄posita nūeratio
fiet. Abaua totidē psonas p̄tinet eadē rōne nu-
meraras. i. sexdecim. ¶ Patru⁹ maior est p̄auī
ff p̄ris v^r mīris patru⁹ magn⁹. sub hoc noīe erūt
psona octo z sic noīe enūerabunt: p̄ au⁹ p̄auus
abau⁹ ff p̄auī p̄ au⁹ p̄auus abauia ff p̄auie. p̄
auī p̄auus abau⁹ p̄ p̄auī p̄ auie p̄auus abauia
mī p̄auie. totidē erūt in mīris psona z pauo ei⁹
p̄positis. ideo aut frēs p̄auie enūerantes añ ab-
auū ponim⁹ qz vt supra significam⁹ nō alit pue-
nit ad eū de q̄ q̄rif: nisi p̄ eos trāsītū fuerit ex q̄-
bus nascit abauūculus maior. i. p̄auie frat^r: p̄ris
vel mīris auūcul⁹ magn⁹ eadē dinūeratione hīc
qz octo p̄soas p̄putabim⁹ hoc t̄m imutato: vt is
p̄ffe p̄auie p̄ponat. ¶ Amīta maior ea ē p̄auī
soror p̄ris vel mīris est amīta maior ea p̄auī so-
ror amīta magna: qz ad numerū z expolitionē p̄-
sonaz eadē erūt imutato hoc vt p̄auī soror ad
extremū ponat. ¶ Matertera maior hoc est so-
ror p̄auie p̄ris vel mīris mītera magna nūer⁹ p̄-
sonaz idē est vt in nouissimo ponat p̄auie soror:
hos oēs patruos maiores qz retulim⁹ q̄daz ap-
pellāt ita p̄patru⁹ p̄auūcul⁹ p̄amīta p̄materter-
ra: qz t̄n ego ita noīo: illi z frīs vel sororis p̄nepo-
tē me demōstrāt. ¶ Patruī magni fili⁹ filia sunt
frīs aut fili⁹ filia p̄auī p̄auie nepos neptis ex filio
filia patris vel matris z sobini⁹ cōsobina: octo
psonas z hīc cōputabim⁹ qz auus z ff vt iā di-
ctū est dupl^r accipiunt: z iō patruī magni filius

quatuor implentur totidem filia. ¶ Amite magne fili? filia hi sunt aui sororis fili? filia pau? pauie nepos neptis ex filia pris vel mris cosobrin? cosobrina. nuer? psonaz idē est q supra. Auūculi magni fili? filia: hi sunt aui pris fili? filia pau? aut proaui nepos neptis ex filio pris vel mris cosobrin? cosobrina. nuer? idē. Matertere mri fili? filia: hi sunt aui sororis fili? filia pau? pauie nepos neptis ex filia pris vel mris cosobrin? cosobrina. cōputatio eadē psonaz q̄s enūerauim? . Patru magni fili? eius de cui? cognatiōe q̄ritur p̄ p̄ior? cosobrin? vocaf. nā (vt z massuri? ait) quē q̄s appellat p̄iorē sobrinū q̄ est patris vel mris sue cosobrin? aut cosobrina: ab eo cosobri? cosobrineve fili? filia noiatur. Patru nepos neptis hi sunt aui p̄ni vel aui p̄ne pnepos pneptis ex nepote ex filio natis cosobrin? cosobrine fili? filia octo psonas p̄tinebūt: quatuor nepos quatuor neptis. qz et patru? dupl? accipit: nepos vel neptis sub singulis patruoz personis duplicat. Amite nepos v? neptis: hi sunt aui p̄ni vel aui p̄ne pnepos pneptis ex nepote vel ex nepte filia natis cosobrin? cosobrine fili? filia: nuer? idē est. Auūculi nepos neptis hi sunt aui m̄ni vel aui m̄ne pnepos pneptis: cetera eadē q̄ in patru nepote v? nepte his omnibus quos de patru nepote p̄p̄o suimus: de cui? cognatiōe queritur p̄p̄ior? sobrinus est. nā pris vel mris eoz cosobrin? ē. ¶ Fratris pnepos pneptis hi p̄tinebūt psonas sexdecim fratre duplicat z nepote z pnepte singulis q̄drifariā (vt supra demōstrauim?) acceptis. Sororis pnepos pneptis sibi sexdecim psonas p̄tinebūt. ¶ At nepos at neptis hi sunt abnepos vel abneptis fili? filia: pnepos vel pneptis nepos pneptis nepos vel neptis pnepos pneptis filij vel filie: abnepos abneptis numerabunt sub hac appellatiōe. xxxij. persone: qz abnepos. xvi. hz: z totidē abneptis. ¶ Sexto gradu p̄tinent p̄sone elvij. tritauus aut est tritau pris vel mris attauus aui vel aui abau? pau? vel pauie auus ab aui vel abauie au? attau vel attauie p̄ dicit? tritau? q̄li terti? auus. psonas hō cōplectif. xxxij. geminet em̄ necesse est q̄ in attauo fuit in imutatiōe p̄ singulas psonas attau iā facta vt sexdecies tritau? itelligat attauo z toties attauie: tritaua sibi enūerata faciet psonas. xxxij. patruus maxim? . i. abau frat attau z attauie fili? pris v? mris: patru? maio: psonas p̄tinebit. xvi. sic: p̄ pauus au? abauus attau? abau frat: p̄ aui pau? abau? attauo fr abau: p̄ aui pau? abauus attauo fr abau. p̄ aui pauie abau? attaua frat abau: totidē erūt mris appellatiōe p̄posita. Auūculus maxim? est abauie fr pris vel mris auūculus maio: z numer? idē z psonarū expō eadē q̄

supra: hoc dūtaxat imutato vt p̄ aui fr abauie fratre ponas. ¶ Amite maria ē abau soror patris v? mris amita maio: cetera vt i patruo maio imutato tm̄ hoc vt vbi ē abau fr: ponat abau soror. Matertera maria est abauie soror pris v? mris matertera maio: cetera vt supra ad extremū dūtaxat pauie fr p̄posita abauie sorore. hos oēs q̄s a patruo magno p̄posuimus q̄dā his noib? designat: ab patru? abauūcul? abamita abmatertera: itaqz z nos idifferēter hos ponem?. quos aut ego appello abpatruos abauūculos abamitas abmateras: illi demōstrant me fr̄is sororisqz abnepotē. ¶ Patru maio: fili? filia hi sunt pau? fr̄is fili? filia: abau abauie. p̄ pauū nepos neptis ex filio: p̄sone sub hoc erūt. xvi. enūeratiōe sic dicta. vt i q̄nto gradu cū patruū maio: demōstramus: fecim? adiecto dūtaxat filio filia: qz fili? patru maio: totidē necesse ē psonas p̄lectaf q̄ patru? maio: . i. viij. totidē ex filie p̄sona p̄putat is numer? efficiet quē supra posuim?. ¶ Amite maio: fili? filia: hi sunt pau? pauie sororis fili? filia abau abauie p̄ pauū nepos neptis ex filia: z hic eadē rōne psonas enūeram? totidē. Auūculi maio: fili? filia: hi sunt pau? pauie fr̄is fili? filia: abau abauie p̄ pauā nepos neptis ex filio: eadē hic diuūeratio faciēda ē: q̄ in patru maio: filio filia m̄tere maio: filius filia abau abauie p̄ pauā nepos neptis ex filio. circa nūer? p̄sonaz expō ē vt . s. hi oēs q̄s p̄posuim? a patru maio: filio auo aui eē eius de cui? cognatiōe q̄rit fr̄ibus z sororib? eoz cosobrin? cosobrineve sunt. at p̄ri mrisqz eiusdē p̄rib? z sororib? vtriusqz p̄p̄ior? sobrin? patru magni nepos v? neptis amite magne nepos vel neptis: m̄tere magne nepos vel neptis: hec singula noia p̄tinet psonas. lxviij. nā cū patru magni hōi ḡra p̄sona q̄drifariā itelligat nepos bifariā: geminat is nuer? nepote dūtaxat adnūerato: z q̄druplat is q̄ geminat? erat duplicat ēt nepte cōputata: z tm̄ viij? diuūeratiōne p̄ponim? exēpli ḡra p̄ auus pauus p̄ aui q̄ est patru? magni fili? ei? nepos eiusdē ex filio. itē neptis totidē: z eadē rōne exponūt mris noie a p̄posito. i. vt aui m̄ni fr̄es: nepotes z neptes cōputem?. Itē in amita magna. i. aui sorore nepotes neptesqz enūerabim?. idēqz i auūculo mag? . i. aui fratre. eadē rō est i m̄tera magna. i. aui sorore ex q̄b? vniuersus nuer? cōplectif. lxviij. hi oēs pau? aut pauie ei? de cui? cognatiōe q̄rit p̄ nepotes z pneptes eiusdē aui: aui fr̄es sororis ve nepotes neptesve z hō eoz eiusdē au? aui patruus magni amita magna: auūcul? magni: matertera magna. erūt autem pater materve eiusdē fratresqz z sorores vtriusqz eorum propij sobrin: z ip̄e is sobrin? est. z iuicē hūc illi sobrin.

S Quibus non cōpetit bonoz possessio. Eruo. denegari. f. actioes. de hoc em qritur et habeo. s. si qd all. tes. prohi. l. i. s. i. et facit l. i. in pn. r. l. ij. r. iij. r. C. si qd ali. te. phi. l. i. b. C. Emācipato. post: sed tpe p̄hibitionis

erat in p̄ate. ars. C. ne filius p̄ p̄re. l. ne s. et facit. s. s. adq. here. l. si feruus ei q̄ capere. C. h. ex legibz r. te. m. a. f. e. s. i. n. l. i. r. e.

Retor. dabo. hec il- la bono r̄i pos. septia exoz d̄imaria q̄ optima rōne iducta d̄r. vt l. i. de bo. pos. s. se p̄tima. r. hz locum n̄sic ex testō et n̄ic ab itestato. vt p̄z i defuncto ap̄p̄ ho- stes q. l. cor. hz he- reditatē. vt. s. b. de sta. l. lege. r. C. de cap. l. nec nos. itē exempli ex testō. vt. C. de lof. testa. l. si ma. f. e. alitū s. de bo. pos. l. s. cū p̄fno. Itēz pone in casibus illis tri bus in q̄o est ho- die necessaria s̄m tabu. vt no. C. vñ le. l. f. i. n. a.

Impedit. q. d. alia suo loco cō- perēs nō impedit hanc quin suo lo- co detur. vel dic q̄ si ille cui hec cōpe- tit r. nō alia agnos- cat alia non valet illa agnitio: s̄ nec huic p̄iudicat. ar. s. si m̄for. fal. mo. di. l. i. s. i. deo autē. e. C. sed inde. i. vñ legitimi. vt. r. s. vñ legi. l. i. r. l. gē- neraliter. f. C. h. i. c. ex hoc edicto. g. C. si lex. f. no- ua post. l. r. i. j. tabu. si autem defert lex nouam hereditatem tantū tunc ha- bet locum vnde legitimi. sed hoc raro inuenitur q̄ defe- rat bono. possess. inuenitur tamen quādoq̄. vt. C. de cap. l. nec nos. sed in antiquis libris foute hoc erat etiam in alijs exemplis supra positis.

Quis ordo in bonoz possess. seruetur. Titu. xvij.

ad finem quiti gradus existit: aut proximus cognat⁹ eiusdē gradus intra tēpus possessio- nem accepert.

Quibus nō cōpetit bo- norū possess. Titu. xliij. Iul.

S Eruo meo h̄de istitu- to dolo fe- ci ne testm̄ mutaretur eūq̄ post- ca māum̄ si. q̄litū est an actioes et bene- gāde eēt: B̄ndi hic cas⁹ s̄b̄bis edicti nō p̄tinet: sed equū est si d̄ns dolo fecerit ne testm̄ mu- taref q̄ seruus ei⁹ heres scrip⁹ erat (s̄uis manūmissus adie- rit h̄ d̄itarē) et denegari⁹: cū ēt emācipato⁹ filio denegef: si p̄ dolo fecerit ne testm̄ mutaref.

Utile tēpus iuris honorū possessio de- tur. Titu. xv. Ulpian⁹.

Nuncq̄ bo. pos. que ex alia p̄te edicti agnita est ipedit⁹ istā bo- norū pos. cū ex lege. r. i. j. ra. q̄ hz h̄ d̄itarē hanc nō perit: sed in- de⁹ tātū que et heredē eē opz: q̄ppe cū non als h̄m̄c cōperat bonorū possessio q̄ si lex⁹ spe- cialiter deferat bonoz possess.

Quis ordo i bonoz poss- sessione seruetur. Titu. xvij.

Intestati. deide. vt. r. s. si tabu. tes. l. i. in pn. r. insti. de here. ab intesta. s. admonendi. i. C. datur. vt. r. s. si ta. te. l. i. s. i. a. demū. r. C. qui adm. ad bo. pos. l. v.

Modest. Atestati grad⁹ h̄vo cantur. p̄i mū sui he- redef. secū do legit- mi. tertio p̄imi cognati: delin- de⁹ vt r. vxo. Siue tabu. testi nō extēt siue extēt: si hz eas v̄ cōtra eas bo. pos. nēo accepit: itestati detur bonoz possessio. Intestati p̄tis liberts bonorū possessio datur: nō t̄m h̄is q̄ in p̄ate parētis vsq̄ i mortis tē- pus fuerit: sed emancipatio⁹.

Utile tēpus Ulpia. est bonoz possessionū admittendarū. ita autē v̄tile tē- pus est vt singuli dies in eo v̄t les sint. f. vt p̄ singulos dies z scierit r. potuerit admittere. ce- terū quacūq̄ die nescierit aut non potuerit nulla dubitatio ē quin dies eius nō cedat⁹. fieri autē pōt vt q̄ in initio scierit v̄ potuerit bonoz possessionē ad- mittere: hic icipiat nescire vel nō posse admittere: scz si cū in initio cognouisset eum intesta- tū decessisse: postea quasi cer- tiore nuncio allato dubitare ce- perit nunquid testatus decess- serit: vel nunquid viuat: q̄ hic rumor: postea irrepserat. idē et in contrariū accipi pōt: vt qui ignorauit in initio postea scire icipiat. **D**ies bonorum pos- sessionis v̄tiles esse palam est: sed non sessionum⁹ numera- buntur: si modo ea sit bono- rū possessio que de plano⁹ peti-

nali cū adiri possit cur̄t dies q̄ ad istas bo. pos. q̄ nō tribu- untius i p̄petate vt carbona. r. v̄t. vt. s. b. v̄. i. pos. mit. l. i. s. i. ca. r. l. v̄b̄icq̄. s. i. n. i. i. r. h̄is ēt dieb⁹ feriat cog- sat. vt. s. b. f. l. i. j. Itē illa q̄ dat̄ gr̄a agnoscedē lit. vt. s. b. inof. tes. l. p̄p̄. s. i. r. e. it sic. i. de adul. l. miles. s. s. f. r. a. g. i. n. t. a. **U** De plano. i. q̄ non sedēre iudice dat̄. sic. C. de d̄is. l. i. s. b. q̄.

a procedente. sed nūquid libellus dabitur. Rñ. nō videt. vt. C. de naufra. l. de submersis. cū nec in figura iudicij agnoscat. al's secus puto: vt patet. C. de carb. edic. l. i. a C. pto tribunali. f. iudice sedente: quales sunt cetera que tribuit ius. vt. s. de bo. pos. l. iij. §. si ea. r. superiores possunt delegari iste nō. vt. s. de of. eius cui man. est iuris. l. p. §. vt bo. notum. r. de offi. p. cōsul. nec quicq. §. vbi.

b **A**ccedere. vt habeat vltra anū vel centum dierū spacium r. c. s. qd si nō in proxia. videtur q' ire non te neatur r. interim non currat tēpus vt hic. r. arg. C. de iudi. l. si in pū.

c **A**d eum. vt r. C. de epif. r. cleri. l. iubemus. in fi. d **A**mbigēdi. vt r. s. vnde cog. l. i. §. si quis proximior. r. si pars her. pe. l. antiqui.

e **A**n te. id est q' sequētibz. al's est nō fuerit vt q' secms. vt. s. vnde cogna. l. i. §. si qua pregnans.

f **S**cientiam. f. iuris. r. dic ignozā si factuz non cedit tēpus. vt. s. in pū. huius. l. sed ignozanti ius cedit. q' quilibet debet scire ius. q' qualiter intelligatur hic dicit. r. s. de bono. pos. l. in bonoz. r. s. de iuris r. fac. igno. l. regula. §. si iure.

Arcas. nō nocet. sic. s. de iur. r. fac. ignozā. l. iniquissimum. s. contra. s. de bonoz. pos. fm tabu. l. iij. Sol. ibi. Item cur secus ecōtra: vt. s. eo. l. cū filio.

Scoheredi intelligitur. vt. s. de bonoz. pos. l. iij. §. si. r. l. sequen.

i **H**abebit. vt r. s. de suc. ed. l. i. §. semel.

k **H**abet. facit. s. de suc. ed. l. i. §. qbus. r. §. pe. r. §. fi.

l **S**icut. scilicet ecōtra.

m **B**onoz. pos. l. in bonoz. pos. l. i. §. si quis ma. l. i. in pū. c. idem si ab intestato per vñem vnde liberi. vel per vnde parentes. vel vnde legitimi. vt no. C.

vnde libe. l. fi. in glo heredstatem. in fine.

Aum filio. agnitionem. a filio factam.

O dies. c. sed cum ipsi filio sit delata: vt hic dicitur. r. ideo etiā patre ignozante peti possit a filio: vt. C. qui admit. ad bono. pos. l. i. quare non cedunt tempus

raam si patre certiorare nō poterat. f. inter querit. Johā. r. potest dici non esse mirandū: quia r. emphiteota non certiorato domino alienare non potest licet sit dominus: vt. C. de iure emphiteo. l. si. vel melius dicas non fuit delata filio. q' vero dicit hic filio delatam: exponit. i. patri per filium. r. tunc licet filius petere possit quis eius volūtas est necessaria: vt s. ad treb. l. seruo inuito. tamen non potest admitti nisi patre certiorato. qd em nocet. r. vt. s. §. queri. sed si patrem certiorare potuit filio admittitur: quia i acquiritur patri nocere potest. vt. C. de acquiren. pos. l. si nam esset idem si in bonoz. pos. l. si. consentire nollet fm Jo. Jē hoc iure veteri quando omnia patri acquirēbāt. s. hodie filio iure propteratus: r. ideo et agit inuito patre. vt. C. de bo. que li be. l. si. §. si nāt re: cū ante. s. eo ignozante: vt. s. de regu. iur. l. qui pōt. nisi pteplatione patris esset institutus. q' tūc esset idē q' olim: vt arg. s. de vulga. subst. l. sed si plura. §. in arrogato.

Aum filiofam. bo. pos. delata est dies quibus certiorare patrē nō potest: vt vel iubeat agnosci bono. pos. vel ratā habeat agnitionem bonoz. pos. nō cedūt: fingamus statim primo die quo fuerit delata agnosce eū bono. pos. certiorare patrē vt cōprobet nō posse nō cedēt dies. c. incipient autē cedere cum certior fieri potuerit: pteritis autē centū diebus frustra ratum hēbit. **Q**ueri pōt' si cū posset filius petere bono. pos. patre ita absente vt certiorare eū non possit: vel etiam furente petere neglexerit: an peti amplius non possit. sed quid nocet non petitam bonoz. pos. sessionez: que si petita esset tñ nō ante acquireretur q' pater

trīs esset institutus. q' tūc esset idē q' olim: vt arg. s. de vulga. subst. l. sed si plura. §. in arrogato.

Certor. r. ita sciens filij nocet patri. secus ecōtra. filij sci vt. s. eo. circa. s. videt q' filius nō possit petere nec tps ce enna dat: vt. C. de an. ex. l. i. §. si. sed illud in acquisitis: vt no. patri C. qui admit. ad bo. pos. l. i.

Pretorius. qd dūgitur ex quo certior potuit fieri. r. fact. Item ra. ha. l. bonoz. r. s. de col. bo. l. nō nūq. r. J. p. i. mo. §. r. s. si quis in ius voca. l. i. **Q**uem potest. facit. s. p. i. x.

a **C**ōprobasset
facit. C. de an. ex.
l. i. §. fi.
b **C**onvenisset. i. vē
ditus esset.
**De suis & legiti
mis heredibus** §. 6
suc. p. totio iur: hic
civil. de qd' pau-
ca dicitur postpo-
nit.

Mtesta
ti. deces
sisse. sic
§. 6 ver
bo. sig. l. i. testat.
z l. i. de here. que
ab testato. in pn.
z. §. de iust. te. l. i.
d **C**aptus est.
sub. dicimus inte-
stati. et facit. C. e.
l. apud hostes.
e **D**esert. ab i-
testato.
f **Q**ueri. aks in
libro dñi Bzo. inci-
pit qñtur si tabu.
g **N**asci. vt. C.
ad oñi. l. fi. z. l. i. i.
l. i. §. interdum. et
C. de his qui. vt. l.
dig. l. cum filia.
h **E**x captiva.
C. de capti. z post
l. re. l. p. reses.
i **R**edit. vt. C.
de capti. l. i.
k **D**ecesserit.
q̄ manumittatur
post morā tamen.
l **S**uos. sic in-
sti. de here. ab in-
testa. §. i.
m **P**erduellio-
nis. i. criminis mate-
statis. vt. insti. de
here. ab intesta. §.
per contrarium.
n **S**epulchro-
ri. aliud in iure li-
bertoz. vt. §. de iu-
re pa. l. i. i. Item
aliud si ex mino-
re delicto p̄sent bo-
na. vt. §. de reli. l.
si quis here. que
est contra.
o **M**ore. i.
media non mini-
ma. vt. insti. quib.
mo. ius pa. pote.
sol. in prin.
p **O**bstabit. q̄

comprobasset. Si servus alle-
mus heres institutus venisset
queritur an posteriori domino
dies bonoz pos. petēde imputa-
ri opteret: z placet quātū prio-
ri dño super fuerit et imputari.

**De suis & legitimis he-
redibus. l. i. xvij. C. p. l. a.**

Testati pprie
appellatur q̄ cū
possent testm̄ fa-
cere testati non
sunt. sed z is qui
testm̄ fecit si ei
hereditas nō est adita vel ru-
ptū vel irritū est testm̄: intesta-
tus nō improprie dicitur deces-
sisse. Plane q̄ testari n̄ potuit
pprie nō est testatus: puta im-
pubes/furiosus/vel cui bonis
interdictū est. sed hos q̄ p̄ in-
testati accipe debemus. eum
q̄z qui ab hostib' captus est:
qm̄ p̄ legē corneliam successio
his desert' quibus desertur' si
in ciuitate decessisset. nā z etus
hereditas fuisse creditur.

**Ex seruo qui morā patris li-
bertas dicit nasci suus z liber:
nec dicit nasci seruus cū liber-
tatis morā partatur. Bar.**

Queri poterit si ex ea q̄ in
fideicommissaria libertate morā
passa est p̄ceptus z nat' sit: an
suus patri existat: et cum pla-
ceat eū ingenuū nasci' (vt est a
diuis marco z seuero impato-
rib' nostris z ātonino augusto
rescriptū) cur nō in totū p̄ ma-
numissa hec habeatur: vt vxor
ducta suū partat: nec mirū sit
ex serua ingenuū nasci: cum ex
captiua rescriptū sit ingenuū
nasci. quare ausus sum dicere
z si pat' hui' pueri eiusdē sort'
fuerit cur' z mater morā passa
i libertate fideicommissa. ipse q̄z
morā passus est: suū em̄ patri
nasci exēplo captiuoz parētū
cū quibus redijt. ergo siue po-
stea pat' etus post morā manu-
mittat: recipiet eū in ptate: si-
ue ante decesserit: diffinitū
erit suū existē. **S**uos h̄r def

accipere debem' filios: filias:
siue naturales siue adoptiuos
Interdū etiā fil' suus heres
excludit fisco plato: puta si p-
duellionis fuerit dānatus p̄
post mortē suā: hoc q̄z vt nec
iura sepulchroz' hic filius ha-
beat. **S**i fil' suus heres eē
desijt in eiusdē partē succedūt
omēs nepotes: neptesq̄ ex eo
nati qui in ptate sunt: qd' natu-
rali eq̄tare cōtingit. filius autē
suus heres esse desijt: si capiti
diminutiōe vel magna vel mi-
nore' exierit de potestate. q̄ si
filius apud hostes sit: q̄dū vi-
uit nepotes nō succedūt. pin-
de z si fuerit redēptus: nō suc-
cedūt ante luitionē. sed si inte-
rim decesserit: cum placeat eū
statu recepto decessisse: nepo-
tibus obstabit.

**Succedere dicitur nō so-
lū ei q̄ habere desinit: s; etiā ei
cui foes habēdi desicit. Bar.**

Sed si q̄s non desijt esse in
ptate sed nunq̄ cepit: vt puta
si filius meus viuo p̄e meo ab
hostib' captus est: mor ibi me
patrefa. facto decesserit: nepo-
tes in ei' locū succedūt. nō mi-
nus autē neptes q̄ nepotes succedēt in locū pa-
rētum. Interdū licet parēs alienius in ptate eē
non desierit: sed nec cepit: tamen dicimus succe-
dentes ei liberos suos existere: vt puta arrogauit
eū cuius filius ab hostib' erat captus: nepos au-
tē in ciuitate/mortuo filio arrogato: mortuo z ca-
ptiuo apud hostes: pronepos iste suus heres
michi erit.

**Si quis testatus decessit an sit su' tpe mor-
tis inspicitur: sed si decessit facto testamēto t̄p̄
quo testamētū desinitur inspicitur. Barto.**

Sciendū autē est nepotes z deiceps interdū
etiā si parēs eos mort' tpe precesserūt: tñ pos-
se suos h̄des existere: q̄uis successio' i suis he-
redib' nō sit: qd' ita p̄cedit si p̄fa. testō fetō de-
cesserit ex h̄dato filio: mor deliberāte h̄de ist-
tuto fil' decesserit: postea deinde repudiavit he-
res institut' poterit nepos su' heres' esse: vt mar-
cellus lib. x. scripsit: qm̄ nec delata est filio h̄dā-
tas. Idē erit dicendū z si fil' ex asse sub cōditio-
ne q̄ fuit in arbitrio' illi: vel nepos' sub p̄ditōe
institut' nō iplēta p̄ditōe decesserit: dicendū erit
suos posse succedere: si mō mort' testatoris tpe

minus sit suus. vt
§. de capti. l. a. p̄e.
q **S**uccessio. i.
successorū edictū
et hoc p. l. xij. tab.
cū inuirt' fiebat he-
res. ergo sequens
non poterat ad-
mitti: sed prior et
abstinere pōt su'.
et p̄ cōsequens se-
quens admitti. vt
insti. de here. qua.
et disse. §. sui. z. §.
sed hys.
r **S**uus heres
sic. §. si tab. re. nul.
ex. scripto. z. C. de
inoffi. testa. l. si q̄s
filii. z. insti. de he-
red. ab intesta. §.
cum autem.
s **I**n arbitrio.
et que tpe mortis
potuerit impleri.
aks sec' licet sit po-
testatua. vt. §. de
cōdi. insti. l. fi.
t **M**el nepos.
nepos ei etiā sub
casuali pōt institui.
vt. §. de here. insti.
l. sed z si sub cōdi-
tione. §. nepos.
p **D**ecesserit. f.
filius vel nepos.

a Cōcepti. secus si nec cōcepti. vt l. i. eo. §. cū afit. r. §. vñ cog. l. i. §. si q̄s primior. r. facit. C. vñ libe. l. fi.

b Cōfanguinei. i. fratres. vt in l. de leg. ag. suc. §. i. sed nōne hic loc⁹ est edicto successorio de capite suoz l. ca pita agnatoz. de iure ciuili fm q̄s hic loquit. r. sic est tra s. si ta. te. l. scripto r. C. vñ lib. l. fi. nā ibi negat nepotē succedere auo de iure ciuili etiā vt agnat⁹: l. p̄ nepo tis de medio exiuit. sed dic q̄ hic nunq̄ fuerūt sui. secus si fuissent l. z exclusi sint: sed in re prius bñ hz loz cū cum fili⁹ eo iure p̄tio possit re pudiare. vt l. i. de here. qua. r. dif. §. sed et de his. alij dicunt r. in l. C. dicunt nepotē ad mitti vt agnat⁹ o iure ciuili: sed ipse vt suus tñ volebat admitti. et in scripto p̄t oppo nere primo mō ibi dicto. s. z nōne in l. fi. dabitur bo. pos. vñ agnati nepoti vt q̄s non possit vocari vt agnat⁹ iur ciuili: vocet vt cognat⁹ iure p̄tio. nā ita p̄tingit vñde liberi. r. q̄ iure ciuili nō p̄t vo cari l. ordine libe roz vt emācipat⁹ vocat⁹ vñde libe. iure p̄totoz: r. h. non: q̄ p̄tor nō sibi mō subuenerat agnatis vt liberis. vt. §. vñ cog. l. legi timus. in illa vñ li beri imitat⁹ ius ci uile. vt. §. vñ libe. l. i. in prin.

c Exuissent. nā non hz herede deputat⁹. vt. C. d bo. proscmp. l. de redē nō portati.

Depo tar⁹ he redē nō portati. habet.

d Naturales. sub. r. legitimi. e Nat. r. etiā concepti fm quos dā. sed tra est: nā oportet q̄ viuo pa tre fuerint cōcepti.

vel in reb⁹ humanis: vel saltē cōcepti fuerit: id q̄ iul. r. marz cel. p. l. z. Post suos stati cōfanguinei vocant. cōfanguine os aut casti⁹ distiunt eos q̄ san guie iter se p̄nexi sunt: r. est ve rū eos eē cōfanguineos et si sui hīdes nō extiterūt p̄ri: vt puta ex hīdatos. s. z si p̄ eoz de por tat⁹ sit: nichilomin⁹ hos iter se cōfanguineos eē: l. z p̄ris sui he redes nō extitissent: et q̄ nūq̄ in ptate fuerūt erunt sibi cōfan guinei: vt puta qui post captiuitatē patris nascunt: vel q̄ post mortē. r. hō solū aut natura les⁹ s. z et adoptiui q̄z iura cōfan guinitatē habebūt cū hīs q̄ sūt in familia vel in vtero: vel post mortē patris nati. Idem.

P̄st cōfanguineos admittunt agnati si cōfanguinei nō sūt: r. merito. nā si sūt cōfanguinei l. z nō adierit hī dita tē: legitimis nō defert⁹. s. hoc sic erit accipiendū si nec spant esse. ceterz si vel nasci cōfanguineus vñ de captiuitate reuertit p̄r agnati ipediūt. r. Agnati aut sunt cognati virilis sex⁹ ab eodē ori. nā post suos r. cōfan guineos stati michi proximus est cōfanguinei mei fili⁹: r. ego ei. p̄ris q̄z frat q̄ patru⁹ appella t⁹: deicepsq̄ ceteri q̄ sunt ier ti⁹ in i finitū. hīditas prio agnato. l. et que nemo antecedit defert⁹: r. si plures sint eius dē grad⁹ oibus cōpetit. l. vt si duos frēs habui vel duos pa truos: vñ ex hīs vñū filiū ali us duos reliq̄: hīditas mea i tres ptes diuidet. Parui vero refert agnat⁹ hic natiuitate an adoptiōe sit q̄ situs. nā q̄ ado ptat⁹ iisdē sit agnat⁹ q̄b⁹ p̄ ipi us fuit: r. legitimā eoz heredi tatē habebit: vel ipi ei⁹ Legiti ma hereditas tñ p̄rimo de

vt. §. eo. l. si tleius. et insi. de here. ab iusta §. cū afit. in fi. cū em nō possunt admitti vt cognati. vt. §. vñ cog. l. i. §. si q̄s primior. ergo nec vt agnati. q̄z a quo remouet gen⁹ r. species remouet. ergo eadē rōne nec vt cōfanguinei: id est fratres: q̄ cōfanguinitas id est fraternitas species est agnatiōis fm zo. vt insi. de suc. cog. §. quod vul. so. r. c.

fertur. nec interest vñ solus sit an ex duob⁹ prior pluresve: an duo pluresve ab eodez gradu venientes qui vel ceteros antecedit vel soli sint: q̄z is est p̄rimus que nemo antecedit: et is vltimus que nemo sequit. r. interdum is est primus postre musq̄ qui solus occurrit.

Proximior intelligitur tpe mortis si nullū conditū est testamentū: abo proximior intelligitur eo tēpore quo testamē tum desinit. Barto.

Interdū vteriorē agnatus admittim⁹: vt puta fecit q̄s te stamentū cū haberet patruū r. patruū filiū: deliberāte herede scripto patru⁹ decessit: mox he res instituit⁹ repudiavit hī dita tē: patruū filiū admittet. ergo r. bo. pos. petere p̄t. Proximū nō eū querim⁹ q̄ tunc fuerit cū moreret p̄fa. s. z eū q̄ tunc fuit cū intestat⁹ decessisse certum est: fm quez si suus erat q̄ pre cedebat vel cōfanguine⁹ si nō eoz cū repudiet hereditas vi uit: proximū cum accipimus qui tunc cum repudiat heredi tas p̄rimus est.

Scripto herede repudiante succedunt proximiores in gradu cum onere fideicommissi ab intestato repetit. Bar. Unde velle queri p̄t an et post repudiationem adhuc de mus successione. p̄pone here dem scriptū rogatū restituere hīditatē repudiante eā: cū nichilominus cōpelli potuit ad re hereditatē restituere (vt di uis pius rescriptis) si eum superuixisse. c. diebus sibi gra et interim p̄rimum decessisse: mox r. eum qui erat restituere rogatus. dicendum posteriorē admitti cum onere fideicom missi. Idem.

Post sanguineos. id est fratres.

Defertur. q̄z successio nō habet locū in agnat⁹: hodie p̄stitutio nē secus. vt insi. de leg. ag. suc. §. placebat. r. facit. §. vñ cog. l. i. §. gra dūm.

Incerti. ratiōe affinitatis vt subicit.

Defertur. fa cit. §. vñde cog. l. i. §. si q̄s primior. Accursius flo.

In tres par tes. r. sic in capita vt insi. de leg. ag. suc. §. si plures.

An adoptio ne. vt insi. de leg. ag. suc. §. per ado ptionem.

Proximo. s. z fallit hodie i mul tis. vt insi. de ser. cog. §. pe. r. fi. Ho r. i. p̄i. §. r. facit l. fi. de leg. ag. suc. §. si plures.

Proximū. hoc bellige facto testamēto. sed nō facto tñc tempus mortis inspicitur. vt insi. de legi. agna. suc. §. proxi mus. r. §. vñde le gi. l. si ex duobus. Accursius flo.

Unde velle. sic ordina. potest velle queri. Accur sius flo.

Qui erat. po ne decessisse.

Fideicommissi. l. si. §. ad rebel lia. l. si eius §. si q̄ rogatus.

Intestato. patrone. sed an fratri liberti pferat psonus. Rñ. vt. s. de bo. lib. l. libro. b. **A**dmitit. patrone. vt. s. d. bo. liber. l. q. ex causa. c. **A**dmitit. vt. s. s. solu. ma. l. doctalem. d. **E**mi. meis vel sui nūm. vt. s. de ritu nup. l. in eo. r. de in ius vocan. sed r. si hac. in pn. r. s. iur. psona. l. filii. C. de oper. liber. l. si nū. e. **E**x senatus. cōsulto. fil. vt. r. s. ad fil. l. iij. s. si ex stipulatione. f. **S**eruus. s. testatoris et sic occidit. q. d. vt. s. d. bo. liber. l. si necē. r. facit. C. p. quib. ca. l. i. r. s. de iure patro. l. penul. g. **T**ēpus certū. h. c. est. r. s. q. et a. q. l. qui ob necem. Solu. lib. h. **S**i munitipes. facit. s. de li. vni. l. i. r. s. d. ius vocā. l. i. s. si hac lege. s. q. mānūmittit. i. **M**iles. filius fam. q. de peculio isra dicit q. nō pōt habere nisi sit filius. vt. C. d. in offi. testa. l. i. r. facit. s. de iure pa. l. seruum. k. **S**uoz. patri. monialiu. r. enam fiscalium: q. omnia sunt sua. vt. C. de quadri. pre. l. si. in pun. Accur. l. **A**d legitimā. vt. s. de ita. ho. l. q. in vtero. r. facit. s. si pars hēdi. pera. Laniq. in pn. r. s. vñ cog. l. i. s. q. primior. sed arg. cōtra. s. de p. rata. Lillud. s. fi. m. **N**on esse. scz. pregnanz. r. facit.

Intestato liberto mortuo primū suis deserit hereditatē verū est: si hi nō fuerint tūc patrono. **L**ibertū accipere debem⁹ est quē q̄s ex seruitute ad ciuitatē romanā pduxit/siue spōte siue necessitate: qm̄ rogat⁹ fuit eū manumittere. nā ad hui⁹ legitimā hereditatē admittit⁹. r. si dotale quis seruū manumisit: ipse p̄onus habet: r. ad legitimā hēditatē admittit⁹. **I**s plane quē hac lege emi⁹ vt manumittā: et si ex p̄stōne diui marci puenerit ad libertatē: tūc (vt eadē p̄stōne ex p̄ssum est) me⁹ est libert⁹: r. legitima ei⁹ hēditas michi deseritur. **S**i necē dñi detexerit: r. ex senatuscōsulto libertatem meruit: siquidē assignauit pretor: cuius libert⁹ sit: sine dubio eius erit: r. ei legitima hēditas deserit. q. si non assignauit efficitur qdē cuius roman⁹: sed ei⁹ erit libert⁹ cuius p̄ime fuit seruus: r. ad legitimā hereditatē ipse admittet: nisi sit vbi q̄si indigno deneganda fuerit hēditas. **S**i q̄s libertā sic iure iurādo adēgit ne illicite nubat: nō debere incidere in legē ellescētā. sed si itra t̄ps certū ne ducat: neve aliā quā de qua p̄onus p̄senserit vel nō nisi collibertā aut patroni cognatā: dicendū est incidere eū in legem ellescētā: nec ad legitimā hereditatē admitti. **S**i munitipes seruū manumiserit admittentur ad legitimā hereditatē in bōis liberti vel liberte itestator. **M**iles manumittendo seruū peculiarē suum faciet libertū: et ad legitimā hēditatē ei⁹ admittit. **P**rius ad bona libertoz suoz admitti plus q̄s manifestus est: vt iuz ex lege xij. tabu. ad legitimā hēditatē is q̄ in vtero fuit admittit si fuerit edit⁹. inde solet remozari in sequētes sibi agnatos q̄b⁹ p̄ferret si fuerit edit⁹. inde r. partē facit his q̄ pari ḡdu sunt: vt pu

ta frater vn⁹ est r. vterusvl⁹ patrit fil⁹ vn⁹/nat⁹ q̄ in vtero ē. **E**st aut tractatū p̄ q̄ pte faciat: q. ex vno vtero plures nasci p̄nt. et placuit si in reꝝ natura certū sit hanc q̄ se dicit p̄gnatē nō esse: ex asse iā eē herede hūc q̄ nat⁹ est. qm̄ r. ignorās heres sit: q. r. si medio tpe decesserit: integrā hēditatē ad hēdē suū trāsmittit. **P** de cē mēses mort⁹ nat⁹: nō admittet ad legitimā hēditatē. de eo s̄o q̄ cētēsimō octuagesimosecūdo die nat⁹ est hypocrates scripsit: r. diu⁹ pius p̄tiffic⁹ rescripsit iusto tpe videri natū nec videri in seruitute p̄ceptū cū mat̄ ipsius ante cētēsimam octuagesimūscdm̄ diem esset manumissa. **P**ōponius. **I** quoz. parens capite minut⁹ est: legitime hereditatis ius r. in ceter⁹ p̄sonis r. inter se retinet: r. alij aduersus eos. **A**lpianus. **I** q̄s cū h̄ret fratrem r. patruū decesserit testō factō: deinde pendēte p̄ditōe heredi scriptoz frat̄ itestato decesserit/mox cōditio defecerit: patruū posse vtriusq̄ adire hereditatē legitimā p̄stat. **I**ul. **I**cius exheredato filio extraneū hēdē sub conditōe instituit. q̄ sitū est si post mortē patris pendēte cōditio ne filius vxorē duxisset: et filii p̄creasset r. decessisset: deinde cōditio instituti heredis defecisset: an ad hūc posthumū nepotē legitimā hereditas aut p̄tineret: Rñd: q̄ post mortē aut sui cōcipit is neq̄ legitimā hereditatē ei⁹ tanq̄ su⁹ heres: neq̄ bonos. tanq̄ cognatus accipere pōt. q. lex. xij. tabu. eum vocat ad hereditatē q̄ moriēte eo de cuius bonis queritur in rerū natura fuerit. **C**elsus. **E**l si viuo eo concept⁹ est: quia cōceptus quodammodo in rerū natura esse existimatur. **I**ulianus. **T**ē p̄tor edicto suo p̄mittit noie bonoz possessionē pollicet his q̄ defuncto mortis tpe cogiti fuerit. nā q. in p̄suetudine nepotes cognati appellantur: etiā eoz. post quoz mortē

s. si pars heredi. pe. l. illud. ibi et cōtrarium r. e. die vt ibi. r. facit. s. de in di. l. sed et si restituatur. n. **T**rāsmittit. vt. d. l. s. de p̄rata bu. l. illud. in fi. o. **S**ecō die. i. sc̄to mēse r. duobus dieb⁹ tractis de. vij. r. facit i. auten. de resti. r. ea q̄ pa. coll. l. iij. s. fi. et s. de statu ho. l. septimo. **I** quoz. minutus. maria vel media caput diminutio si: cuti morte. idēz si emācipatione: vt s. de adop. l. liber tū. secus si se in arrogationem dedere: q. filij mutant familiam. vt. s. de capi. dimi. l. libos. **S** quis. facit s. vñ legi. l. si ex duobus. **I**cius. natura. vt. r. s. vñ cog. l. i. s. si q̄s p̄ramor. r. de bo. lib. l. paul. s. paulus. r. in fi. de heredi. ab intesta. s. cum autē. in fi. s. r. facit. s. vñ libe. l. scripto. r. C. de in offi. testa. l. si q̄s si lib. r. p̄tinua. l. seq. r. aliam sequentē. **I**tem pretor. fuerint. vt et s. vñde cog. l. i. s. si quis proximoz.

Accidit. nō em̄ sunt. vt. l. l. a. c. i. u. s. cū suis cōcordat.
Et matrē. nō dico pregnantem.
Ad eam. l. matrem.

Ex pluribus. p̄tinet. vt. C. de cad. tol. §. his ita. et
S. de p̄d. 2. d. 1. hęc scriptura §. l. 1. S. de bono.
pos. l. iij. §. fi. 2. l. i.

Concepti sunt: nō pp̄rie sz p̄ abu
sionē pot̄ accidit. ¶ Si q̄s
pregnantē vxorē reliquisset 2
mfem^o 2 sororez: si viua vxore
mf mortua fuisset deinde vxor
mortuū pepisset: ad sororē so
lā legitima h̄rditas p̄tinet. q̄
certū est matrē eo tempore de
cessisse quo legitima h̄rditas
ad eam non pertinebat.

Cus accrescēdi sequit̄ rē 2
ideo ad h̄rdes trāsit. ius substit
utionis respicit p̄sonā ideo ad
heredē nō trāsmittit. Barto.

Ex plurib^o. Marcel.
legitimis heredib^o qdā
omiserint adire hereditatē vel
morte vel q̄ alia rōne impediti
fuerint q̄mī^o ad eā reliq̄s qui
adierint accrescit illa portio. 2
lz decesserint anteq̄ accresce
ret: hoc ius ad eoz p̄tinet. h̄
redē. alia cā^o est instituti here
dis 2 coh̄dis substituti. hūc
em̄ viuo defert̄ ex substōne he
reditas: non est si decesserit he
redē eius sequit̄. M. destin^o

Si ad patrē manumisso
rē filij intestati legitia^r
h̄rditas pueniat: vel nō manu
missor^o bonorum possessio cō
petat: mater defuncti summo
uebitur. M. destinus.

Aptis diminutioē pe
reūt legitie h̄rditates
que ex lege. xij. tabu. uenit̄ si
ue viuo aliq̄: siue anteq̄ ad eā
h̄rditas eius capitis diminutio
intercessit: qm̄ desinit suus
heres vel agnatus recte dici.
que aut ex legibus nouis: aut
ex senatuscōsultis nō vtiq̄ ad
mittuntur. Idem.

Ap̄tis diminutioē. etiā minūma. 2 facit. S. vñ. l. l. i.
in si. 2 si ta. te. l. fi. 2. S. de ca. di. l. tuelas: 2 J. ii. l. i.
§. q̄ mortis. 2 insti. qui. mo. tu. fi. §. simi. 2. l. i. §. si fili^o.
S. ius. primus. lz nepos in succedēdo qnq̄ p̄ue
nat: vt. S. si ta. te. l. reſcripto.

Ellus patri agnat^o nō
primus^o est. ¶ S. ius.
Nlla femina aut suos
habet h̄rdes: vel desi
nere habere pot̄ p̄pter capti^o
diminutionem. Idem.
In suis heredib^o aditio
nō est necessaria: q̄ sta
tim ip̄o iure heredes existunt.

Si pater apud P̄ap̄si.
hostes captus^o mortia^r
defuncto tā i ciuitate filio/ cre
dimus patrefam^o decessisse
q̄uis p̄ta p̄tāte q̄dū vixerit
nō fuerit^o m̄ plenuz liberatus.
itaq̄ h̄rdē habitur^o est iste nō
reuerſo p̄re. sz 2 si postliminio
nō redierit p̄r tā defuncto filio
q̄cquid medio t̄p̄e eū queſi
tū est h̄bit. 2 nō est mirū si pe
culliū q̄ defuncti p̄idē filij de
ferri patri: cū ex eo natus pote
statis ip̄sius fiat per suspensū lu
ris cōstitutionem. Idem.

Diter instro dotē cōp̄e
hendit filiā ita dotē ac
cepisse: ne qd aliud ex heredita
te p̄ris sparet: eā scripturaz
ius successiois nō mutasse cō
stat^o. p̄uatoz em̄ cautioes le
gum auctoritate nō censeri.

Consuetudo. tertulliano
2 officiano. Titu. xvij.
Tota lex ista tractat de se
natuſcō. officiano p̄ qd filius
succedit m̄i. lz sc̄ba lex loquit̄
de senatuſcō. tertulliano p̄ qd
mat̄ succedit fi
llo. B. U. Pla
que ingenua^r si
ue libertina ma
ter est: admitti
posūit liberi ad

Nulla captis
diminutioē
sic insti. ad osti. §.
sciendi. 2. S. de cō
tratu. l. illud. §.
ad restamēta.
In suis. sic et
S. de liber. 2
posthu. l. in suis
hoc h̄ accipe si ve
lit si alio: vt no. C.
si vt om̄ia here
di. l. i. Accur.
Si pater. ca
ptus. ante
mortē filiū.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

Pater captus
ante mortē filij.
¶ Patrē. i. sa
cū sui iuris: vt he
redē habeat ab in
testato nō vt sc̄be
tab. valeat. vt J. de
cap. l. q̄ si fili^o. 2 h̄
subijct̄ q̄uis et. 2
estratio: q̄ h̄c insti
lex op̄at. ibi enī
pater a quo nō in
pleni est liberat^o
a potestate.
o ¶ Nō fuerit. in
cuius potestate re
dīt persona 2 rea.
sic. C. de pac. con.
l. generali.

principis: vt insti. qui. mo. ius pa. po. sol. §. p̄terea. vel
dic p̄mo p̄tracta fiducia. vtroq̄ enim casu est legitim^o:
vt. J. filius. Item vtroq̄ casu habet vnde legitimi. lz vi
deat h̄c velle notare differentia: vt p̄mo de iure ciuili se
cūdo de iure p̄torio succedat. 2 facit. C. ad trebel. l. ij.

Si ad senatuscō. tertull.
officianū. Inuidia potans c̄z ternilianū
que ingenua. sic ec̄tra: vt. J. l. p̄i. in p̄m. 2
at. S. vnde le. l. iij. in. fi.

a Captus sit. quid iuris sit queror: rñ. est certū re.
b Et sic filijs.
c Placuit. vt r. C. de his qui. vt indig. l. pe. r. s. de bo. pos. p. tratab. l. illud. in fi. r. ad fil. l. ij. S. eleganter.
d Ad matris. nisi sit illustris: cui nō succedunt spurij cū legitimis: s; natura- les euz legiti- mis sic. vt. C. ad or- ficia. si qua. r. fa. in situ. ad orf. s. no- nissime.
e Questio. r in genuo nato. Azo. vt. C. ad orf. l. fi. r. facit. s. si. l. i. s. q. rit. r. l. p. i. s. sed si in seruitute.
f Cū ea. tm. vt. f. de cap. l. diuus. s. fi. r. C. de cap. l. i. s.
g Si postea. sic in sti. de capi. di. s. q. b. s. it. r. s. p. inde r. l. p. i. s. ij.
h Restituit. vt. r. de sen. pas. l. fi. i.
i Ad legitimā. r. eius ad testamē- tariā: vt. C. de in- offi. testa. l. ij.
k Unde cog. sic s. vnde cog. l. i. s. si qua. r. de inoffi. testa. l. posthum.
l Ex omi pre. hec verba expone vt no. s. de ven. in pos. mit. l. fi.
m Interpeta- tōe. interp. i. corri- go vt hic. Itē verbū apertū ex- pūmo: vt. C. de le. r. cō. l. si. ut ar- rogo itē. p. rogo: vt. s. de de oug. iur. l. i. sed econtra corri- go. i. addo: vt in aut. q. mo. nat. effi. legi. in pūn.
n Placuit est. qui locauit opas suas vt cū bestijs pugnaret. de alio em nō loquitur: qz alius nō admittit: vt. l. s. capitis.
o Pēnerit. fm tabu. vt. s. de secū. tab. l. ij. s. i.
p Cōingens. qz fuit minima.
q Legitimā. i. que ex officiano

hereditatez eius ex sena. orfi.
Si ea sit mat de cuius sta- tu dubitat vtz materfamilias sit: an filiafam. vtputa qm pa- ter eius ab hostib; captus sit cū certū esse cepit matrefam. esse/ libert ad successiōe eius admittent. vñ tractari pōt an medio tpe dū stat; pēdet suc- curri eis; p. p. i. debeat: ne si medio tpe decesserit nichil ad heredē trāsmittat. r. mag; est vt subueniat: vt in multis casib; placuit. **S**ed r. vul- go q̄siti admittunt ad mris le- gitimā hereditatē. Interdū r. in seruitute q̄sito erit pceden- da legitia hereditas: veluti si post mortē fideicommissarie li- bertat; mris sue factā nat; sit.
Lerte si post māumissionē matris fuerit nat; i; in seruitu- te pceptus: ad legitimā ei; he- reditatē admittet. S; r. si ap d; hostes cōceptus r. ex captiua pcreat; cū ea redijt fm reser- ptū impatoris nostri r. diui pa- tris eius ad Junij tertullianū poterit ex hoc senatuscōsulto admitti: q̄s i vulgo q̄situs filij.
Qui mortis tpe matris ci- uis roman; fuit si añ aditā he- reditatē in seruitutē deducat; legitia hēditas nō deseret; nec si postea liber fact; sit: nisi for- te seruus pene effect; bñficio p̄ncipis sit restituit; s; r. si mris exspecto ventre filij edit; sit: magis dicendū est hunc qz ad legitimā hereditatē admit- ti. nā r. instituit; fm tab. r. ab in- testato vnde cognat; r. multo magis vñ legitimi bo. pos. pe- tere potuit. argumēto est qvē ter in possessionē ex omni pre- edicti mris. **Q**ui opas su- as vt cū bestijs pugnaret loca- uit: quive rei capitalis dānar; neq; restitutus est: ex senatus-

desertur que legitima dicit: vt in sti. de ppe. ac. in pūn.
r Non perimunt. facit. s. si. l. i. l. capitis. cum cōcordā. r. in sti. de le. ag. tu. s. fi. r. s. eo. l. que mortis.
f Diuina. mi. cap. di. r. hoc verū cum p. senatuscō. de- fert. secus in bono. pos. vbi distinguit anue vel post. vt. s. vnde l. i. l. fi. r. b. cō- tratab. l. nō tm. s. si emancipatus fi- lius pre.
t Magna. i. nō minima. sic. s. de dolo. nō d; in fi.
v Uel. p. salute.
r S; r. i. cete- roz descendentiū r. datoz curie: r. ex concubina postea vxore facta: vt in- sta. de here. ab in- testa. s. i. nō dicas qz oēs descēdētes simul succedat. vt in eo. si. s. ita th. s; simul. i. ante trans- uersales. vel dic- etiā nepotez qz qz cū filijs vocat: vt in sti. de here. ab in- testa. s. cū filius.
y Hereditatez. scz matremam.
z Antiqui. l. i. l. xij. tab. que vocat agnatos tm exclu- sis filijs per offi- cianum.
a Hoc iō. i. ver- bum nemo ideo ponitur.
b Patronode- fert. enaz postpo- sito fratre liberti fm quosdā. qz dic- vt. s. de bo. lib. l. i. liberto.
c Verba. s. su- pradicta. scz si ne- mo. r. c.
d Uolet. s. si ne- mo filiorū.
e Non vult. si penitet. vt. s. de ver- bo. obli. si quis si- pulstus.
f Jus antiquū. id est legē. xij. tab. scz vt agnat; ad- mittant. s; p. tra. s. b. suc. edic. l. fi. vbi semel exclusus p- additionē p̄mi post- ea nō admittitur. Sol. libi. idē qz hic dicam in testē: vt

Inter- ptoz va- ris pa- titur signa.

abstinentē herede p in integrū restōnem q̄ iam aduerat
admittit substitutū i velur. nec em cogit nisi sit de necessa
r̄ h̄: q̄ tunc distinguit sit soluedo hereditas vel nō. vt. s̄.
de acqui. here. si minor. 2. de mino. l. 2. si sine. s̄. q̄d papi
man. 2. facit. l. 1. p̄. s̄. si bonoz. 2. s̄. 3. 2. si mater. 2. s̄. q̄d
sūt diximus.

a Qui tunc. cū
filius nō vult.

b Confangui
neū. i. fratrem.

c Matris. sc̄lz
defuncte.

d Succedenti.
per successorium
edictum.

e Qd̄ ait sena
tus. p̄ officia. cui
s̄ba nō habemus
plene. s̄z forte erāt
que iudicata sunt
contra filium pro
agnatis 2c.

f Jus fuerit.
als̄ sn̄a nō valet:
vt. C. si a nō cōpe.
per totū. 2. s̄. de res
gu. iur. si se. s̄. con
demnatis.

g Bona fide. s̄
hoc dic vt. C. de
transact. sub pre
textu.

h Vel cōsensu.
pacto gratuito de
nō petendo.

i Vel longo. i.
longissimo. vt. C.
de iure delibe. l. 1. s̄
2. l. si curatous.

j S̄ue ingenua
lex p̄cedens
p̄ncipalr̄ de offic.
hic de tulliano
dicir. accur.

k Cōmodum.
vt succedat filio.

m Cūlgo que
sitis. sic in l̄itu. ad
tertul. s̄. si. 2. s̄. vn
de cog. l. q̄. nisi sit
mater illustis: vt
arg. C. ad offi. si q̄
illustis.

n S̄nt effecti.
quia facti serui et
postea manumif
si. vt. 2. s̄. l. p̄. s̄. q̄
moris. 2. s̄. vnde
cog. l. is qui.

o Et si serua.
s̄. de sen. pas. l. si.

p Et si libera.
s̄. ad hoc in l̄itu.
de ingenuis.

cum habere. ¶ Utrū aut̄ et de
ferf̄ successio q̄ tūc^a legitimus
deprehēdit: an s̄o q̄ tunc fuit
cū filio defert: vtputa p̄pona
mus fuisse defuncte cōsangu
neū eiusq̄ filii: s̄liberate filio
defuncte cōsanguineū obisse
mox filii repudiaste m̄is he
reditate: an p̄sanguinei filii ad
mitti possit? 2. iul. recte putat
circa tertullia. locū eē succedē
ri agnato. ¶ Qd̄ ait senatus
que iudicata trāfacta finita ve
sunt rata maneāt: ita intelligē
dū est: vt iudicata debeam^a ac
cipe ab eo cui iudicādi ius fue
rit. trāfacta. i. bona fide^a vtva
leat trāfactio. finita v̄l p̄sensu^b
vel longo silēto sopita. Idē.

Sue ingenua^a sit mater
siue libertina hēbit ter
tulliani cōmodū. filii aut̄ vel
filia accipe debem^a siue iuste
sint p̄creati vel vulgo^m q̄siti.
Idē in vulgo q̄sitis 2. iul. l. x. l. i.
ffoz. scribit. s̄z si filii vel filia li
bertini sint effecti^m: mat̄ legiti
mā h̄ditatē v̄dicare nō pote
rit. qm̄ m̄i eē h̄mōi filioz d̄sistit.
Idē 2. iul. scripsit 2. p̄stitutū ē
ab impatore nostro. ¶ Sed si
in seruitute p̄cepit filii 2. ma
numissa ediderit: ad legitimaz
eius h̄ditatē admittet. idē q̄
2. si serua^a pene p̄cepit 2. restitu
ta ediderit. hoc idē 2. si libera^a
cōcepit 2. ediderit serua pene
mox restituta est. S̄z si libera
cōcepit 2. in seruitute redacta
edidit: mox manumissa est: ad
legitimā hereditatem eius ad
mittet. Itē si adhuc^a pregnās
manumissa est: dicendū erit p̄
desse. et in seruitutez editi filij
ad legitimā hereditatē mater
admittet: vtputa si post morā^a
factā in fidelicōmissa libertate
p̄cepit vel apud hostes^a 2. cū eo
redijt: vel si redempta^a edidit.

q Item si adhuc retinet eundē casum. als̄ esset idem
q̄d. s̄. ibi. sed in seruitute.

r post morā. s̄. l. p̄. s̄. inter dūm. cū cōcordan.

f Apud hostes. s̄. l. p̄. s̄. sed 2. si apud hostes.

t Redempta. vt. C. de cap. p̄feso.

v Famosa. i. in
famis.

x Decessisse. 2.
s̄e mater admit
tur.

y Admitti. ip̄a
enim arrogatione
irritatur pupilla
re testamentum:
vt. s̄. de adoptio.
l. nec ei. s̄. eorum. 2.
dic̄ admitti ex se
natuconsulto. si fa
ctus sui iuris de
cessit. si autem in
familia adoptiua
tunc ex stipula. ex
p̄fesa vel tacita:
vt. s̄. de adop. l. nō
aliter. 2. l. his ver
bis. Accur.

z Liberi. liberi
nominatiuus: de
functi genitini ca
sus. Accur.

a Eius. sc̄licet
defuncti.

b Possessores
vt emancipati.

c Non sui. sub
audi excludit ma
trem.

d Naturales.
subau. 2. legitimi.

e Admittit. 2.
nō si fuerit extra
nei: quia emanci
pati desinunt esse
liberi.

f Equior est. fa
cti. s̄. de fideicom.
lib. l. cap̄ queritur
s̄. si. 2. in s̄. si quis
s̄. Et filiam. fi
lia enim nō vt sua
nec vt agnata po
test vocari: qz mu
tauit familiam. re
stat ergo vt vocef
vt cognata.

h Cessauerit. i.
repudiauerit. sed
im̄ p̄ vnde cognat
ti cum sit adopti
ua ab alio.

i Succedit. sue
cessivo edicto.

k Petere pōt.
petere^a pōt bonoz. pos. accipe

rit vel nascat: s̄z si sint sui here
des verū h̄ditas ad eos nō p̄
tineat: videamus an mater ad
mittat: vtputa abstinuit se he
reditate. Africamus 2. publi
cus tentat dicere in casu quo
abstinet sui/matrem ventre. 2.
tūc et obstent quotiens rē ha
berent: ne nudū nomen sui he
redis noceat matri: que senten
tia equior^a est. ¶ Sed si quis
decesserit relicta filia quā i ad
optone legitime dederat reli
cta: 2. matre diuus plus decre
uit cessare senatuscōsultū ter
tullianū: 2. simul esse admittē
das ad bonoz. pos. vnde prior
mi cognati matre 2. filia^a. S̄z
q̄ idē iusta. scripsit matre ex se
natuconsulto. nō posse admitti si
filia in bono. pos. petenda ces
sauerit^a: verū nō erit: succedit
em̄ filie. 2. ideo dicendū nō erit
matre donec filia bonoz. pos.
petere^a pōt bonoz. pos. accipe

a Nō posse differi ergo etiā p sua pte: vt. I. S. et si sit. **b** Spera. f. mater per senatūscō. si filia repudiavit. z f. d. s. de bo. lib. si filius s. cum filius.

c Abstinerit. abstinet hic heres extraneus. alibi dicitur q' repudiat suus. vt. C. de le. here. l. defuncti. z vt' q' i' p'opue: vt. insi. de here. qua. z dif. **d** Extraneus. z facit s. e. l. i. s. si q's adit. ea. sed s. s. de suc. ed. l. fi. Sol. ibi.

d Immixtus. p i'nte. resti. q's pōt vt. s. de mino. l. et si sine s. restituit.

e Diffusus sit. f. mater noie vētris que possessio non tribuit ius.

f Bo. pos. vnde liberi que tribuit ius in p'prietate.

g Agnascitur. q'so pōt nō agnasci cū si viueret p' tpe quo hic nascit in p'tate sua cēt: vt. insi. de tu. s. fi. Rñ. nō agnascit. i. non fit ex heres vt filius qui z agnat' est: vt. s. si. i. filius opz s. q' vel adeat d' iure ciuili. vt pe. tat. bo. pos. vt excludat matrē a tertullia. z s. hoc col. lige hereditatē nō aditā nō transire ad fugiōes. s. q' dā cōtra z hic dicit loqui de nepote nato ex emancipato q' si est suus: vt q' an emācipatiōne fuit p'ceptus trāsmittit etiā nō aditā alio non. sed certe hys obstat: q' dicit patri: sed possunt dicere. i. parēti. z p. eis. C. de suis z legi. here. apud hostes.

h Bonoz pos. per. pcuratorem eius q's fieri pōt: vt. C. de cura. fur. l. fi. s. i. sed habetur p nō petita si in furore deccadat: vt. C. de cur. sui. l. fi. s. sinatem. **i** Carbo. nec hec tribuit ius sicut nec ventris. vt. s. s. l. possessio. carboniana. (si q's. **l** Sed cū hoc tpe. f. carbo. finit cū petēda anni cursu ex q' scit p'rouersā sibi fieri: vt. s. de carbo. edic. l. iij. in fi. Itē petita ea finit p'ubertate: vt. i. e. l. s. p'uberi. hic ergo vel nō fuit petita: z codē tpe anni finita est cū ordinaria:

quia sciuit sibi eā deferi: z hec extraordinaria: q' scit sibi p'rouersā referri: vt. s. de carb. edic. l. iij. s. fi. z ita mater admittit. vel si petiit carbo. adueniente p'ubertate. p' nunciatus fuit eā nō esse filii: vt. s. de carb. edic. l. iij. in fi. **m** Sed si infanti. als in libro dñi Accur. est vel si im-

mater ex senatūscōsul. erit vo cōda. **n** Objicit mri pater si ue in vtriusq' bonis tā filij q's filie/ siue h'rs' siue bono. pos. existat. **o** S' neq' auus neq' p'auus in tertulliano mri nocēt: q'uis fiduciā cōtraxerint. pater aut tñ nālis z nō etiā adoptiu' nocet mri. verū em est cū pater eē defierit a mfe cū excludit: s' nec ad bo. pos. cōtratab. eū admitti cū p' eē defierit. vnde cūq' aut accept' bonoz pos. pater naturalis siue legitimus siue p'ratat. ex quaute parte excludit matrē.

p Si sit agnat' defuncti z naturalis pat' sit in adoptiuā familia z matrē admittit: qm patrē agnatus excludit.

q Si sit p'anguinea' foroz defuncti z mater sit z p' adoptiuus vel emācipat': si p'anguinea vel h'fe hereditatē: m'rez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit' plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. p'p' p'rem nō venire. z q'uis als nō soletat mat' expectare p'anguineam vel necne adire h'rditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā p'p'ietur: nec ante accipiet bonoz posses. q' pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

r Si sit p'anguinea' foroz defuncti z mater sit z p' adoptiuus vel emācipat': si p'anguinea vel h'fe hereditatē: m'rez ex senatūscōsul. vna cū venire z patrē excludit' plz. si cōfanguinea repudiet: matrē ex senatūscōsul. p'p' p'rem nō venire. z q'uis als nō soletat mat' expectare p'anguineam vel necne adire h'rditatez: nūc tñ expectat an cōfanguinea est que patrē excludit. repudiāte ergo cōfanguinea bonozum posses. habebit mater cuz patre quasi cognata: sed z in hac morā p'p'ietur: nec ante accipiet bonoz posses. q' pater petierit: qm omittente eo potest ex senatūscōsul. succedere.

s Cōtratab. q' p' tracta fiducia vel nō emācipauit. **t** Excludit. si vinco vincentē z. vt. hic. z. d. de diuer. z tempo. p'ef. l. de accessione: us.

b Cōfanguinea. f. ex eodem patre. **c** Emancipatus. a p'fe naturali vel etiā adoptiuo. **d** Excludit. per forozē cū extra familiā est pater. **e** Adire hereditatē. q' statim p' sua parte accipit mater: vt. insi. ad tertullia. s. foroz. **f** In hac morā. facit. s. eo. s. s. q' q's deccessent. in fi.

3 Cōtratab. q' p' tracta fiducia vel nō emācipauit. **a** Excludit. si vinco vincentē z. vt. hic. z. d. de diuer. z tempo. p'ef. l. de accessione: us.

b Cōfanguinea. f. ex eodem patre. **c** Emancipatus. a p'fe naturali vel etiā adoptiuo. **d** Excludit. per forozē cū extra familiā est pater. **e** Adire hereditatē. q' statim p' sua parte accipit mater: vt. insi. ad tertullia. s. foroz. **f** In hac morā. facit. s. eo. s. s. q' q's deccessent. in fi.

3 Cōtratab. q' p' tracta fiducia vel nō emācipauit. **a** Excludit. si vinco vincentē z. vt. hic. z. d. de diuer. z tempo. p'ef. l. de accessione: us.

b Cōfanguinea. f. ex eodem patre. **c** Emancipatus. a p'fe naturali vel etiā adoptiuo. **d** Excludit. per forozē cū extra familiā est pater. **e** Adire hereditatē. q' statim p' sua parte accipit mater: vt. insi. ad tertullia. s. foroz. **f** In hac morā. facit. s. eo. s. s. q' q's deccessent. in fi.

3 Cōtratab. q' p' tracta fiducia vel nō emācipauit. **a** Excludit. si vinco vincentē z. vt. hic. z. d. de diuer. z tempo. p'ef. l. de accessione: us.

b Cōfanguinea. f. ex eodem patre. **c** Emancipatus. a p'fe naturali vel etiā adoptiuo. **d** Excludit. per forozē cū extra familiā est pater. **e** Adire hereditatē. q' statim p' sua parte accipit mater: vt. insi. ad tertullia. s. foroz. **f** In hac morā. facit. s. eo. s. s. q' q's deccessent. in fi.

3 Cōtratab. q' p' tracta fiducia vel nō emācipauit. **a** Excludit. si vinco vincentē z. vt. hic. z. d. de diuer. z tempo. p'ef. l. de accessione: us.

b Cōfanguinea. f. ex eodem patre. **c** Emancipatus. a p'fe naturali vel etiā adoptiuo. **d** Excludit. per forozē cū extra familiā est pater. **e** Adire hereditatē. q' statim p' sua parte accipit mater: vt. insi. ad tertullia. s. foroz. **f** In hac morā. facit. s. eo. s. s. q' q's deccessent. in fi.

3 Cōtratab. q' p' tracta fiducia vel nō emācipauit. **a** Excludit. si vinco vincentē z. vt. hic. z. d. de diuer. z tempo. p'ef. l. de accessione: us.

b Cōfanguinea. f. ex eodem patre. **c** Emancipatus. a p'fe naturali vel etiā adoptiuo. **d** Excludit. per forozē cū extra familiā est pater. **e** Adire hereditatē. q' statim p' sua parte accipit mater: vt. insi. ad tertullia. s. foroz. **f** In hac morā. facit. s. eo. s. s. q' q's deccessent. in fi.

Accur. est vel si im- pubes zc. **n** Nō emi simili. fm hoc intelli ge. C. qui admis. ad bo. posses. l. in- fantis.

o Admittant. puta alij filij q' licet repudiet: q' diu vnus vult mater nō admittit: vt. s. eo. l. i. s. si nemo. vel bic sunt nepotes ab alio qui in locū sui patris cū patruo vocant: vt. insi. de heredi. ab inest. s. cū filius.

p Pat. q' eman- cipauit. als habe- ret heredem fm hec tura.

q Siue heres. q' p' tracta fiducia emācipauit.

r Siue bono. pos. q' nō p' tracta: vt. s. m. l. l. si ad p' h' rē. z. insi. ad tertul. s. p'ferant. z C. eo. l. i.

s Fiduciam. i. emācipauerit cō- tracta fiducia.

t Enā adopti- uus. nisi i casu: vt. i. e. cōsumit. s. i.

v Cū pat. sentē- p' dicas post emā- cipationē: vt. mo- do notauit.

x Defierit. ad- optiuus post emā- cipationē: vt. s. vñ liberi. l. liberi.

y Legitimus. puta p' vnde legi- timi. quādo cōtra- cta fiducia eman- cipauit.

3 Cōtratab. q' p' tracta fiducia vel nō emācipauit. **a** Excludit. si vinco vincentē z. vt. hic. z. d. de diuer. z tempo. p'ef. l. de accessione: us.

b Cōfanguinea. f. ex eodem patre. **c** Emancipatus. a p'fe naturali vel etiā adoptiuo. **d** Excludit. per forozē cū extra familiā est pater. **e** Adire hereditatē. q' statim p' sua parte accipit mater: vt. insi. ad tertullia. s. foroz. **f** In hac morā. facit. s. eo. s. s. q' q's deccessent. in fi.

3 Cōtratab. q' p' tracta fiducia vel nō emācipauit. **a** Excludit. si vinco vincentē z. vt. hic. z. d. de diuer. z tempo. p'ef. l. de accessione: us.

b Cōfanguinea. f. ex eodem patre. **c** Emancipatus. a p'fe naturali vel etiā adoptiuo. **d** Excludit. per forozē cū extra familiā est pater. **e** Adire hereditatē. q' statim p' sua parte accipit mater: vt. insi. ad tertullia. s. foroz. **f** In hac morā. facit. s. eo. s. s. q' q's deccessent. in fi.

3 Cōtratab. q' p' tracta fiducia vel nō emācipauit. **a** Excludit. si vinco vincentē z. vt. hic. z. d. de diuer. z tempo. p'ef. l. de accessione: us.

b Cōfanguinea. f. ex eodem patre. **c** Emancipatus. a p'fe naturali vel etiā adoptiuo. **d** Excludit. per forozē cū extra familiā est pater. **e** Adire hereditatē. q' statim p' sua parte accipit mater: vt. insi. ad tertullia. s. foroz. **f** In hac morā. facit. s. eo. s. s. q' q's deccessent. in fi.

3 Cōtratab. q' p' tracta fiducia vel nō emācipauit. **a** Excludit. si vinco vincentē z. vt. hic. z. d. de diuer. z tempo. p'ef. l. de accessione: us.

b Cōfanguinea. f. ex eodem patre. **c** Emancipatus. a p'fe naturali vel etiā adoptiuo. **d** Excludit. per forozē cū extra familiā est pater. **e** Adire hereditatē. q' statim p' sua parte accipit mater: vt. insi. ad tertullia. s. foroz. **f** In hac morā. facit. s. eo. s. s. q' q's deccessent. in fi.

3 Cōtratab. q' p' tracta fiducia vel nō emācipauit. **a** Excludit. si vinco vincentē z. vt. hic. z. d. de diuer. z tempo. p'ef. l. de accessione: us.

b Cōfanguinea. f. ex eodem patre. **c** Emancipatus. a p'fe naturali vel etiā adoptiuo. **d** Excludit. per forozē cū extra familiā est pater. **e** Adire hereditatē. q' statim p' sua parte accipit mater: vt. insi. ad tertullia. s. foroz. **f** In hac morā. facit. s. eo. s. s. q' q's deccessent. in fi.

a Sed et si ipsa, scilicet mater.
b Veniat, fuit ergo nepos a patre adoptivo emācipat^o. alio non haberet heredes secundum hanc iura: vel secundum hanc videat desine- re esse et foror, ut si- stitu. de nup. §. in- ter eas. §. rñ. hic non desinit hęc ius fororitat^{is}: quoniam ab auo fuit eius fili^o adoptat^o. ut. §. ea. l. §. liberi.
c Repudiavit, repudiās vno iure potest vire p alio. ut. §. C. de iure de- libe. l. suum.
d Diminutiōe, minima: quia ipsa sit emācipata. sed q- re et hic non retinet ius fororitat^{is} post capti. dim. Rñ. ibi erat civile et natu- rale vinculu: hęc na- turale tñ.
e In bonoruz pos. vñ legitimi. ut. §. vñ legi. l. ij. in fi. l. ij.
f De adēnda, p. tertullianum.
g Diximus, §. pro. §.
h Patru^o, nūc videt. sic. §. §. eo. l. §. vtrum.
i Decederet, filius.
k Uendicando rā. si mouātur im- puberes non alio. ut. C. ad tertullia. l. omnē. et l. mñs. et de leg. hęc. l. sci- ant. et hęc omnia infra exponit.
l Aut em. pñ- tatio dimi. pñ. ut. §. q. pe. tu. l. ij. §. idēz diuis.
m Iniungitur, ut. §. de tu. et cura. da. l. ius dādi.
n Cunctare. l. dubitare. et q. p. certo proponebat petere.
o Nec legitie.

Sed et si ipsa mater eade sitz foror cōsanguinea: vtputa qm̄ pat̄ m̄ris nepotē suū ex fi- lia adoptauit: sit p̄terea et pat̄ naturalis: hęc mater siquidem quasi cōsanguinea veniat^o ex- cludet patrē. si ius cōsanguineę repudiavit vel capitis diminu- tione^o amisit: ex senatuscōsul. venire p̄pter patrē nō pōt. re- pudiāte nō patre rursus ex se- natuconsult. pōt venire. **Si mat̄ hereditatē filij filieue non adierit: ex senatuscōsul. tertul- liano in bonor^o pos. antiquum ius seruandū est. cū em̄ est pla- tio m̄se omittēte senatuscōsul. beneficiū ius succedit vetus. sed si mat̄ repudiauerit bono- rū posset. de adēnda^o nō he- reditate deliberaret: dicēdum erit agnatū non succedere: qm̄ nondū verū est non adisse ma- trē. qd̄ aut̄ diximus^o ius anti- quū seruari m̄se nō adēute cut- p̄sone defera^t hereditas vidē- dū est: vtrū et que nūc prima iuentres cū mater repudiat: an et que fuerat cū itestato deces- sisse certū esset. vtputa fuit pa- truu^o cū itestato decederet^o patru^o filius cū mat̄ repudias- set: patruo nondum delata he- reditate atq; ideo defuncto eo matre deliberante patru^o filiu^o vocari.**

Dictū est supra qualis ma- ter excludatur a successione si- lis p̄pter filios vel cōsanguine- os. modo est videndū qm̄ priue- tur successione p̄pter tutorem non petitiū. et primo ponit men- tē cuiusdā p̄sōnis. scdo scipit illam constitutionē exponere. **S**ecunda ibi et quidem. **S**ar.

Si mater non petierit tuto- res idoneos filijs suis dari: vel p̄torib^o excusatis siue reiectis nō p̄festim alioz nomen edide- rit: ius nō hęc vēdicandoz^o sibi bonoz itestatorū filioz. et qdē si nō petijt incidit in p̄sōnem. ait enim^o vel si nō peteret: sed a quo non petet: loquitur qui-

dem de pretore p̄stituto. s; pu- to etiā in puicis locū habere et si a magistratib^o municipa- libus non petat. **Q**uāz in magis- trit^o municipalib^o dādi necessi- tas iungit^o. qd̄ § si petijt s; ad- monita vel a libertis vel a co- gnatis an icidit in senatuscō. et puto eā incidere si cōpulsā fe- cerit: nō si cū peter. nō cūctare tur^o admonita est. **Q**uāz si pa- ter et^o peti phibuerat tutore: (qm̄ p matre rem eoz admini- strari voluerit) incidit si nec pe- tat nec legitime^o tutelā admini- strat. q; si penitus egenis filijs nō petijt: ignoscendū est et. sed si forte absens a libertis puen- ta est: vel ab alijs: dicendū est eā nō excludi^o: nisi forte cū fru- strare^t id p̄tingit. filijs aut̄ nō petēdo puni^t vtq; z filia^o. qd̄ si nepotib^o: si nō petendo pu- nitur. qd̄ si curatores nō petijt: verba rescripti deficiūt. sed dī- cendū est siquidē ipuberibus^o curatores nō petijt: eandē esse rōnem: si tam puberib^o cessa- re^t debere. q; si cū pregnās es- set bonis nō petijt curatore: di- co in sniam icidere. nā et si ap̄- hostes habuit impuberē: idēz erit dicendū. q; si furioso tuto- rē vel curatore nō petijt: mag^o est vt icidat. **N**on solū autē que nō petijt coercet: s; et q; de- functoue^o petijt vt rescripto declaraf vel priuilegio^o munitū vel ornātū puta trib^o tutelis: s; ita demū si data opa hoc fecit. **Q**uid ergo si tales petijt et susceperūt nichilomin^o vt detēti sunt: ex- cusata erit mat̄. quid si indignos vel minus ha- biles ad tutelā petierit: qm̄ sciebat pretore eos non daturū. **Q**uid tñ si dedit eosdē proz matris petitionē secur^o. tam qdē pretoris delictū est: s; et matris punim^o p̄siliū. igit si forte excusati sint illi vel improbat^o: mater alios sine moza pete- re. ergo siue non petierit: siue nō idoneos pete- rit. punietur: etiā si dati fuerit minus idonei pre- tore errante^o. **I**doneos aut̄ vtrū facultatib^o: an et morib^o petere debeat: dubitatiois esse pōt. puto autem facile et ignosci: si locupletes sint hī quos petijt. sed si priuibus excusatis reiectisve non p̄festim alioz noia ediderit: puni^t. **Q**uid er- go si nō fuerint oēs excusati: vñ non oēs reiecti:

qd̄ potuit petēdo a p̄ncipe fm̄ hęc ipa. ut. §. de tute. l. si. quid autē si pat̄ eoz matri nō mā- dauit gerere ipsa tñ gessit: et ideo tu- tores non petijt. **I**te qd̄ si alij gessit: sed a iudicē tute^o nō petierunt nec inuenta- riū fecerūt: an pu- nitur mater? Rñ. aperte hęc videt di- cere q; incidat: qd̄ nō legitime gessit fm̄ p̄zo.

Excludi. vt C. hīs q. vt idig. l. fororē. et C. tu- re hī. l. edicto. §. cū autem.

Impuberi = b^o. qd̄ sit qñq; vt in st. de cura. §. in- terdum.

Cessare debe- re. sed ipsi sibi met petant. ut. §. q. pe- tu. l. ij. §. curatore.

Tutore. §. de tute. l. q. hz. in pñ.

Defunctoue procraftinādo.

Priuilegio. sic. §. qd̄ cuius. vñ uer. no. l. §. si.

Errante. nisi statim alios petat vt. §. §. si pōtib^o.

a **C** Imputādi. nisi cō reliqui susciunt administratiōni. vt. s. qui pe. tu. l. credendum.
b **C** Plenum officiū. vt. r. C. qui pe. tu. l. cum a matribus. r. no. q. quo ad suspectos est hoc cōsiliū ne sit p̄tra dicta. l. s. qui pe. tu. l. si. s. sed quo ad certa ē necessitas. sic. C. de admi. tuto. l. si. s. personis.
c **C** Cōfessum autē hoc est verbuz orationis recitate s. s. si mater.
d **C** Sedētis. sic s. quis or. in bo. pos. fer. l. i. s. in bo. uorum.
e **C** Mandare. p. curatō. f. q. potest. vt. C. qui pe. tu. l. cū a matribus.
f **C** Plerasq. vt. C. de cōdi. insti. l. cōditōes. r. l. hū.
g **C** Plentius. vt. nec curatores pe. tar. accur.
h **C** Imputādi. r. sic non est remittenda.
i **C** Ex stipulatu actionē. quam alio haberet. vt. s. eo. l. i. s. impuberi.
k **C** Admitti. f. q. ad hereditatē. sed an idē ordo in petendis tutōibus vt. p̄ mater q̄ alij audiat. f. vt. donec mater vult petere alius non audiat. Rñ. nō. vt. s. e. l. i. s. s. si forte. r. qui pe. tu. l. i. s. in fi. Jē. no. q. ipso iure m̄ esse definit vt. hic.
p **C** Atres. pone casum vt. s. l. p̄xima. s. obūat.
q **C** Quisimū. s. e. l. i. s. liberi.
n **C** Anum. vt. s. eo. l. i. s. si auus.
o **C** P̄teritis. vt. s. si a pa. quis fu.

videndū est an ei imputet cur in locū excusati nō petijt: r. pu to imputandū. qd si decesserint quidā: pu to h̄ verba deficiat/ sniam p̄sonis locū habe re. **C** Sed qd d̄rimus reiecti vtrū sic accipimus a p̄toze nō dari: an r. si suspecti fuerint re moti vel ob negligentiam vel ignauā repulsi. respondi etiā hos q̄s. reiectos recte dicit. ergo etsi latitēt sed lōgū est: nā nec hoc ei imputet cur suspec tos nō fecit. alioq̄n r. si latita rent potuit edicto desiderare vt eos p̄toz adesse iuberet et suspectos eos remoueret si d̄ essent. **C** Si nō cōpult eos m̄ fecit se tutele: r. cū plenu officiū a matre desideram: r. hec ei curāda sunt ne in hereditate ei obstitēt. **C** Cōfessum autē sic erit accipiendū/ vbi primū potuit idest p̄tozis copiam ha buit huic rei sedētis: nisi forte infirmitate ipedita est vel alta magna cā que etiā mandare eā ad petēdos tutores ipedit ret. ita tū vt nullo modo ama le tps excederet. si em̄ mortali tate filij puenta est: nichil ma tri imputet. **C** Tractari velle p̄t si pupillo amplū legatum sub p̄ditione sit relicti si tuto res nō habuerit: r. pu ta p̄pter ea ei mater nō petierit ne p̄di tiōe deficeret: an p̄stitutio ces set. r. pu to cessare si dānū m̄ nus sit cumulo legati: qd r. in magistratib⁹ municipalib⁹ tra ctat apud tertulianum: r. pu to dandā in eos actionē quare⁹ plus erit in dāno q̄ in legato nisi forte quis putet p̄ditionez hāc q̄si vtilitati publice oppu gnātem remittendā: vt alio ple rasq̄: aut s̄ba. cauillatus ipu tauerit m̄i cur curatores non petierit. finge aut plentius cō ditionē p̄scriptā nōne erit m̄i ignoscendū: aut hoc iputat ma tri cur nō desiderauerit a prin cipe cōditionē remitti: r. pu to nō esse imputandū. ergo etiā

si mater ei qui soluedo nō erit nō petierit tutozem/ pu to igno scendū: cōsultit em̄ ei vt m̄i⁹ inquietet q̄si idefensus. **C** Et si forte q̄s vxorē cōis filij ma trē h̄rē scripserit: rogauerit q̄ remissa ēt satisfatione vt fi lio pubere facto restituat here ditatē: nec mater ei petijt tuto res. d̄z dicit cessare p̄sones: cū patris voluntatē secuta est: r. nichil habēt filio tutores non petierit. **C** Si ei remissa satis factio non fuerit/ p̄tra erit: qm̄ vel p̄pter hoc debuit tutores habere. s̄ si forte ipubes post m̄ris cessationē fuerit arrogatus r. ipubes obierit: dicendū erit m̄i aduersus arrogatores nō cōpetere ex stipulatu actio nem. **C** Videndū est matre p̄ hibita ius suū vendicare: vtrū ceteros admittam⁹ atq̄ si ma ter nō esset: an ipsam heredem dicimus fieri vel aliud nomen successions inducere: sed negauimus ei actiones r. inuenim⁹ rescriptum ab impe ratore nostro antonino augusto r. diuo p̄re eius manue marie pudie idus apillis plautiano ite rū p̄sule: matre remota eos admittit q̄ venirēt si m̄ nō fuisset. ergo r. agnati ceteriq̄ succedunt. aut si nemo sit: bona vacabūt. **C** Modestinus. **P** Atrem adoptiuum matri non obesse ple ritq̄ probant. **I** dem. **M** Atres itestate defuncte h̄rēditatē ad oēs etus liberos p̄tinere (etiam si ex diuersis matrimonijs nati fuerint) iuris est. **P** aulus. **Q** uisimū est oēs filios matri p̄ferri etiā si p̄ adoptionē in familia relicti eēt: sed r. nepos ex adoptiuo filio natus ex s̄bis se natuscōsultit m̄i obstat. **C** Si ex filio nepotē auus manumiserit: isq̄ patre r. auo r. matre su perstitibus decessit: p̄t queri q̄s potior esse de beat. nā si mater exclusit aut⁹ manumissorē q̄ patri anteponit: edicto p̄tozis inducet pater de functi. quo admissio desinit senatuscō. loc⁹ esse. r. rursus auus vocabit. ita q̄ rectius est auo ius suū p̄seruare. q̄ r. p̄tra scriptos h̄rēdes possessio nem bonoz accipere solet. **I** dem. **E** filij/ mater ex hoc senatuscōsulto ēt si in aliena p̄tate sit ad h̄rēditatē admittit. **C** filius q̄ se nolle adire h̄rēditatē m̄ris dixit: an p̄t mutata volūtate adire anq̄ p̄anguine⁹ vel agnat⁹ adire videndū est: p̄pter hec s̄ba si ne mo filioz vult h̄rēditatē suscipere: q̄ extēsiua s̄t.

ma. l. i. s. nepos.
p **C** Cōseruare. nō ergo m̄i exclu dit aut quādo pa ter est in medio. r. no. q̄ hic fallit res gula quas habes. **I** de diuer. r. tēpo. p̄re. l. de accēssiōnibus. f. si vinco vin centē r. c. nā alius vincit patrē. r. pa ter matrem: nō in auus solus vincit matrē vt. hic. r. s. l. i. s. obūat: nisi pater sit in medio vt. hic dicitur. sic r. fallit alio vt. no. C. de na. lib. aut. lic. **E** filij hic pu ta. **r** **C** p̄tate sit. f. m̄ sic extēsiua. s̄e. l. pe. **f** **C** Extēsiua. p̄ p̄ter verbū volēt.

qđ format a pſenti. vt. I. de vero. ob
liga. ſi ſtipulatus.
Admittenda
eſt. immo vt qđ nō.
vt. C. de iur. 7 fac.
igno. l. ij. que eſt 5.
Sol. ibi al⁹ iā ac-
ceperat: hic nō. vt
5. de mino. l. qđ ſi
minor. 5. ſcruola.
yl. ſol. vt ibi no.

S quis. in p-
ſona matris
volētis ſuccedere
filio. qualiter autē
naturales ſucce-
dant cū matre ha-
bes ſit. ad tertul-
lia. 5. frater

In ſuſpenſo.
de bo. pof. vn
de liberi.

Sacraſſimi.
pate erunt.

ſic cōtra. 5. eo. filij. in pūci. 7 facit. C. ad oſi. l. ij.

7 cum verba extēſiua ſint: pe-
nitentia eius vſq; ad annū ad-
mittenda eſt: cū 7 ipa filij bo.
poſſeſſio annalis eſt. **I**dem.

S quis in teſtatu de-
ceſſerit relicta matre 7
fratre cōſanguineo vel ſozore:
qđ ſuis per arrogationem que-
ſitis: eadē iura in perſona ma-
tris ſeruant: que 7 naturalib⁹
extantibus liberis. **G**aius.

In ſuſpenſo eſt tuſ ma-
tris ſi filij defuncti emā-
cipatus deſideret de bo. pof.
petenda. **I**dem.

Sacraſſimi pūcipis no-
ſtri oratione cauetur: vt
matris in teſtate hereditas ad
liberos (tameſi in aliena pote-
ſtate erūt) pūneat. **P**ompo.

S filiuſſami. miles non
ſit reſtatuſ de hīs que
in caſtris acquiſierit: an ea ad
matrē peruneant videndū eſt:
ſed nō puto. magis enim iudi-
cio militum hoc beneficiuz cō-
ceſſum eſt: non vt omnimodo
quaſi patreſſami. in ea re ſint.
Quādo in pēdenti eſt an que-
dam perſone poſſint obſtare
matrī: 7 caſus tulerit vt nō in-
ducerent^r: matrī tuſ integruz
erit qđ medio tempore appie-
henderit: veluti ſi filio in teſta-
to mortuo poſthumus eſt filij
potuerit naſci: nec nat⁹ ſi: aut
mortuus editus: vel etiā qđ fi-
lius eius qui in hoſtium pote-
ſtate erat poſtliminio non ſit
reuerſus. **F**init.

ſo. 7 no. 5. ſi pars here. pe. illud. in pūci.

S filiuſſami.
miles. qđ ma-
net in pāte: vt in-
ſi. qđ. mo. ius pa-
po. ſol. 5. ſū. Ac-
curſus.

Judicio. i. vt
teſtentur ſi volēt.
als pater occupat
iure peculij: vt 5. d
caſtrē. pecu. l. qđ. et
facit. 5. ad. l. falſi-
lius. 7 de ſup. ſer.
l. ſi ſeruus cōis. in
pūci.

Inducerent
in eo ſtatu vt ſuc-
cedant filio.

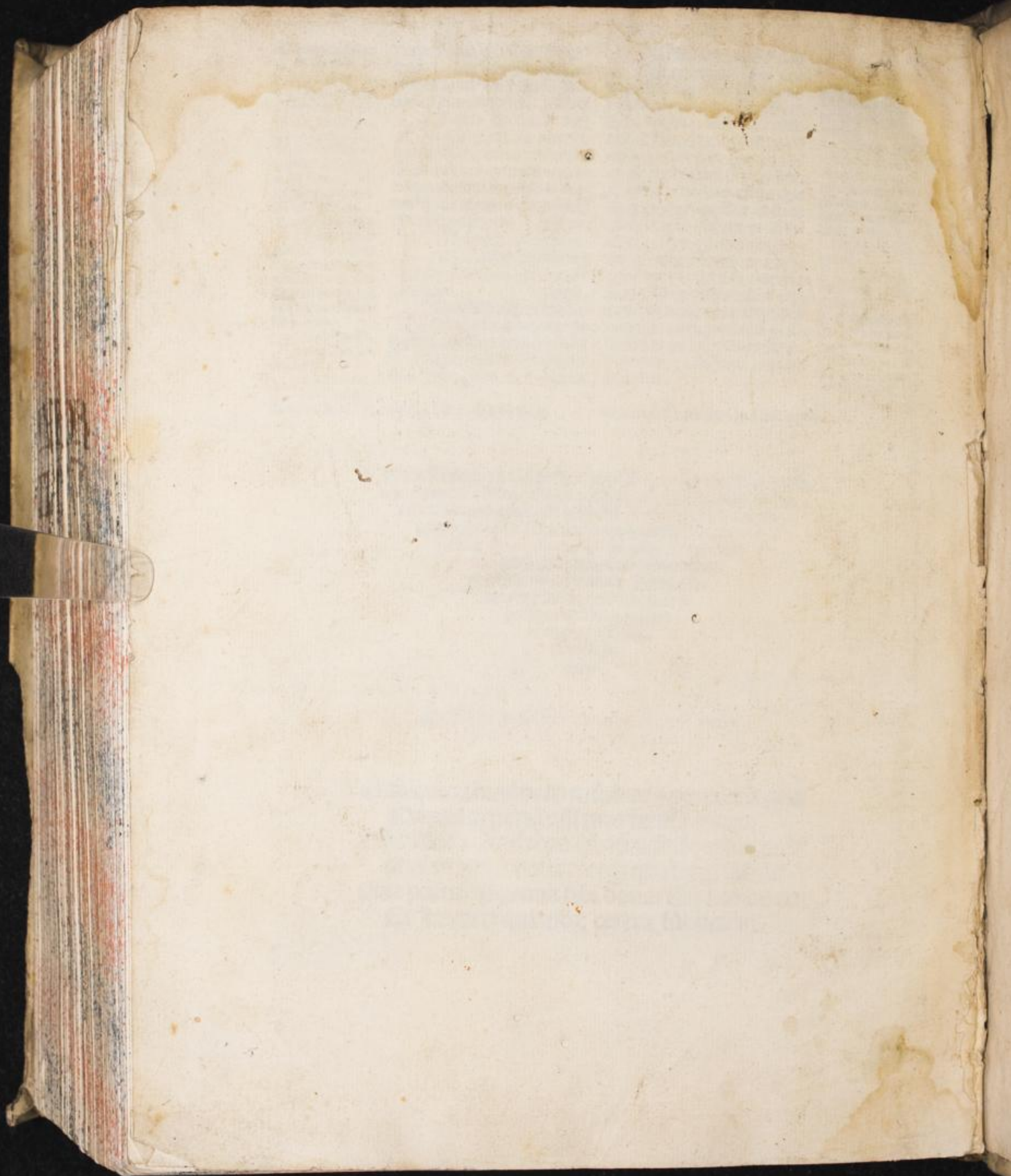
Apprehēde-
rit. ſed h de facto
apphēderit an in-
terim eſt heres cō-
ſiderata veritate:
videtur qđ non. vt
5. eo. l. ſi in ſuſpen

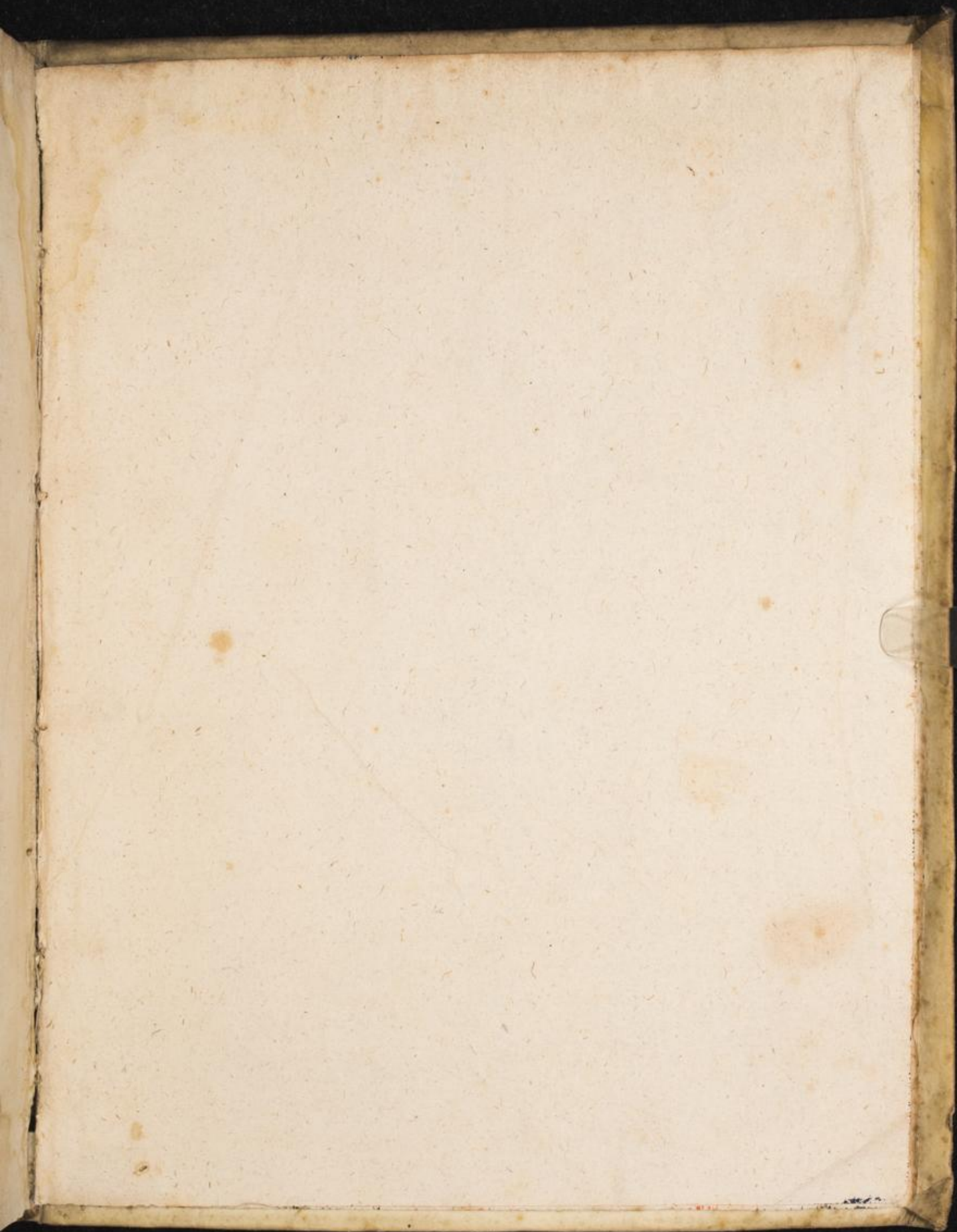
C Finem ſortitum eſt felicem hoc digeſtū **I**nfortiatū quibusq; ſqua-
lebat mendis 7 frequentibus antiquis adhibitis exemplaribus
eſt caſtigatum: peruiſi magiſtri **A**ndree boncardi chal-
cograpſi opaz diligētia. ſumptibus autē **J**ohannis
perit 7 **J**ohannis bonhōme atq; **C**hrielmani
keruer bibliographorum in ſamatiſſima
parrhiſienſi acadēmia. **I**dibus fe-
buaris Anno poſt virgineum
partum vndecimo ſupra
quingentēſimum
et milleſi-
mum.

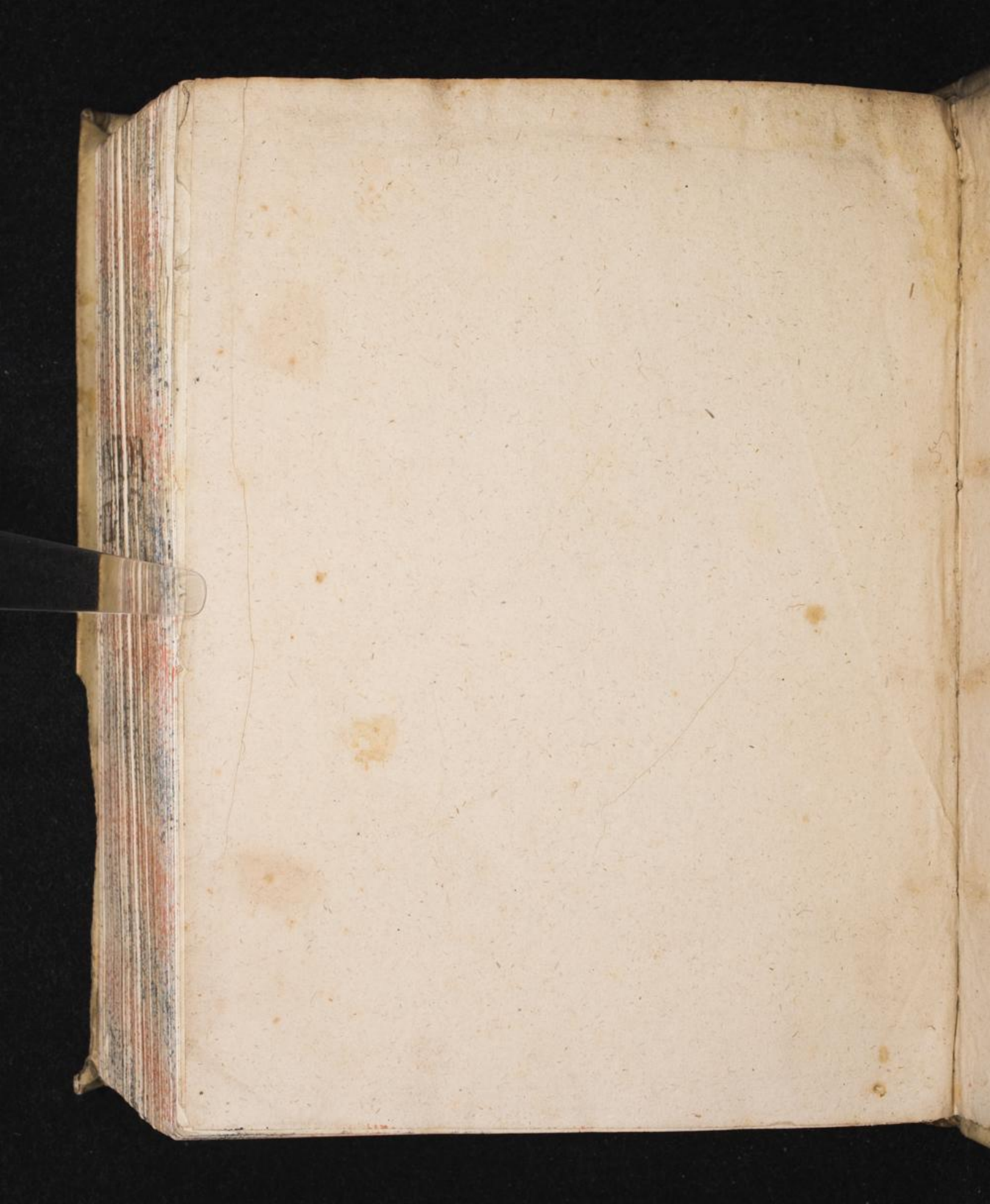
Celſi hugonis diſſuti cauſſoni ceſte in vtroq;
iure licentiat ad lectorem hexaſichon.

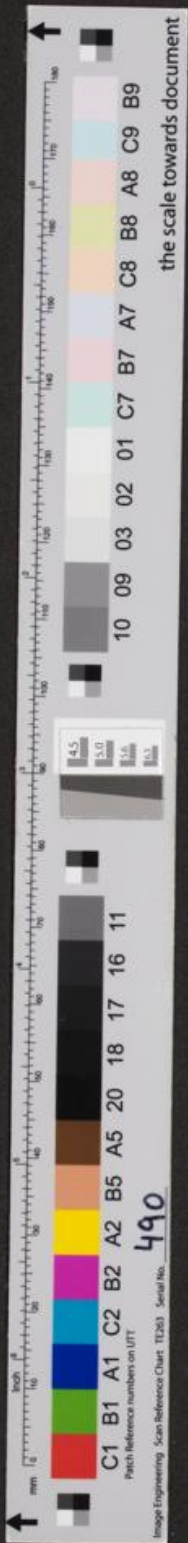
Quiſquis amas vero mūdatas pumice leges:
Lunctaq; peruiſi iura reuiſa manu.
Nō modico **A**ndreas tibi dat ſudore bocard⁹
Qui veteres voluit terq; quaterq; libros.
Que paruo **P**aruus tibi donat **C**ir bonus ere
Et **K**eruer: qui mox cetera ſubiicient.

the scale towards document

imputet cur
 o petijt: 7 pu
 d si decesser
 s verba defis
 s locū habe
 imus relecti
 s a ptoze nō
 cti fuerint re
 gentiam vel
 spondi etiā
 recte dicet. er
 lōgū est: nā
 et cur suspe
 qn 7 si latita
 o desiderare
 se tuberet et
 moueret si
 spulit eos mi
 tū pleni offi
 deram: 7 hec
 in heredita
 s festim autē
 ū/ vbi primū
 s copiam ha
 ē: nisi forte
 ta est vel alta
 tā mandare
 tores ipeds
 modo anpa
 si em morta
 est: nichil mā
 tractari velle
 plū legatum
 elictū si tuto
 z puta ppter
 etierit ne pdt
 sstitutio ces
 re si dānū mī
 egati: qd 7 in
 antcipalib⁹ tra
 lanum: 7 puto
 tionē quaten⁹
 o qd in legato
 ater pditionez
 publice oppu
 dā: vt als ple
 caullatus ipu
 ratores non
 at plenus cō
 nōne erit mfi
 poc i puraf ma
 erauerit a prin
 emittit: 7 puto
 dū. ergo etiā

si mater et qui soluēdo nō erit
 nō petierit tutozem/ puto igno
 scendū: cōsuluit em et vt min⁹
 inquietet qsi idenfusus. **E**t
 si forte qd vxorē cōis filij ma
 trē hrdē scripserit: rogauerit
 q remissa ēē satisfadione vt fi
 lio pubere facto restituat here
 ditatē: nec mater ei petijt tuto
 res. d3 dici cessare pstonez: cū
 patris voluntatē secuta est: 7
 nichil habēti filio tutozes non
 petierit. **E**t si ei remissa satis
 factio non fuerit: ptra erit: qm
 vel ppter hoc debuit tutozes
 habere. s3 si forte ipubes post
 mris cessationē fuerit arrogat
 us 7 ipubes obierit: dicendū
 erit mfi aduersus arrogatozez
 nō cōpetere ex stipulatu' actio
 nem. **E**t videndū est matre p
 hibita ius suū vindicare: vtrū
 ceteros admittam⁹ atq; si ma
 ter nō esset: an ipsam heredem
 alius nomen successionis inducere:
 sed negauimus ei actiones 7 inuenim⁹
 rescriptum ab imperatore nostro
 antonino augusto 7 diuo pte eius
 manue maxie pudie isus apilis
 plautiano iterrū pfulē: matre
 remota eos admittit⁹ veniēt si
 mī nō fuisset. ergo 7 agnati
 ceteriq; succedunt. aut si nemo
 sit: bona vacabūt. **M**odes
 tinus. **P**atrem! adoptiuum
 matri non obesse pleriq;
 probant. **I**dem. **M**atris
 itestate defuncte hrditatē ad
 oēs eius liberos ptnere (etiam
 si ex diuersis matrimonijs nati
 fuerint) iuris est. **P**aulus.
Equissimum^m est oēs filios
 matri preferri etiā si p
 adoptionē in familia relictū
 eēt: sed 7 nepos ex adoptiuo
 filio natus ex vrbis senatuscō
 sulti mfi obstat. **E**t si ex filio
 nepotē auus manumiserit: isq;
 patre 7 auo 7 matre supersti
 tibus decessit: pōt queri qd
 potior esse debeat. nā si mater
 excluderit aus^m manumissozē
 q patri anteponit: edicto ptoz
 inducet pater de functi. quo
 admissio delimit senatuscō.
 loc⁹ esse. 7 rursus auus vocabit.
 itaq; rectius est auo ius suū
 pseruare. q 7 ptra scriptos
 hrdes possessionem bonoz
 accipere solet. **I**dem. **E**t
 qd mater ex hoc senatuscōsulto
 ēē si in aliena pte sit⁹ ad
 hrditatē admittit. **E**t si quis
 se nolle adire hrditatē mris
 dixit: an pōt mutata volūate
 adire anq; panguine⁹ vel
 agnar⁹ adire videndū est:
 ppter hec vba si nemo
 filioz volet hrditatē
 suscipere: q; extēsiua⁹ sūt.

ma. l. i. nepos.
 p. **C**ōseruare.
 nō ergo mfi exclu
 dit aus quādo pa
 ter est in medio. 7
 no. q; hic fallit re
 gula quaz habes
 Ide diuer. 7 tēpo.
 pre. l. de accē sionē
 bus. s. si vinco vin
 centē 7 c. nā alius
 vincit patrē. 7 pa
 ter matrem: nō in
 aus solus vincit
 matrē vt hic. 7 s.
 l. q. s. obicit: nisi
 pater sit in medio
 vt hic dicitur. sic 7
 fallit als vt no. C.
 de na. lib. auf. l. c.
Et hic pū
 ra.
 r. **C**ōpate sit. s. mfi
 sic ecōtra. s. e. l. pe.
 s. **E**t extēsiua. p.
 pter verbū volēt.